

28.09.2020

Kokousaika 28.09.2020 16:00 - 17:19

Kokouspaikka Kaupungintalon terassikabinetti / sähköinen kokous

Läsnä

Jäsenet

Vapaavuori, Jan	pormestari
Sinnemäki, Anni (etänä)	apulaispormestari
	kaupunginhallituksen 1. varapuheenjohtaja
Sevander, Tomi (etänä)	kaupunginhallituksen 2. varapuheenjohtaja
Honkasalo, Veronika (etänä)	
Koulumies, Terhi (etänä)	
Pakarinen, Pia	apulaispormestari
Raatikainen, Mika (etänä)	
Rantala, Marcus (etänä)	
Razmyar, Nasima (etänä)	apulaispormestari
Rydman, Wille (etänä)	
Sazonov, Daniel	
Vanhanen, Reetta (etänä)	
Vesikansa, Sanna (etänä)	apulaispormestari
Vuorjoki, Anna (etänä)	esteellinen: 608 §
Yanar, Ozan (etänä)	

Muut

Kivekäs, Otso (etänä)	kaupunginvaltuuston puheenjohtaja
Bogomoloff, Harry (etänä)	kaupunginvaltuuston 1. varapuheenjohtaja
Arhinmäki, Paavo (etänä)	kaupunginvaltuuston 2. varapuheenjohtaja
Sarvilinna, Sami	kansliapäällikkö
Aho, Mikko (etänä)	kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Jolkkonen, Juha (etänä)	sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Laitio, Tommi (etänä)	kulttuurin ja vapaa-ajan toimialajohtaja
Pohjolainen, Liisa (etänä)	kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Gros, Nina (etänä)	henkilöstöjohtaja
Kivelä, Liisa (etänä)	viestintäjohtaja

28.09.2020

	Kühn, Markus (etänä) Rinkineva, Marja-Leena (etänä) Rope, Jenni (etänä) Saxholm, Tuula (etänä)	saapui 16:00 strategiajohtaja elinkeinojohtaja kaupunginlakimies rahoitusjohtaja esteellinen: 593 §
	Summanen, Juha (etänä) Snellman, Johanna Vennelä, Asta	hallintojohtaja viestintäasiantuntija hallintoasiantuntija
Puheenjohtaja	Jan Vapaavuori	pormestari 590 - 619 §
Esittelijät	Jan Vapaavuori Juha Summanen Sami Sarvilinna	pormestari 590 § hallintojohtaja 591 §, 607 § kansliapäällikkö 592 - 606 §, 608 - 619 §
Pöytäkirjanpitäjä	Asta Vennelä	hallintoasiantuntija 590 - 619 §

28.09.2020

---

§	Asia	
590	Asia/1	Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta
591	Asia/2	V 21.10.2020, Kaupunkiympäristölautakunnan varajäsenen sekä ympäristö- ja lupajaoston jäsenen ja varapuheenjohtajan valinta
592	Asia/3	V 4.11.2020 Laajasalon ratikkakorttelin asemakaavan muuttaminen (nro 12546)
593	Asia/4	V 7.10.2020, Vuokrauseriaatteiden määrittäminen asuntotonteille sekä osto-oikeudesta päättäminen (Pitäjänmäki, Tapaninkylä ja Pasila)
594	Asia/5	V 7.10.2020, Vuokraus- ja myyntiperiaatteiden määrittäminen toimitilantontille (Sörnäinen, Työpajankatu, tontti 10575/29)
595	Asia/6	V 21.10.2020, Valtuutettu Paavo Arhinmäen aloite Kontulan asukkaiden kokoontumistilojen parantamisen selvittämisestä
596	Asia/7	V 7.10.2020, Valtuutettu Linda Ahlbladın aloite valkuposkikihanhien torjunta kasvillisuudella
597	Asia/8	V 21.10.2020, Kunnan asukkaan aloitteet 1.1. - 30.6.2020
598	Asia/9	V 21.10.2020, Nuorten aloitteet 1.1.-30.6.2020
599	Asia/10	V 7.10.2020, SDP:n valtuustoryhmän ryhmäaloite joukkoliikenteen käytön kasvattamisesta
600	Asia/11	V 7.10.2020, Valtuutettu Outi Alasen aloite henkilöstön pysyvä edustus ja valvonnan laajentaminen pelastuslautakunnassa
601	Asia/12	V 7.10.2020, Valtuutettu Jaana Pelkosen aloite ulkoiluvaatetuksen tarjoamisesta päiväkotien työntekijöille
602	Asia/13	V 7.10.2020, Valtuutettu Fatim Diarran aloite demokratialähettilästoiminnan selvittämisestä
603	Asia/14	V 7.10.2020, Valtuutettu Seija Muurisen aloite kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden kiinteistöjen myyntipolitiikasta
604	Asia/15	V 7.10.2020, Valtuutettu Otto Meren aloite Kauppatorin lokiöngelman helpottamiseksi
605	Asia/16	V 7.10.2020, Valtuutettu Alviina Alametsän aloite mielenterveyden ensiapukoulutuksesta oppilaille ja opettajille

28.09.2020

606	Asia/17	V 7.10.2020, Valtuutettu Veronika Honkasalon aloite Helsingin kaupungin ulkopuolisista asiantuntijapalveluustoista
607	Asia/18	Tasa-arvotoimikunnan jäsenen valinta
608	Asia/19	Sopimus Turun Tunnin Juna Oy:n osakkeiden mahdolliseen lunastamiseen liittyen
609	Asia/20	Virkojen perustaminen sosiaali- ja terveystoimialalle 1.12.2020 alkaen
610	Asia/21	Valtuutettu Laura Kolben toivomusponsi osuuskuntamuotoisen asumisen edistämisestä
611	Asia/22	Valtuutettu Katju Aron toivomusponsi selvittää mahdollisuuksia vahvistaa talousarvioprosessin läpinäkyvyyttä ja demokraattisuutta myös pienempien poliittisten ryhmien näkökulmasta
612	Asia/23	Valtuutettu Eva Biaudetin toivomusponsi työvoiman houkuttelevuuden ja rekrytoinnin kokonaisvaltaisesta vahvistamisesta varsinkin matalapalkka-aloilla
613	Asia/24	Valtuutettu Outi Alasen aloite sähköisistä kevytyksiköistä ja huoltoyksiköistä Helsingin pelastuslaitokselle
614	Asia/25	Valtuutettu Pentti Arajärven aloite nimikkopuutietokannan ylläpitämisestä
615	Asia/26	Valtuutettu Mikko Särelän toivomusponsi erityisen tuen tarpeessa olevien lasten asemasta ja erillisrahoituksen vaikuttavuudesta
616	Asia/27	Valtuutettu Petra Malinin toivomusponsi varhaiskasvatuksen erityisen tuen piiriin pääsyn nopeuttamisesta
617	Asia/28	Valtuutettujen Nuutti Hyttinen, Otto Meri ja Tuomas Rantanen toivomusponnet hitas-järjestelmästä
618	Asia/29	Kaupunginvaltuuston 23.9.2020 tekemien päätösten täytäntöönpano
619	Asia/30	Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

28.09.2020

Asia/1

§ 590

Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta

Päätös

Kaupunginhallitus päätti todeta kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Samalla kaupunginhallitus päätti valita pöytäkirjantarkastajiksi Terhi Koulumiehen ja Mika Raatikaisen sekä varatarkastajiksi Veronika Honkasalon ja Reetta Vanhasen.

Esittelijä

pormestari
Jan Vapaavuori

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

pormestari
Jan Vapaavuori

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

28.09.2020

Asia/2

§ 591

V 21.10.2020, Kaupunkiympäristölautakunnan varajäsenen sekä ympäristö- ja lupajaoston jäsenen ja varapuheenjohtajan valinta

HEL 2020-010445 T 00 00 02

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Reetta Vanhasen ehdotuksesta.

Esittelijä

hallintojohtaja
Juha Summanen

Lisätiedot

Asta Vennelä, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 76004
asta.vennela(a)hel.fi

Liitteet

1 Eronpyyntö 17.9.2020

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto

- myöntää Sameli Sivoselle eron kaupunkiympäristölautakunnan varajäsenen sekä ympäristö- ja lupajaoston varapuheenjohtajan ja jäsenen luottamustoimista
- valitsee _____ varajäseneksi (Amanda Pasasen henkilökohtainen varajäsen) kaupunkiympäristölautakuntaan ja
- valitsee _____ jäseneksi ja varapuheenjohtajaksi kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaostoon vuoden 2021 toukokuun lopussa päättyväksi toimikaudeksi.

Samalla kaupunginvaltuusto tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijän perustelut

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

28.09.2020

Asia/2

Kaupunginvaltuusto valitsi Sameli Sivosen (Vihr.) 5.6.2019 § 189 varajäseneksi kaupunkiympäristölautakuntaan sekä jäseneksi ja varapuheenjohtajaksi ympäristö- ja lupajaostoon vuoden 2021 toukokuun lopussa päättyväksi toimikaudeksi. Sameli Sivonen pyytää 17.9.2020 eroa kaupunkiympäristölautakunnan varajäsenen sekä ympäristö- ja lupajaoston jäsenen ja varapuheenjohtajan luottamustoimista työtehtäviin liittyvistä syistä johtuen.

Kuntalain (410/2015) 70 §:n 3 momentin mukaan luottamustoimesta voi erota pätevästä syystä. Eron myöntämisestä päättää luottamushenkilön valinnut toimielin.

Kesken toimikautta avoimeksi tulleeseen luottamustoimeen valitaan toimikauden jäljellä olevaksi ajaksi uusi luottamushenkilö. Valittavan henkilön tulee olla vaalikelpoinen lautakuntaan kuntalain 74 §:n mukaisesti.

Kuntalain 70 §:n mukaan luottamustoimeen voidaan valita vain henkilö, joka on suostunut ottamaan toimen vastaan. Luottamushenkilön on valtuuston pyynnöstä esitettävä selvitys seikoista, joilla voi olla merkitystä hänen vaalikelpoisuutensa arvioinnissa.

Esittelijä

hallintojohtaja
Juha Summanen

Lisätiedot

Asta Vennelä, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 76004
asta.vennela(a)hel.fi

Liitteet

1 Eronpyyntö 17.9.2020

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Otteet

Ote
Päätöksessä mainitut

Otteen liitteet
Esitysteksti
Kunnallisvalitus, valtuusto

Tiedoksi

Kaupunkiympäristölautakunta
Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto
Taloushallintopalveluliikelaitos
Tarkastusvirasto

28.09.2020

Asia/3

§ 592

V 4.11.2020 Laajasalon ratikkakorttelin asemakaavan muuttaminen (nro 12546)

HEL 2017-005378 T 10 03 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian kolmeksi viikoksi pöydälle.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian kolmeksi viikoksi pöydälle Marcus Rantalan ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Asemakaavan muutoksen nro 12546 kartta, päivätty 25.2.2020, muutettu 8.9.2020
- 2 Asemakaavan muutoksen nro 12546 selostus, päivätty 25.2.2020, muutettu 8.9.2020, päivitetty Kylk:n 8.9.2020 päätöksen mukaiseksi
- 3 Vuorovaikutusraportti 26.2.2019, täydennetty 25.2.2020 ja 8.9.2020 sekä asukastilaisuuksien muistiot
- 4 Havainnekuva, 8.9.2020
- 5 Varikon hankesuunnitelma, Anttinen Oiva Arkkitehdit Oy, 2020
- 6 Asuinkortteleiden viitesuunnitelma, Sigge-arkkitehdit Oy, 2020

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto hyväksyy 49. kaupunginosan (Laajasalo, Yliskylä) korttelin 49023 tontin 5 ja korttelin 49027 tontin 4 sekä katu-, puisto-, suojaviher-, urheilukeskus-, urheilu-, virkistyspalvelu- ja yleisten pysäköimisalueiden asemakaavan muutoksen 25.2.2020 päivätyn ja 8.9.2020 muutetun piirustuksen nro 12546 mukaisena ja asemakaavaselostuksesta ilmenevin perustein (muodostuvat uudet korttelit 49073, 49089 ja 49092).

28.09.2020

Asia/3

Esittelijän perustelut

Kaavaratkaisun keskeinen sisältö

Asemakaavan muutos (kaavaratkaisu) koskee aluetta, joka sijaitsee Laajasalon Yliskylässä Reposalmentien varrella Laajasalon liikuntapuiston kupeessa. Kruunusillat-raitiotien päätepysäkin läheisyyteen Laajasaloon on suunniteltu rakennettavaksi Suomen ensimmäinen raitiovaunuvarikon ja asumisen yhdistävä hybridi. Arkkitehtuurikilpailun kautta kokonaisuudelle on löydetty ainutlaatuinen tilaa vievän varikko-toiminnon ja asumisen yhdistävä korkealuokkainen ratkaisu. Kaavaratkaisu mahdollistaa raitiovaunuvarikon ja siihen liittyvien aputilojen sekä osittain varikon päälle tulevien asuinkortteleiden rakentamisen.

Huolto- ja säilytysvarikko on Kruunusillat-raitiotielle välttämätön. Samalla kaavoitetaan asumista hyvälle paikalle merelliseen Helsinkiin, monipuolisten ja kehittyvien palvelujen ja joukkoliikenteen läheisyyteen. Taivoitteena on tarjota edellytyksiä hyvälle kaupunkielämälle, asumiselle ja ihmisten kohtaamiselle, yrittämiselle ja asuntotuotannolle.

Kaavaratkaisussa on asuntokerrosalaa 42 900 k-m² ja liiketilaa 1 200 k-m². Asuinkortteleiden tehokkuus asumisen ja liiketilojen osalta on keskimäärin $e = 1,3$. Tehokkuusluvussa ei ole mukana istutetun kannen alla oleva varikko. Varikon kerrosala on noin 18 400 k-m² ja kolmeen kerrokseen rakennettavan pysäköinnin pinta-ala 11 500 m². Varikko ja pysäköinti sijoittuvat osittain puisto- ja katualueen alle, koko rakennettavan kokonaisuuden tehokkuus on $e = 1,76$. Y-tontin kerrosala kasvaa 3 700 k-m² ja viereiselle VU/Y -tontille osoitetaan 500 k-m² uutta kerrosalaa. Kaava-alueeseen sisältyvän terveyskeskuksen tontin (YL) kerrosala pysyy ennallaan eli on 3 000 k-m².

Kaavaratkaisun yhteydessä on laadittu liikennesuunnitelma (piirustus nro 7020), jonka mukaan Ilomäentieltä tuleva raitiovaunuliikenne ohjautuu joko suoraan tai Reposalmentiellä olevan päätepysäkin kautta varikolle. Lisäksi Reposalmentien kautta ajetaan ratikkakorttelin pysäköintiin. Vieraspysäköinti sijoittuu Holmanmoisionaukiolle sekä korttelin itäpuolelle Rantametsänpolun yhteyteen. Liiketilojen huolto tapahtuu Holmanmoisionaukiolta sekä Reposalmentieltä.

Kaavaratkaisun toteuttaminen vaikuttaa erityisesti siten, että nykyään alueen metsäkumpareella sijaitseva pururata sekä kumpareen vieressä toimivat rantalentopallokentät sekä koirapuisto tullaan osoittamaan uuteen paikkaan lähimaastoon. Leikkipaikka tullaan osoittamaan ratikkakorttelin kansipihalle. Lisäksi suunnittelualueen eteläpuolella olevaa urheilukenttää ja länsipuolella olevaa Holmanmoisionpolkua siirretään. Urheilukenttä siirretään ja ajanmukaistetaan Holmanmoisionpolun viereen jäävälle VU/Y -alueelle. Laajasalon uimarannan alue ei kuulu kaa-

28.09.2020

Asia/3

va-alueeseen ja sen toiminta jatkuu nykyisen kaltaisena. Tässä kaava-hankeessa raidejoukkoliikenteen edistämisen tavoite on arvioitu laadittuihin selvityksiin ja kokonaisharkintaan perustuen niitä alueen luon-toarvoja painavammaksi, jotka osittain menetetään.

Päätökset kaavaratkaisun pohjana

Kaavaratkaisu edesauttaa kaupungin strategisten tavoitteiden toteutu-mista siten, että asuntotuotantoa edistetään ja kehitetään elävää, oma-leimaista ja turvallista kaupunginosaa liikkumisen sujuvuus ja kestävät kulkumuodot huomioiden.

Helsingin yleiskaavassa 2016 alue on asuntovaltaista aluetta merkin-nällä A2 sekä virkistys- ja viheraluetta. Kaavassa alueen koilliskulmaa sivuaa pikaraitiotien linja. Helsingin maanalaisessa yleiskaavassa nro 11830 alue on esikaupunkien pintakallioaluetta. Kaavaratkaisu on em. yleiskaavojen mukainen.

Alueen lähtökohdat ja nykytilanne

Alue sijaitsee vehreällä alueella Laajasalon liikuntapuiston ja uimaran-nan kupeessa. Alueen pohjoispuolella Yliskylän keskustassa sijaitsee liikerakennuksia, kirkon ja kaupungin palvelurakennuksia sekä koulura-kennuksia. Laajasalon peruskoulun yläkoulu sijaitsee suunnittelualuetta vastapäätä Reposalmentien toisella puolella. Alakoulun tontti sijaitsee alueen länsipuolella ja se on otettu kaava-alueeseen mukaan. Myös terveysaseman tontti Reposalmentien pohjoispuolella on osa kaava-aluetta.

Alueella on voimassa useita asemakaavoja vuosilta 1971–2015. Ase-makaavat käsittävät opetustoimintaa palvelevien rakennusten korttelia-luetta, lähipalvelujen korttelialuetta sekä katu-, puisto-, suojaviher-, ur-heilukeskus-, urheilu-, virkistyspalvelu- ja yleisiä pysäköimisalueita.

Helsingin kaupunki omistaa alueen. Kaavaratkaisu on tehty kaupungin aloitteesta.

Kaavaratkaisun kustannukset

Asemakaavan muutoksen toteuttamisesta aiheutuu kaupungille kus-tannuksia (05/2020) ilman arvonlisäveroa seuraavasti:

Kadut ja aukiot	7 milj. euroa
Puistot ja viheralueet	2,8 milj. euroa
Teknisen huollon verkosto	0,6 milj. euroa
Yhteensä	n. 11 milj. euroa

28.09.2020

Asia/3

Kadut ja aukiot -luku pitää sisällään kaavamuutoksesta katuihin ja aukioiden kohdistuvien rakennustöiden kustannukset.

Puistot ja virkistysalueet -luku sisältää kaava-alueelle suunnittelun kansipaha-alueen pintarakenteet sekä kalusteet ja varusteet. Kustannus perustuu Maisema-arkkitehdit Byman & Ruokonen Oy:n laatimaan kustannusarvioon.

Yhdyskuntateknisen huollon verkoston uudelleen rakentamisesta aiheutuu kaupungille kustannuksia seuraavasti;

Vesihuolto 0,6 milj. euroa

Lisäksi teknisen huollon verkostojen haltijoille aiheutuu kustannuksia vesihuoltoverkoston sekä kaukolämpö- ja sähköverkon uudelleen rakentamisesta. Uuden vesihuoltoverkoston rakentamisesta on arvioitu kertyvän kustannuksia verkoston haltijalle noin 1 milj. euroa.

Kustannusjaot kaupungin ja verkoston haltijoiden kesken täsmentyvät jatkossa.

Kaava mahdollistaa myös alueella olevien yleisten rakennusten Y-tontin sekä VU/Y -tontin kerrosalojen lisäämisen myötä uutta opetus- ja palvelurakentamista sekä urheilu- ja virkistystoimintatilaa. Kustannusarvio ei sisällä näiden mahdollisten toimintojen rakentamiskustannuksia.

Kustannusarviossa ei myöskään ole huomioitu liikenteen väliaikaisratkaisuja eikä kustannusarvio sisällä itse raideliikennehankkeen kustannuksia.

Asemakaavamuutos nostaa alueen arvoa. Kaupungille uudesta kaavoitettavasta kerrosalasta kertyvä rakennusoikeuden arvo on yhteensä noin 30–35 milj. euroa.

Kaavaehdotuksen julkinen nähtävilläolo

Kaavaehdotus oli julkisesti nähtävillä 10.3.-8.4.2020.

Kaavaehdotuksesta tehtiin 6 muistutusta. Muistutuksissa esitetyt huomautukset kohdistuivat varikon sijaintiin, pikaraitiotien tarpeellisuuteen, alueen kulttuuri- ja luontoarvojen huomioimiseen, hankkeen ympäristövaikutuksiin sekä teknisiin ratkaisuihin.

Kaavaehdotuksesta saatiin viranomaislausunnot seuraavilta tahoilta: Helsingin seudun ympäristöpalvelut (HSY), Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL), Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus), pelastuslaitos sekä kaupungin museo. Lausunnoissa

28.09.2020

Asia/3

esitykset huomautukset kohdistuivat pikaraitiotien päätepysäkin sijoitukseen, vesihuoltolinjan siirtoon, mahdollisesti rakennettavaan jätevesipumppaamoon, johtokujan merkitsemiseen sekä HSY:lle aiheutuviin kustannuksiin. Helen Sähköverkko Oy ilmoitti, ettei sillä ole lausuttavaa.

Toimenpiteet julkisen nähtävilläolon jälkeen

Vuorovaikutusraportissa on esitetty yhteenvedot kaavaehdotuksesta saaduista muistutuksista ja viranomaisten lausunnoista sekä vastineet niissä esitettyihin huomautuksiin.

Huomautuksissa esitetyt asiat on otettu huomioon, kaavan tavoitteet huomioon ottaen, tarkoituksenmukaisilta osin.

Kaavakartan merkintöihin tai määräyksiin ja muuhun aineistoon tehtiin julkisen nähtävilläolon jälkeen muutoksia, jotka on esitetty yksityiskohtaisesti kaavaselostuksen viimeisessä luvussa. Ne on myös koottu tehdyt muutokset -liitteeseen.

Tarkemmat perustelut

Tarkemmat kaavaratkaisun perustelut ilmenevät liitteenä olevasta asemakaavaselostuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Asemakaavan muutoksen nro 12546 kartta, päivätty 25.2.2020, muutettu 8.9.2020
- 2 Asemakaavan muutoksen nro 12546 selostus, päivätty 25.2.2020, muutettu 8.9.2020, päivitetty Kylk:n 8.9.2020 päätöksen mukaiseksi
- 3 Vuorovaikutusraportti 26.2.2019, täydennetty 25.2.2020 ja 8.9.2020 sekä asukastilaisuuksien muistiot
- 4 Havainnekuva, 8.9.2020
- 5 Varikon hankesuunnitelma, Anttinen Oiva Arkkitehdit Oy, 2020
- 6 Asuinkortteleiden viitesuunnitelma, Sigge-arkkitehdit Oy, 2020

Oheismateriaali

- 1 Sijaintikartta
- 2 Ilmakuva
- 3 Muistutukset
- 4 Tehdyt muutokset

28.09.2020

Asia/3

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen

Otteet

Ote

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Helen Sähköverkko Oy
Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä
Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä

Otteen liitteet

Esitysteksti
Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen
Esitysteksti
Esitysteksti
Esitysteksti

Tiedoksi

Kaupunkiympäristölautakunta
Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto
Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto
Kaupunginmuseo
Liikenneliikelaitos
Asemakaavoitus

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 08.09.2020 § 476

HEL 2017-005378 T 10 03 03

Hankenumerot 4388_3, 2812

Esitys

Kaupunkiympäristölautakunta esitti kaupunginhallitukselle

- 25.2.2020 päivätyn ja 8.9.2020 muutetun asemakaavan muutosehdotuksen nro 12546 hyväksymistä. Asemakaavan muutos koskee 49. kaupunginosan (Laajasalo, Yliskylä) korttelin 49023 tonttia 5 ja korttelin 49027 tonttia 4, katu-, puisto-, suojaviher-, urheilukeskus-, urheilu-, virkistyspalvelu- ja yleisiä pysäköimisalueita (muodostuvat uudet korttelit 49073, 49089 ja 49092).

Lisäksi lautakunta päätti

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

28.09.2020

Asia/3

- ettei ehdotusta aseteta uudelleen nähtäville
- antaa vuorovaikutusraportista ilmenevät vastineet saatuihin lausuntoihin ja muistutuksiin. Päätösasiakirjat ja vuorovaikutusraportti ovat luettavissa kaupunkiympäristön toimialan asiakaspalvelussa, Työpajankatu 8 (puh. 09 310 22111), sekä internet-sivuilla: Päätöksen-
teko

www.hel.fi/kaupunkiymparisto/fi

- ilmoittaa päätöksestään ja vuorovaikutusraportista muodostuvan MRL 65 §:n mukaisen kunnan perustellun kannanoton niille kaavasta muistutuksen tehneille, jotka ovat ilmoittaneet osoitteensa.

Käsittely

08.09.2020 Ehdotuksen mukaan

Asian aikana kuultavana oli liikenneinsinööri Markus Ahtiainen. Asiantuntija poistui kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

03.03.2020 Ehdotuksen mukaan

25.02.2020 Pöydälle

26.02.2019 Ehdotuksen mukaan

05.02.2019 Pöydälle

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Suvi Huttunen, arkkitehti, kaavoitus, puhelin: 310 37335
suvi.huttunen(a)hel.fi

Anu Kuutti, tiimipäällikkö, kaavoitus, puhelin: 310 37154
anu.kuutti(a)hel.fi

Markus Ahtiainen, liikenneinsinööri, puhelin: 310 37088
markus.ahtiainen(a)hel.fi

Jouni Kilpinen, diplomi-insinööri, teknistaloudellinen suunnittelu, puhelin: 310 37251
jouni.kilpinen(a)hel.fi

Kaupunkiympäristön toimiala Palvelut ja luvat -palvelukokonaisuus Kaupunkimitauspalvelut Kartat ja paikkatiedot Yksikön päällikkö 20.11.2019 § 66

HEL 2017-005378 T 10 03 03

Päätös

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

28.09.2020

Yksikön päällikkö päätti hyväksyä asemakaavan 12546 pohjakartan kaupunginosassa 49 Laajasalo. Pohjakartta täyttää maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 54a §:n asettamat vaatimukset.

Päätöksen perustelut

Helsingin kaupungin kaupunkiympäristön toimialan kaupunkimittauspalvelut on valmistanut asemakaavan pohjakartan:

Asemakaavan numero: 12546
Kaupunginosa: 49 Laajasalo
Kartoituksen työnumero: 31/2018
Pohjakartta valmistunut: 11.11.2019 uusinta (ensi tilaus 2018)
Tasokoordinaatisto: ETRS-GK25
Korkeusjärjestelmä: N2000

Pohjakartta täyttää maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 54a §:n asettamat vaatimukset.

Kaupunkiympäristön toimialan palvelut ja luvat -palvelukokonaisuuden asiakkuusjohtaja on päätöksellä (4§/1.6.2017) siirtänyt hallintosäännön 16 luvun 8 § 2 momentin 7 kohdan toimivallan hyväksyä kaavoja varten valmistetut pohjakartat kaupunkiympäristön toimialan palvelut ja luvat -palvelukokonaisuuden kaupungingeodeetille sekä kartat ja paikkatiedot -yksikön päällikölle.

Kaupunkiympäristön toimiala Palvelut ja luvat -palvelukokonaisuus
Kaupunkimittauspalvelut Kartat ja paikkatiedot Yksikön päällikkö
28.11.2018 § 48

Lisätiedot

Antti Soljanto, paikkatietosuunnittelija, puhelin: 310 22065
antti.soljanto(a)hel.fi
Timo Tolkki, yksikön päällikkö, puhelin: 310 31883
timo.tolkki(a)hel.fi

Nimistötoimikunta 14.11.2018 § 72

HEL 2017-005378 T 10 03 03

Arkkitehti Suvu Huttunen esitteli.

Nimistötoimikunta päätti esittää alueelle seuraavia uusia nimiä:

Holmanmoisionaukio–Holmgårdsplatsen

(aukio)

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

28.09.2020

Asia/3

Perustelu: Ryhmänimi (Degerön kartanon historia); liitynnäinen, Holmanmoisionpolun mukaan. Nimitys Holmgård (myöhemmin myös Holmanmoisio) on tilannimi, jota on käytetty Degerön kartanon nimen rinnakkaisnimityksenä. ”Helsingin maalaiskunnan kyläraajat vakiintuivat isossajaossa, joka Laajasalossa päättyi vuonna 1796. Maa-alueet jaettiin kolmeen tilaan, jotka olivat Turholma, Uppby ja Holmgård.” (Lähde: Huviloita Laajasalossa, Helsingin kaupunginmuseon tutkimuksia ja raportteja 1/2009.)

Kettu Repolaisen kulku–Mickel Rävs gång

(jalankulkuyhteys)

Perustelu: Liitynnäinen, Kettu Repolaisen puiston mukaan.

Kettu Repolaisen puisto–Mickel Rävs park

(puisto)

Perustelu: Kansansaduissa ja –tarinoissa esiintyvän eläinhahmon mukaan. Nimi-idea on saatu lähellä sijaitsevista paikannimistä Reposalmi–Rävsundet, Reposalmentie–Rävsundsvägen ja Reposalmenpolku–Rävsundsstigen.

Rantametsänpolku–Strandskogsstigen

(polku)

Perustelu: Metsän sijainnin mukaan Karpiselän rannalla.

Kettu Repolaisesta on saatu seuraavaa lisätietoa Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran (SKS) kirjaston informaatikko Kristiina Näyhöltä: ”Suomalaisia kansansatuja tutkineen folkloristi Pirkko-Liisa Rausmaan mukaan (Suomalaiset kansansadut, 5. Eläinsadut. SKS, 1996) eläinten nimet saduissa periytyvät ilmeisesti keskiajan eläineepoksista, joihin ne on joidenkin tutkijoiden arvelun mukaan saatu pyhimyslegendoista (Pyhä Mikael voitti paholaisen). Mikko on varsinkin kirjallisissa saduissa yleinen ketun nimi. Ruotsissa Mickel esiintyy ketun nimenä ensimmäisen kerran vuonna 1558. Suomessa erisnimet ovat olleet kansanomaisissa eläinsaduissa melko harvinaisia. Kettu on niissä useimmiten vain kettu tai repo, mutta on se toisinaan saanut erisnimenkin: Mikko, Antti, Pekka tai Heikki. Anni Swan on käyttänyt nimeä Kettu Repolainen, mutta on sitä käytetty jo ennen häntäkin. Esimerkiksi nimimerkki –kk- K (= Jaakko Forsman) on kääntänyt Goethen Reineke Fuchs -teoksen Kettu Repolaiseksi vuonna 1859 julkaistussa suomennoksessaan (julkaisussa Mansikoita ja mustikoita I). Ruotsissa Reineke Fuchs on Michel Räf / Mickel Räv.”

28.09.2020

Asia/3

Lisätiedot

Johanna Lehtonen, nimistönsuunnittelija, puhelin: 310 37386
johanna.lehtonen(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

28.09.2020

Asia/4

§ 593

V 7.10.2020, Vuokrauseriaatteiden määrittäminen asuntotonteille sekö osto-oikeudesta päättäminen (Pitäjänmäki, Tapaninkylä ja Pasilassa)

HEL 2020-007806 T 10 01 01 02

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto vahvistaa

A)

Pitäjänmäessä sijaitsevan asemakaavan muutokseen nro 12349 sisältyvän asuinkerrostalotontin (AK) 46117/18

B)

Tapaninkylässä sijaitsevan asemakaavan muutokseen nro 12314 sisältyvien asuntotonttien (A) 39119/14 ja 39119/15

C)

Pasilassa sijaitsevien asemakaavan muutokseen nro 12475 sisältyvien asuinkerrostalotonttien (AK) 17123/1, 17131/1 ja 17131/2

tai niistä muodostettavien tonttien vuokrauseriaatteet liitteen 2 mukaisesti.

D)

Pasilassa sijaitsevien asuinkerrostalotonttien (AK) 17131/1 ja 2 tai niistä muodostettavien tonttien vuokralaisille osto-oikeuden tontteihin liitteen 3 mukaisin periaattein.

Käsittely

Esteelliset: Tuula Saxholm

Esteellisyyden syy: yhteisöjääviys (hallintolaki 28.1 § 5 kohta)

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nelskylä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

28.09.2020

Asia/4

Liitteet

- 1 Tonttiluettelo
- 2 Vuokrauseriaatteet
- 3 Osto-oikeuseriaatteet
- 4 Asemakaavan muutos nro 12314 Tapaninkylä
- 5 Asemakaavan muutos nro 12349 Pitäjänmäki
- 6 Asemakaavan muutos nro 12475 Pasila

Muutoksenhaku

A, B, C ja D

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Asemakaava- ja tonttitiedot

Pitäjänmäki tontti 46117/18

Alueella voimassa oleva asemakaavan muutos nro 12349 on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 27.4.2016 § 116 ja se on tullut voimaan 4.8.2017. Asemakaavan muutos mahdollistaa kahden uuden asuinkerrostalon rakentamisen Pitäjänmäentien ja Turkismiehentien varteen sekä lisäksi 1970-luvun liikerakennuksen korvaamisen kahdella uudella asuinkerrostalolla. Kaavalla suojellaan korttelin kaksikerroksiset 1940-luvun asuinrakennukset. Tontille rakennetaan Hitas-omistusasuntoja. Rakentamisen on tarkoitus alkaa alkuvuodesta 2021.

Asuinkerrostalojen korttelialueen (AK) tontin 46117/18 rakennusoikeus on 4 010 k-m² ja ensisijainen osoite Sulkapolku 1. Tonttia ei ole merkitty kiinteistörekisteriin.

Tapaninkylä tontit 39119/14 ja 15

Tapaninkylän tonttia koskeva asemakaavan muutos nro 12314 (Tapaninkylä, Tapaninvainio, Tapanila) on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 17.6.2015 § 176 ja se on tullut voimaan 7.8.2015. Asemakaavan muutos mahdollistaa kahden uuden asuinrakennuksen rakentamisen Kotinummentien varteen. Tontille rakennetaan vapaarahoitteisia omistusasuntoja, joiden rakentaminen on tarkoitus aloittaa loppuvuodesta 2020.

Asuinrakennusten korttelialueen (A) tontilla 39119/14 on rakennusoikeutta 1 243 k-m² ja tontilla 39119/15 rakennusoikeutta on 1 257 k-m². Tontit on merkitty kiinteistörekisteriin 23.4.2020.

Pasila tontit 17123/1 ja 17131/1 ja 2

Pasilan Postipuistoa koskeva asemakaavan muutos nro 12475 on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 25.4.2018 § 90 ja se on tullut voimaan 6.7.2018. Asemakaava mahdollistaa rakentamisen noin 5 700 asukkaalle entisen Maaliikennekeskuksen alueelle. Rakentaminen on käynnistynyt alueella vuonna 2019. Tontti 17123/1 toteutetaan valtion tukema asuntotuotantona ja tontit 17131/1–2 vapaarahoitteisena omistusasuntotuotantona. Tontin 17123/1 rakentaminen on tarkoitus alkaa alkuvuodesta 2021 ja tonttien 17131/1–2 loppuvuodesta 2020.

Asuinkerrostalojen korttelialueen (AK) tontin 17123/1 rakennusoikeus on 11 900 k-m² ja ensisijainen osoite Kollikatu. Tontti on merkitty kiinteistörekisteriin 15.4.2020.

Asuinkerrostalojen korttelialueen (AK) tontin 17131/1 asuinrakennusoikeus on 9 300 k-m² ja liiketilojen rakennusoikeus 360 k-m². Tonttia ei ole merkitty kiinteistörekisteriin. Tontin 17131/2 asuinrakennusoikeus on 3 400 k-m² ja sen ensisijainen osoite on Kollikatu 2. Tontti 17131/2 on merkitty kiinteistörekisteriin 13.2.2020.

Tarkemmat tonttitiedot ovat liitteessä 1. Asemakaavan otteet ovat liitteenä 4–6.

Maaperä

Pitäjänmäki tontti 46117/18

Käytettävissä olevien tietojen perusteella alueella ei epäillä maaperän pilaantumista. Tontin itäosassa on aiemmin sijainnut rakennuksia, joka on purettu. Maaperässä saattaa siten olla vanhoja perustuksia. Lisäksi rakentamisen yhteydessä on varauduttava siihen, että alueella voi esiintyä rakennusjätettä.

Tapaninkylä tontit 39119/14 ja 15

Käytettävissä olevien tietojen perusteella vuokra-alueella ei aiemmin ole harjoitettu toimintaa, joka saattaisi aiheuttaa maaperän tai pohjaveden pilaantumista.

Pasila tontti 17123/1

Tontilla on tehty maaperän pilaantuneisuustutkimus. Siinä ei todettu kynnysarvot ylittäviä haitta-ainepitoisuuksia eikä alueella ole tiedossa maaperän kunnostustarvetta.

Pasila tontit 17131/1 ja 2

Korttelin 17131 eteläosa ulottuu alueelle, jolla on tehty pilaantuneen maaperän kunnostus. Lisäksi lähistöllä on todettu pohjavedessä kloorattuja liuottimia, mitkä on otettava huomioon tulevassa rakentamisessa. Suurin osa korttelin alueesta on ollut aiemmin pitkäaikaisesti vuokrattuna. Tältä osin vuokralainen vastaa mahdollisesta pilaantumisesta ja sen kunnostamisesta.

Varauspäätökset

Pitäjänmäki tontti 46117/18

Kaupunginhallitus on yleistä tontinvarausta koskevalla päätöksellään 9.12.2019 § 847 päättänyt varata tontin 46117/18 Hartela Etelä-Suomi Oy:lle Hitas-omistusasuntojen suunnittelua varten 31.12.2021 saakka.

Tapaninkylä tontit 39119/14 ja 15

Tonttipäällikkö on 28.11.2019 § 90 päättänyt varata jatkuvan tonttihaun perusteella BoKlok/Skanska Talonrakennus Oy:lle tontin 39119/13 vapaarahoitteisten ja sääntelemättömien omistusasuntojen toteuttamista varten 31.12.2021 saakka.

Asuntotonttitiimin tiimpäällikkö päätti 19.2.2020 § 38 vuokrata tontin 39119/13 lyhytaikaisesti As. Oy Helsingin Huhtapihalle rakennusluvan hakemista varten ajalle 1.3.2020–28.2.2021. Tontti 39119/13 on tonttijaolla N:o 13460 jaettu tontteihin 39119/14 ja 39119/15. Tonttijako on vahvistettu ja tullut voimaan 6.4.2020.

Pasila tontti 17123/1

Kaupunginhallitus on 23.11.2015 § 1141 päättänyt varata tontin 17123 vuoden 2017 loppuun saakka Asuntotuotantotoimistolle kumppanuuskaavoitusta ja asuntohankkeiden suunnittelua varten.

Pasila tontit 17131/1 ja 2

Kaupunginhallitus on 1.10.2018 § 626 päättänyt varata asuinkerrostalotontit (AK) 17131/1 ja 2 tai niistä muodostettavat tontit luovutettavaksi myymällä tai vuokraamalla pitkäaikaisesti osto-optiolla sääntelemättömien vapaarahoitteisten omistusasuntojen suunnittelua ja toteutusedellytysten selvittämistä varten KOy Pohjois-Pasilan Tähdelle 31.12.2020 saakka. Tontin 2 osalta varaus on siirretty tonttipäällikön päätöksellä 1.12.2019 alkaen T2H Rakennus Oy:lle.

Pasilan entisen Maaliikennekeskuksen alueelta on vuokrattu noin 6 413 m²:n suuruinen alue Kiinteistömaaliikenne Oy:lle ajalle 1.2.1978–31.12.2025 (maanvuokrasopimus nro 10978). Tehdyn vuokraoikeuden siirron myötä vuokralaisena on nyt KOy Pohjois-Pasilan Tähti. Vuokra-

sopimuksen mukainen alue on muutettu yritystonttitiimin päällikön päätöksellä 3.12.2019 § 117 vastaamaan asemakaavan muutoksen nro 12475 mukaisia tontteja 17131/1 ja 2. KOy Pohjois-Pasilan Tähti on sopinut T2H Rakennus Oy:n kanssa 18.9.2019 allekirjoitetulla esisopimuksella ohjeellisen tontin 17131/2 alueella olevan ravintolarakennuksen myymisestä, siihen liittyvän vuokraoikeuden ja tontinvarauksen siirtämisestä T2H Rakennus Oy:lle. Lisäksi KOy Pohjois-Pasilan Tähti on 5.12.2019 allekirjoitetulla sopimuksella Pasilan Duo Oy:n kanssa sopinut tontin 17131/1 vuokraoikeuden siirtämisestä Pasilan Duo Oy:lle.

Vuokrausperiaatteet

Vuokrausperiaatteiden määrittelyssä pyritään johdonmukaiseen ja yhdenmukaiseen hinnoitteluun ottaen huomioon tontin sijainti ja käyttötarkoitus sekä samankaltaisille alueille aiemmin määritellyt viimeaikaiset vuokrausperiaatteet.

Vuokrausperiaatteiden määrittelyssä on huomioitu tontin arviokirjahinta, hintavyöhykekartta, samalle tai vastaavalle alueelle aiemmin vahvistetut vuokrausperiaatteet, tonttien sijainti ja alueen maanarvon kehittyminen pyrkien yhdenmukaiseen ja johdonmukaiseen hinnoitteluun. Tonttien hallinta- ja rahoitusmuoto on tavanomaiseen tapaan otettu vuokrausperiaatteita määritettäessä huomioon.

Vertailutiedot

Pitäjänmäki tontti 46117/18

Vertailutietona todetaan, että kaupunginvaltuusto on 29.11.2017 § 417 päättänyt oikeuttaa kiinteistölautakunnan vuokraamaan 46. kaupunginosan (Pitäjänmäki) asuinrakennustontin (AK) 46117/11 pitäen perusteena virallisen elinkustannusindeksin ”lokakuu 1951=100” pistelukua 100 vastaavana kerrosneliömetrihintana 33 euroa. Tontille on rakennettu vapaarahoitteisia omistusasuntoja.

Kaupunginvaltuusto on 29.1.2020 § 18 päättänyt 30. kaupunginosan (Munkkiniemi, Talinranta) asuinrakennustontin (AK) 30145/6 vuokrausperiaatteet pitäen perusteena virallisen elinkustannusindeksin ”lokakuu 1951=100” pistelukua 100 vastaavana kerrosneliömetrihintana 36 euroa. Tontille rakennetaan hitas-omistusasuntoja.

Tapaninkylä tontit 39119/14 ja 15

Vertailutietona todetaan, että kaupunginvaltuusto on 27.11.2019 § 342 päättänyt Tapaninkylän Tapanilassa sijaitsevien korttelien 39280–39284 sekä 39312 asuinkerrostalotonttien (AK) vuokrausperiaatteet pitäen sääntelemättömässä tuotannossa perusteena virallisen elinkus-

tannusindeksin ”lokakuu 1951 = 100” pistelukukua 100 vastaavaa 29 euron suuruista kerrosneliömetrihintaa.

Pasila tontit 17123/1 ja 17131/1 ja 2

Vertailutietona todetaan, että kaupunginvaltuusto on 16.1.2019 § 6 § päättänyt 17. kaupunginosan (Pasila, Pohjois-Pasila) sijaitsevien asuinkerrostalotonttien (AK) 17115/1 ja 8, 17120/2, 17122/1 ja 4, 17126/1 ja 2, 17127/1 ja 2 sekä 17128/1 ja 2 vuokrausperiaatteet pitäen perusteena virallisen elinkustannusindeksin ”lokakuu 1951 = 100” pistelukua 100 vastaavana kerrosneliömetrihintana valtion korkotukemana vuokra-asuntotuotantona ja asumisoikeusasuntotuotantona toteuttavien tonttien osalta vähintään 31 (605 euroa / ind. 1951) euroa ja Hitas-asuntotuotantona toteuttavien tonttien osalta vähintään 37 (722 euroa / ind. 1951) euroa.

Kaupunginvaltuusto on 30.8.2017 § 301 päättänyt Postipuiston pohjoisosan asuinkortteleiden kiinteistökauppojen hyväksymisestä. Päätöksen mukaan vapaarahoitteisten omistusasuntojen käypä yksikköhinta on ollut korttelin 17115/2–6 asuinrakennusoikeuden osalta 800 euroa/k-m² ja monikäyttötilojen 400 euroa/k-m² sekä korttelien 17120/1, 3–5 ja 17122/2–3 asuinrakennusoikeuden osalta 850 euroa/k-m² ja monikäyttötilojen 400 euroa/k-m².

Vuosivuokra ja vuokra-aika

Ottaen huomioon tonttien sijainti, käyttötarkoitus ja vertailutiedot sekä muut seikat asuinkerrostalojen korttelialueen (AK ja A) vuosivuokra määrätään seuraavasti:

Kaupunginosa	Tontti	k-m ²	e/k-m ² (ind. 100)	e/k-m ² (ind. 1973)	Teoreettinen vaikutus asumiskustannuksiin on €/kk/km ²
Pitäjänmäki	46117/18	4 010	46	850	3,39
Tapaninkylä	39119/14	1 243	36	700	2,83
Tapaninkylä	39119/15	1 257	36	700	2,83
Pasila	17123/1	11 90310		612	2,44
Pasila	17131/1	9 300	43	875	3,47
	(liiketi-	36022		430	

	la)				
Pasila	17131/ 3	43	875	3,47	
	2	400			

Asemakaavaan merkityn kerrosalan lisäksi rakennettavien asuntojen ulkopuolisten asuntoja palvelevien tilojen osalta maanvuokraa ei peritä.

Vuokra-aika on noin 60 vuotta siten, että maanvuokrasopimukset ovat voimassa 31.12.2080 saakka.

Osto-oikeus tonteille 17131/1 ja 2

Kaupunginhallitus on 1.4.2019 § 220 hyväksynyt Helsingin tontinluovutusta koskevat linjaukset sekä niitä tarkentavat soveltamisohjeet. Tontinluovutuslinjausten mukaisesti tontit luovutetaan pääsääntöisesti vuokraamalla. Siirtymäsäännösten mukaisesti ennen linjausten hyväksymistä vireille tulleissa hankkeissa noudatetaan vanhoja tontinluovutusperiaatteita. Koska tontti 17131/ 1 ja 2 on varattu kaupunginhallituksen päätöksellä 1.10.2018 (626 §) ja hanke on tullut vireillä ennen uusien linjausten hyväksymistä, on aikaisempien tontinluovutusperiaatteiden noudattaminen ja tonttien luovuttaminen osto-oikeudella varauspäätöksen mukaisesti perusteltua.

Pasilassa Pohjoisessa Postipuistossa vapaarahoitteiseen sääntelemättömään vuokra- ja omistusasuntotuotantoon toteutettaville asuinkerrosalotonteille (AK) 17131/1 ja 2 vahvistetaan osto-oikeus siten, että tontille toteutettavan asuinrakennusoikeuden kauppahinta määrätään pitäen perusteena virallisen elinkustannusindeksin "lokakuu 1951 = 100" pistelukua 100 vastaavana kerrosneliömetrihintana vähintään 44 euroa. Laskennallinen k-m² -hintana (4/2020, ind. 19,66) olisi tällöin vähintään noin 875 euroa.

Tontille 17131/1 toteutettavien kahvila-, ravintola- ja liike- ja julkisten palvelutilojen osalta kauppahinta määrätään pitäen perusteena virallisen elinkustannusindeksin "lokakuu 1951 = 100" pistelukua 100 vastaavana kerrosneliömetrihintana vähintään 22 euroa. Laskennallinen k-m² -hintana (4/2020, ind. 1966) olisi tällöin vähintään noin 430 euroa/k-m².

- Tontin 17131/1 kauppahinta on $8\,137\,500 + 154\,000 = 8\,291\,500$ euroa ($9\,300\text{ k-m}^2 \times 875\text{ euroa/k-m}^2$) + ($360\text{ k-m}^2 \times 430\text{ euroa/k-m}^2$).
- Tontin 17131/2 kauppahinta on $2\,975\,000$ euroa ($3\,400\text{ k-m}^2 \times 875\text{ euroa/k-m}^2$).

28.09.2020

Asia/4

Yhteensä kauppahinta on noin 11,3 miljoonaa euroa. Kauppahintaa voidaan pitää hyväksyttävänä ottaen huomioon kohteesta saatu ulkopuolisella asiantuntijalla teetetty arviolausunto tonttien rakennusoikeuden markkina-arvosta sekä alueella tehdyt kiinteistökaupat. Hinnat vastaavat kohteen arviolausuntojen mukaista käypää markkina- ja myyntihintaa, kun huomioidaan saatujen arvioiden keskiarvo ja arviointitarkkuuden vaihteluvälit.

Muutoin osto-oikeuden osalta noudatetaan liitteen 3 mukaisia osto-oikeusperiaatteita. Arviolausunto on oheismateriaalissa.

Toimivalta ja täytäntöönpano

Hallintosäännön 7 luvun 1 §:n 8 kohdan mukaan kaupunginvaltuusto vahvistaa yli 30 vuoden pituisten maanvuokrasopimusten yleiset vuokrausperiaatteet.

Hallintosäännön 7 luvun 1 §:n 6 kohdan mukaan kaupunginvaltuusto päättää kiinteän omaisuuden luovuttamisesta, milloin luovutettavan omaisuuden kauppahinta ylittää 10 miljoonaa euroa.

Kaupunginhallituksen tarkoituksena on, mikä kaupunginvaltuusto päättää päätösesityksen B) kohdan mukaisesti osto-oikeuden vahvistamisesta, oikeuttaa tonttipäällikkö päättämään mahdollisesta kiinteistökaupan esisopimuksesta ja tonttien myynnistä liitteen 3 mukaisin osto-oikeusperiaatein.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nelskylä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Tonttiluettelo
- 2 Vuokrausperiaatteet
- 3 Osto-oikeusperiaatteet
- 4 Asemakaavan muutos nro 12314 Tapaninkylä
- 5 Asemakaavan muutos nro 12349 Pitäjänmäki
- 6 Asemakaavan muutos nro 12475 Pasila

Oheismateriaali

- 1 Salassa pidettävä (JulkL (621/1999) 24.1 § 17 k)

Muutoksenhaku

A, B, C ja D

Kunnallisvalitus, valtuusto

Postiosoite
PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alv.nro
FI02012566

28.09.2020

Asia/4

Tiedoksi

Kaupunkiympäristölautakunta

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 11.08.2020 § 404

HEL 2020-007806 T 10 01 01 02

Sulkaopku 1, Kotinummentie, Postiljooninkatu, Kollikatu

Esitys

Kaupunkiympäristölautakunta esitti

- että kaupunki vahvistaa Helsingin Pitäjänmäessä, Tapaninkylässä ja Pasilassa (Pohjoinen postipuisto) sijaitsevien asemakaavan muutoksiin nro 12349, 12314 ja 12475 sisältyvien liitteessä 1 mainittujen asuntotonttien (AK, A) tai niistä muodostettavien tonttien vuokrausperiaatteet liitteen 2 mukaisesti
- että kaupunki vahvistaa Pasilassa (Pohjoinen postipuisto) sijaitsevien asuinkerrostalotonttien (AK) 17131/1-2 tai niistä muodostettavien tonttien vuokralaisille em. vuokrausperiaatteiden lisäksi osto-oikeuden tontteihin liitteen 3 mukaisin osto-oikeusperiaattein
- kaupunki oikeuttaa tonttipäällikön päättämään mahdollisesta kiinteistökaupan esisopimuksesta ja myynnistä koskien Pasilan asemakaavan muutokseen nro 12475 sisältyviä asuinkerrostalotontteja (AK) 17131/1-2 liitteen 3 mukaisin osto-oikeusperiaattein.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Anu Kumara, kiinteistölakimies, puhelin: 09 310 34013
anu.kumara(a)hel.fi
Anni Hautala, kiinteistölakimies, puhelin: 310 23775
anni.hautala(a)hel.fi

28.09.2020

Asia/5

§ 594

V 7.10.2020, Vuokraus- ja myyntiperiaatteiden määrittäminen toimitilatontille (Sörnäinen, Työpajankatu, tontti 10575/29)

HEL 2020-006793 T 10 01 01 02

Päätös

A)

Kaupunginhallitus vahvisti Sörnäisissä sijaitsevan toimitilatontin 10575/29 myyntiperiaatteet liitteen 1 mukaisesti, ehdolla että kaupunginvaltuusto hyväksyy tontin 10575/29 vuokrausperiaatteet.

B)

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto vahvistaa Sörnäisissä sijaitsevan toimitilatontin 10575/29 vuokrausperiaatteet liitteen 1 mukaisesti.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nelskylä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Vuokraus- ja myyntiperiaatteet tontti 10575_29
- 2 Sijainti_ ja_ varausaluekartta

Muutoksenhaku

- A) Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus
- B) Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Varauksensaaja

Otteen liitteet
Esitysteksti
Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Päätösehdotus

28.09.2020

Asia/5

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Asemakaava- ja tonttitiedot

Alueella on voimassa asemakaavan muutos nro 12390, joka on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 19.4.2017 § 195 ja se on tullut voimaan 2.6.2017. Tontti 10575/29 on osoitettu asemakaavassa toimitilarakentamisen korttelialueeksi (KTY). Tontin rakennusoikeus on 10 000 k-m², pinta-ala 2 452 m² ja sille voi toteuttaa 3–10 -kerroksisen toimistorakennuksen.

Sijaintikartta ja kartta varausalueesta ovat esityksen liitteenä 2.

Varauspäätös

Kaupunginhallituksen elinkeinojaosto on 9.12.2019 § 45 päättänyt varata tontin Lindström Invest Oy:lle 31.12.2020 saakka toimistohankkeen suunnittelua varten. Suunnittelu on edennyt varauspäätöksen mukaisesti ja hankkeelle on haettu rakennuslupaa. Tontti on vuokrattu lyhytaikaisesti rakennusluvan hakemista varten.

Hankkeen suunnitelma oheismateriaalissa.

Vuokraus- ja myyntiperiaatteet

Vuokrausperiaatteiden mukaan tontti voidaan vuokrata pitkäaikaisella maanvuokrasopimuksella tai myydä. Vuokrasopimus on voimassa noin 60 vuotta, siten että se päättyy 31.12.2080. Vuosivuokra ja myyntihinta määritetään pitäen perusteena virallisen elinkustannusindeksin lokakuu 1951=100 pistelukua vastaavaa 26 euron kerrosneliömetrihintaa (nykyarvo noin 511 €/k-m²).

Arvonmäärityksessä on käytetty kahden ulkopuolisen arvioijan antamaan arviolausuntoa. Asemakaavan mukaisen kerrosalan ja edellä mainittujen hintojen perusteella tontin vuosivuokra on noin 271 000 euroa ja myyntihinta on noin 5,1 miljoonaa euroa.

Lausunnot ovat oheismateriaalissa.

Tontilla sijaitsee kaupungin toteuttama ja tällä hetkellä kaupungin omistuksessa oleva Kaupunkiympäristötaloa varten rakennettu ajoluiska. Luiskan kautta on ajoyhteys korttelin usean eri rakennuksen kellaripyhäköintiin. Luiskan toteuttamiskustannukset tullaan perimään korttelin toteuttajilta. Kun toteuttamiskustannukset on saatu perittyä korttelin toteuttajilta, niin luiskan omistuksen voi luovuttaa vastikkeetta vaihtoeh-

28.09.2020

Asia/5

toisesti tontin 10575/29 ostajalle tai Kaupunkiympäristötalon tontin omistajalle. Neuvottelut ajoluiskan omistuksen siirrosta ovat vireillä.

Tontinluovutuslinjaukset

Kaupunginhallitus on 1.4.2019 § 220 hyväksynyt Helsingin tontinluovutusta koskevat linjaukset sekä niitä tarkentavat soveltamisohjeet. Tontinluovutusta koskevien linjausten (3.2) mukaan kaupunki luovuttaa hankkeen toteuttajan valinnan mukaan muun muassa toimistotontit myymällä tai vuokraamalla osto-oikeuksin.

Toimivalta ja täytäntöönpano

Hallintosäännön 7 luvun 1 §:n 8 kohdan mukaan kaupunginvaltuusto vahvistaa yli 30 vuoden pituisten maanvuokrasopimusten yleiset vuokrausperiaatteet.

Kaupunginhallitus on toimivaltainen päättämään kiinteän omaisuuden myynnistä silloin kun kauppahinta on yli 5 miljoonaa euroa, mutta kuitenkin enintään 10 miljoonaa euroa (HS 7 luku 1 § 6 kohta, khs 18.9.2017 § 865).

Kaupunginhallituksen tarkoituksena on, mikäli kaupunginvaltuusto päättää päätösesityksen B) kohdan vuokrausperiaatteista, oikeuttaa tonttipäällikkö tai tämän valtuuttama vuokraamaan tai myymään tontti.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nelskylä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Vuokraus- ja myyntiperiaatteet tontti 10575_29
- 2 Sijainti_ ja_ varausaluekartta

Oheismateriaali

- 1 Salassa pidettävä (JulkL (621/1999) 24.1 § 17 k)
- 2 Salassa pidettävä (JulkL (621/1999) 24.1 § 17 k)
- 3 VIITTA 160420 JP pienennetty

Muutoksenhaku

- A) Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus
- B) Kunnallisvalitus, valtuusto

28.09.2020

Asia/5

Otteet

Ote

Varauksensaaja

Otteen liitteet

Esitysteksti

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Tiedoksi

Kaupunkiympäristölautakunta

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 11.08.2020 § 403

HEL 2020-006793 T 10 01 01 02

Vanha Talvitie 5

Esitys

Kaupunkiympäristölautakunta esitti kaupunginhallitukselle, että:

- Sörnäisissä sijaitsevan toimitilatontin 10575/29 vuokraus- ja myyntiperiaatteet vahvistetaan liitteen 1 mukaisesti.
- Tonttipäällikkö tai tämän valtuuttama oikeutetaan vuokraamaan tai myymään tontti 10575/29.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Ilkka Aaltonen, tiimipäällikkö, puhelin: 09 310 36441
ilkka.aaltonen(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

28.09.2020

Asia/6

§ 595

V 21.10.2020, Valtuutettu Paavo Arhinmäen aloite Kontulan asukaiden kokoontumistilojen parantamisen selvittämisestä

HEL 2020-001933 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Jan Vaavuoren ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Anu Markkola, vuorovaikutussuunnittelija, puhelin: 310 36547
anu.markkola(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Paavo Arhinmäen aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa: kaupunginvaltuusto katsoo asian loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Paavo Arhinmäki ja 16 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että kaupungin on huolehdittava siitä, että Kontulan ostoskeskuksessa tai sen läheisyydessä on yhdistysten toimintaa, erityisesti vanhempien kontulalaisten tarpeita, palveleva tila. Kontulan ostoskeskuksen yhteydessä tai läheisyydessä on kirjasto, nuorisotalo sekä sosiaaliasema Symppis ja kokoustila Wanha Posti. Aloitteen allekirjoittajien mukaan mikään näistä ei ole täysin sovelias erityisesti sellaiseen yhdistys- ja harrastustoimintaan, jossa pitäisi olla esteettömät mahdollisuudet.

Kaupungin tilojen tarjoaminen asukaskäyttöön

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

Helsingin kaupunki vahvistaa kaupunkilaisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia kaupunkistrategian ja osallisuus- ja vuorovaikutusmallin mukaisesti. Osallisuus- ja vuorovaikutusmalliin sisältyy tilojen tarjoaminen yhteisölliseen ja asukkaiden omaehtoiseen toimintaan avaamalla kaupungin tilojen käyttöä. Julkisia ja yksityisiä tiloja tarjoamalla avoimeen yhteisölliseen toimintaan tuetaan alueellisesti tasapuoletta osallistumismahdollisuuksia ja yhteisöllisyyttä. Helsinki edistää aktiivisesti julkisten alueiden tilapäistä käyttöä kulttuuri- ja kansalaistoimintaan sekä vajaakäytössä olevien muiden kuin kaupungin omistuksessa olevien tilojen käyttöä.

Kaupunginhallitus päätti kaupungin tilojen asukaskäytön periaatteista 20.8.2018 § 505. Asukaskäytön periaatteilla helpotetaan kaupungin tilojen käyttöä asukkaiden kulttuuri- ja kansalaistoimintaan. Periaatteiden pääsääntö on, että tilat ovat varsinaisen käyttöajan ulkopuolella kansalaisyhteiskunnan ja kolmannen sektorin toimijoiden käytettävissä. Lisäksi kaupunginhallitus kehotti kaupunkiympäristön toimialaa ottamaan huomioon asukaskäytön mahdollistaminen soveltuvin osin kaikissa uudisrakennus- ja peruskorjaushankkeissa sekä muita toimialoja huolehtimaan hallinnoimiensa asukaskäyttöön soveltuvien tilojen lisäämisestä sähköiseen varausjärjestelmään.

Kaupunginhallituksen 24.6.2019 § 485 hyväksymässä Helsingin kaupungin kiinteistöpoliittisessa ohjelmassa todetaan, että Helsinki on vastuullinen kiinteistönomistaja, mihin kuuluu myös se, että kaupunki pitää huolta tilojen esteettömyydestä. Tilojen on oltava kaikkien kaupunkilaisten käytettävissä. Tilamuutosten yhteydessä huomioidaan asukaskäytön erityistarpeet. Tavoitteena on, että kaupungin tiloja on helppoa ja turvallista käyttää koulutus-, kansalais- ja kulttuuritoimintaan. Kaupungin tilojen asukaskäyttöä edistetään muuttamalla tilojen lukituksia, kulunvalvontaa ja taloteknisten järjestelmien kuten ilmanvaihdon ja valaistuksen ohjausta palvelemaan tilojen omavalvontaista käyttöä. Tällöin ei tarvita iltavahtimestareita ja tilojen käytöstä aiheutuu vähemmän kustannuksia. Tilaturvallisuusohjeessa linjataan tilojen avaamisen suunnittelua. Omavalvontaisen käytön edellytyksiä kasvatetaan erillisellä määrärahalta.

Kaupunginhallitus hyväksyi 22.6.2020 § 400 Helsingin kaupungin toimitalostrategian linjauksineen noudatettavaksi sekä toimeenpanon osat alueet toteutettavaksi. Toimitilastrategian linjauksiin sisältyy linjaus siitä, että kaupungin tilaomaisuuden arvoja ovat muun muassa terveellisyys, turvallisuus ja esteettömyys sekä kaupunkirakenteen ja kaupunkikuvan tukeminen.

Helsingin kaupungin esteettömyyssuunnitelma edellyttää, että kaikki julkiset kohteet rakennetaan ja kunnostetaan esteettömiksi. Esteettö-

män ympäristön vaatimukset perustuvat maankäyttö- ja rakennuslain (MRL 2000) ja asetuksen (MRA 2000) yleisissä tavoitteissa mainittuun sosiaalisesti kestävä kehityksen ajatukseen ja liikkumisen tasa-arvoon, jolla tarkoitetaan kaikille väestöryhmille iästä, sukupuolesta, liikuntakyvystä, taloudellisesta asemasta, asuinpaikasta yms. riippumattonta mahdollisuutta liikkua ja turvattua peruspalvelujen saavutettavuutta. Helsingin kaupungin palveluiden esteettömyystiedot löytyvät tilakohtaisesti Palvelukartta-verkkopalvelusta.

Kontulan alueella asukkaiden käytettävissä olevat tilat ja alueen kehittämistyö

Kontulan alueella on useita kaupungin toimialojen käytössä olevia tiloja, joita voidaan käyttää asukastoimintaan. Tiloja ovat muun muassa lähiöasema, seniorikeskus, päivätoimintatila Symppis, nuorten toimintakeskus Luuppi, palvelukeskus, kirjasto, uimahalli, asukaspuisto, perhetalo Naapuri, liikuntapuisto sekä Keinutien ja Kontulan ala-asteet.

Sosiaali- ja terveystoimiala ylläpitää Kontulassa seniorikeskusta, matalan kynnyksen päihdepalvelujen päivätoimintatila Symppistä ja asukastila lähiöasemaa. Kontulan seniorikeskuksen ja sen yhteydessä olevien palvelu- ja päivätoimintakeskuksen tilat ovat esteettömät, ja tiloissa on huomioitu liikuntaesteisten ja aistivammaisten tarpeet. Seniorikeskuksen yhteydessä on esteettömiä autopaikkoja. Tasainen ja valaistu kulkureitti sisäänkäynnille on valmistettu liikkumista ohjaavasta pintamateriaaliasta. Pyörätuolilla liikkuminen sisä- ja ulkotiloissa on huomioitu automaattiovilla sekä varamaalla riittävästi vapaata tilaa liikkumiseen. Seniorikeskuksessa on esteettömäksi merkittyjä wc-tiloja ja kiinteä induktiosilmukka useissa tiloissa.

Kontulan päivätoimintatila Symppis sijaitsee katutasossa. Lisäksi samassa toimipisteessä toimii Kontupiste, joka tarjoaa neuvontaa ja opastusta tietotekniikka-asioissa. Kontulan lähiöasema toisessa kerroksessa sijaitseviin tiloihin on pääsy hissillä. Sekä Symppiksen että lähiöaseman ovien ulkopuolella on riittävästi vapaata tilaa liikkumiselle esimerkiksi pyörätuolin kanssa. Kulkureitit sisäänkäynneille ovat tasaiset, riittävän leveät ja valaistut.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan käytössä olevien tilojen uudis- ja perusparannushankkeiden yhteydessä toteutetaan esteettömiä tiloja, joista osa on kaupungin strategian mukaisesti kaikkien asukkaiden varattavissa. Asukaskäyttöisten tilojen yhteyteen toteutetaan myös erilliset varastotilat asukaskäyttöön.

Kontulan ala-asteen perusparannus on suunniteltu toteutettavan vuosina 2023–2026. Tässä yhteydessä rakennukseen toteutetaan asukaskäyttöön sopivat esteettömät tilat, mikä lisää kokoontumistilojen määrää alueella. Perusparannuksen suunnitteluun osallistetaan koulun henkilö-

kuntaa ja lapsia sekä selvitetään alueellisen asukaskäytön laajuus ja erityispiirteet. Kontulan ala-asteen peruskorjaus ei auta kuitenkaan tämänhetkiseen tilatarpeeseen, joten ratkaisua pitäisi etsiä tässä vaiheessa aloitteessa esitettyjen tilapäisten ratkaisuvaihtoehtojen kautta. Toteuttamalla esteettömiä ja helposti saavutettavia, asukaskäyttöön soveltuvia tiloja Kontulan ala-asteen perusparannuksen yhteydessä vahvistetaan alueen yhteisöllisyyttä sekä tuetaan alueen asukastoimintaa, yhdistysten toimintamahdollisuuksia ja elinikäistä oppimista.

Kulttuurin ja vapaa-ajan lautakunta toteaa lausunnossaan, että Kontulan toimintakeskus Luupin nuorisotiloja käytetään asukas- ja järjestötoimintaan. Toimipiste sijaitsee 2. kerroksessa portaiden päässä, mutta tilaan pääsee tarvittaessa myös hissillä. Tilat eivät kuitenkaan ole täysin esteettömät. Nuorisotiloja vuokrataan ensisijaisesti helsinkiläisille nuorten ryhmille ja nuorisjärjestöille, mutta käyttäjinä on myös muita järjestöjä. Järjestökäyttöön on vuokrattavissa kokoontumis- ja harrastetiloja.

Kontulan kirjaston tilat sijaitsevat maantasossa ja tiloihin on esteetön pääsy. Kulkureitti sisäänkäynnille on tasainen ja valaistu. Asiointipisteessä on opasteet, ja sisätiloissa on käytetty liikkumista ohjaavaa pintamateriaalia. Pyörätuolilla liikkuminen sisä- ja ulkotiloissa on huomioitu automaattiovilla sekä varamaalla riittävästi vapaata tilaa liikkumiseen. Kirjastossa on esteettömäksi merkitty wc-tila. Kirjastossa ei tällä hetkellä ole säännölliseen järjestökäyttöön vuokrattavissa olevaa kokoontumistilaa.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta kannattaa järjestökäyttöön soveltuvien tilojen kehittämistä. Lautakunta pitää tärkeänä, että alueen vahvat osallisuusverkostot ja laajemmin asukkaat otetaan tiiviisti mukaan tilojen, palvelujen ja toiminnan suunnitteluun. Toimintamalleihin voidaan ottaa mallia esimerkiksi Maunulatalon suunnittelusta ja toiminnasta.

Liikekiinteistöjä Kontulan ostoskeskuksen alueella omistavat yhtiöt toteuttivat Kontulan ostoskeskuksen alueen kehittämiseen liittyvän ideakilpailun 24.2.–22.5.2020. Kontulan liike- ja palvelukeskustan aluetta halutaan kehittää toiminnallisesti sekoittaen kaupallisia ja julkisia palveluita, toimitiloja ja asumista, puisto-, virkistys- ja liikuntapalveluita sekä erityisesti vahvistaa alueen identiteettiä ja kaupunkikulttuuria. Kaupunki oli mukana järjestämässä kilpailua omistamiensa kiinteistöyhtiöiden kautta, asiantuntijana palkintolautakunnassa, maanomistajana sekä lähtötietojen antajana. Kilpailua varten koottiin alueen asukkaita ja muita paikallisasiantuntijoita sparraustyöpajaan, joka toi esiin erilaisia näkökulmia tulevaisuuden palveluista ja niiden tarvitsemista tiloista. Kilpailun tavoitteisiin sisältyi keskusta-alueen yhteisöllisyyden vahvistaminen. Tarkoituksena oli lisäksi selvittää alueen kaavoituspotentiaali sekä

käynnistää kaavamuutos, jolla pyritään luomaan puitteet myös asukas-toiminnalle sekä vanhempien kontulalaisten tarpeita palveleville tiloille. Kilpailijoilta pyydettiin ideoita ostoskeskuksen vetovoiman lisäämiseksi. Ideat saattoivat liittyä esimerkiksi kulttuuriin, vapaa-aikaan, yhteisöllisyyteen ja asukastoimintaan.

Arkkitehtuurikilpailun voitti arkkitehtitoimisto Opuksen ehdotus Vaellus. Ehdotuksessa todetaan, että tärkeänä suunnittelun lähtökohtana on Kontulan ostoskeskuksen alueen nykyisen monikulttuurisuuden, yhteisöllisyyden ja yrittäjyyden säilyttäminen sekä viihtyvyyden ja turvallisuuden parantaminen koko alueella, myös rakentamisvaiheiden aikana ja niiden välillä. Niin asukkaille, asiakkaille kuin kävijöillekin avoimia julkisia tiloja on luotu kehittämään yhteisöllistä toimintaa ja kulttuurien välistä vuorovaikutusta. Samanaikaisesti on pyritty tunnistamaan ja mahdollistamaan erilaisia tapoja ja tarpeita siten, että alueen monikulttuurinen luonne voidaan säilyttää ja tuoda entistä paremmin näkyväksi kaupunkitilassa.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalauta toteaa lausunnossaan, että ostoskeskuksen arkkitehtuurikilpailun yhteydessä esteettömyyttä ja toiminnallisuutta parantavat toimenpiteet tulevat huomioitavaksi myös kirjasto- ja nuorisotilojen osalta. Koska suunnittelukilpailun tulosten toteutukseen voi mennä pitkäkin aika, kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta katsoo, että nykyisten tilojen esteettömyyttä ja käytettävyyttä on syytä harkita parannettaviksi.

Asukastoiminnan ja asukastilojen tukeminen asukasosallisuuden avustuksilla

Helsingin kaupunki tukee asukasosallisuuden yleis- ja toiminta-avustuksilla kolmea Kontulan läheisyydessä toimivaa yleishyödyllistä, alueellista asukasosallisuutta edistävää toimijaa. Kaupunginhallitus myönsi 16.12.2019 § 873 vuodelle 2020 KontuKeskus ry:lle 30 000 euroa Vetoa ja Voimaa Mellunkylä -hankkeen koordinointiin liittyviin palkkakustannuksiin. Lisäksi Kurkimäen korttelitalolla asukastoimintaa järjestävälle Toimintakeskus Semja ry:lle myönnettiin 42 700 euroa tilan vuokra-, ylläpito- ja palkkakustannuksiin ja asukastalo Mylläriä ylläpitävälle Myllypuro-Seura ry:lle 72 200 euroa vuokra- ja ylläpitokustannuksiin. Asukasosallisuuden avustusten määräraha vuonna 2020 oli yhteensä 796 000 euroa.

Sosiaali- ja terveystoimiala toteaa lausunnossaan, että jos paikallisyhdistykset vastaavat asukastilan ylläpitämisestä omalla rahoituksellaan tai Helsingin kaupungin järjestöavustusten turvin, on edellytykset ylläpidon vastuille ja kustannuksille selvitettävä ja turvattava.

Edellä mainitun perusteella kaupunginhallitus toteaa, että Kontulan ostoskeskuksen läheisyydessä on useita kaupungin ja muiden tahojen yl-

läpitämiä esteettömiä tiloja, joita alueen asukkaat ja yhdistykset voivat käyttää asukastoimintaan ja kokoontumisiin. Lisäksi valmisteilla olevat perusparannukset mahdollistavat sen, että lähivuosina asukkaat voivat hyödyntää tiloja entistä laajemmin. Kaupungin ylläpitämistä asukastoista vastaavana toimialana sosiaali- ja terveystoimiala katsoo lausunossaan, ettei toimialan tule perustaa Kontulaan uusia asukastiloja nykyisten lisäksi.

Asiasta on saatu kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan ja kasvatus- ja koulutuslautakunnan sekä sosiaali- ja terveystoimialan lausunnot. Vastaus on lausuntojen mukainen.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kaupunginvaltuuston puheenjohtaja päätti 15.4.2020 § 3, että hallintosäännön 30 luvun 11 §:ssä tarkoitettujen valtuutettujen aloitteet, joiden kaupunginvaltuustolle esittämisen määräaika on 1.4.–7.10.2020, tulee kaupunginhallituksen esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi viimeistään 7.10.2020. Hallintosäännön 30 luvun 20 §:n mukaan kaupunginvaltuuston puheenjohtaja voi erityisestä syystä myöntää kaupunginhallitukselle luvan 30 luvussa tarkoitettujen määräaikojen ylittämiseen.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Anu Markkola, vuorovaikutussuunnittelija, puhelin: 310 36547
anu.markkola(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Paavo Arhinmäen aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 15.09.2020 § 502

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 16.06.2020 § 151

HEL 2020-001933 T 00 00 03

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

28.09.2020

Asia/6

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi seuraavan lausunnon Paavo Arhinmäen valtuustoaloitteesta Kontulan asukkaiden kokoontumistilojen parantamisesta:

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan käytössä olevien tilojen uudis- ja perusparannushankkeiden yhteydessä toteutetaan esteettömiä tiloja, joista osa on kaupungin strategian mukaisesti kaikkien asukkaiden varattavissa. Asukaskäyttöisten tilojen yhteyteen toteutetaan myös erilliset varastotilat asukaskäyttöön.

Kontulan alueella on useita kaupungin toimialojen käytössä olevia tiloja. Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan käytössä olevista tiloista Kontulan ala-asteen perusparannus on suunniteltu toteutettavan vuosina 2023-2026. Tässä yhteydessä rakennukseen toteutetaan asukaskäyttöön sopivat esteettömät tilat, mikä lisää kokoontumistilojen määrää alueella. Perusparannuksen suunnitteluun osallistetaan koulun henkilökuntaa ja lapsia sekä selvitetään alueellisen asukaskäytön laajuus ja erityispiirteet. Kontulan ala-asteen peruskorjaus ei auta kuitenkaan tämänhetkiseen tilatarpeeseen, joten ratkaisua pitäisi etsiä tässä vaiheessa aloitteessa esitettyjen tilapäisten ratkaisuvaihtoehtojen kautta.

Toteuttamalla esteettömiä ja helposti saavutettavia, asukaskäyttöön soveltuvia tiloja Kontulan ala-asteen perusparannuksen yhteydessä vahvistetaan alueen yhteisöllisyyttä sekä tuetaan alueen asukastoimintaa, yhdistysten toimintamahdollisuuksia ja elinikäistä oppimista

Käsittely

16.06.2020 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Vesa Korkkula: Lisätään kohdan (3) loppuun:

"Kontulan ala-asteen peruskorjaus ei auta kuitenkaan tämänhetkiseen tilatarpeeseen, joten ratkaisua pitäisi etsiä tässä vaiheessa aloitteessa esitettyjen tilapäisten ratkaisuvaihtoehtojen kautta."

Kannattaja: Petra Malin

Kasvatus- ja koulutuslautakunta hyväksyi Vesa Korkkulan vastaehdotuksen yksimielisesti, ilman äänestystä.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

28.09.2020

Vera Schulman, yksikön päällikkö, puhelin: 310 20777
vera.schulman(a)hel.fi

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 02.06.2020 § 98

HEL 2020-001933 T 00 00 03

Lausunto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antoi asiasta seuraavan lausunnon:

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta kannattaa järjestökäyttöön soveltuvien tilojen kehittämistä. Kontulan ostoskeskuksen rakennusten ja kaupunkikuvan kehittämistä on käynnissä kilpailu, minkä yhteydessä esteettömyyttä ja toiminnallisuutta parantavat toimenpiteet tulevat huomioitavaksi myös kirjasto- ja nuorisotilojen osalta.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalla on Kontulan ostoskeskuksen alueella kirjasto-, nuoriso- ja liikuntatiloja. Kontulan toimintakeskus Luupin nuorisotiloja käytetään myös asukas- ja järjestötoimintaan. Toimipiste sijaitsee 2. kerroksessa portaiden päässä, mutta tilaan pääsee tarvittaessa myös hissillä. Tilat eivät kuitenkaan ole täysin esteettömät. Nuorisotiloja vuokrataan ensisijaisesti helsinkiläisille nuorten ryhmille ja nuorisjärjestöille, mutta käyttäjinä on myös muita järjestöjä. Järjestökäyttöön on vuokrattavissa kokoontumis- ja harrastetiloja.

Kirjaston tilat sijaitsevat maantasossa ja tiloihin on esteetön pääsy. Kirjastossa ei tällä hetkellä kuitenkaan ole säännölliseen järjestökäyttöön vuokrattavissa olevaa kokoontumistilaa.

Koska suunnittelukilpailun tulosten toteutukseen voi mennä pitkäkin aika, kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta katsoo, että nykyisten tilojen esteettömyyttä ja käytettävyyttä on syytä harkita parannettaviksi.

Kaupunki on käynnistänyt Kontulan ostoskeskuksen alueen kehittämiseen liittyvän ideakilpailun keväällä 2020. Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala näkee, että vapaa-ajan palveluilla ja osallisuudella on merkittävä vaikutus alueen vetovoimaan. Kontulan palvelujen ja tilojen merkittävä parantaminen on kaupunkistrategian mukaista, koska alue on nimetty esimerkiksi Mukana-ohjelmassa kohdealueeksi. Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta pitää tärkeänä, että ostoskeskuksen uudistamisen yhteydessä luodaan uudenlaiset ja nykyistä paremmat toimitilat myös kirjasto-, nuoriso- ja kulttuuritiloille. Uudet tai korjattavat tilat tulee lähtökohtaisesti suunnitella niin, että ne soveltuvat omatoimiseen asukas- käyttöön.

28.09.2020

Asia/6

Mellunkylän alueella on pitkäaikainen ja vahva verkostoyhteistyö kaupungin ja kansalaistoimijoiden välillä. Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta pitää tärkeänä, että alueen vahvat osallisuusverkostot ja laajemmin asukkaat otetaan tiiviisti mukaan tilojen, palvelujen ja toiminnan suunnitteluun. Toimintamalleihin voidaan ottaa mallia esimerkiksi Maunulatalon suunnittelusta ja toiminnasta.

Käsittely

02.06.2020 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Sami Muttilainen: Lisätään lausuntoon: ”Koska suunnittelukilpailun tulosten toteutukseen voi mennä pitkäkin aika, kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta katsoo, että nykyisten tilojen esteettömyyttä ja käytettävyyttä on syytä harkita parannettaviksi.”

Kannattaja: Jussi Chydenius

Lautakunta hyväksyi Sami Muttilaisen vastaehdotuksen yksimielisesti.

19.05.2020 Pöydälle

Esittelijä

kulttuurin ja vapaa-ajan toimialajohtaja
Tommi Laitio

Lisätiedot

Matti Kuusela, tilapalvelupäällikkö, puhelin: 310 87783
matti.kuusela(a)hel.fi
Elli Alho, suunnittelija, puhelin: 310 87967
elli.alho(a)hel.fi
Jukka Mattila, toiminnanjohtaja, puhelin: 310 89072
jukka.p.mattila(a)hel.fi

§ 596

V 7.10.2020, Valtuutettu Linda Ahlblad in aloite valkoposkihanhi en torjunta kasvillisuudella

HEL 2020-001117 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Linda Ahlblad in aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Linda Ahlblad ja 22 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että selvitetään mahdollisuudet torjua valkoposkihanhia eri kasveilla tai pitkällä ruoholla ja toteuttaa näitä torjuntakeinoja Helsingin rannoilla ja viheralueilla.

Kaupunkiympäristön toimiala selvittää parhaillaan pysyvämpiä ja tehokkaampia ratkaisuja laiduntamisen torjuntaan. On havaittu, että hanhet pysyvät poissa alueilta, joissa on pitkäksi kasvanutta heinää tai nurmea. Hanhen lentokyvyttömät poikaset eivät pääse myöskään umpinaisella aidalla rajatulle nurmialueelle. Pitkä heinä tai umpinaiset aidatut alueet eivät kuitenkaan sovi kaikkiin paikkoihin.

Valkoposkihanhi en laiduntamisen torjuntaa puistoissa on kokeiltu sekä hanhiaidoilla että jättämällä pidempää heinäkasvustoa. Aidan käyttäminen perustuu lentokyvyttömien hanhi en (poikaset ja täysikasvuiset hanhet sulkasadon aikana) kulun estämiseen. Hanhiaitaa on kokeiltu

28.09.2020

Arabianrannassa ja Kaivopuistossa ja leikkaamatta jätettävää kasvustoa Porolahden puistossa.

Yhtenä osallistuvan budjetoinnin toteutettavana hankkeena on nurmikot kukkakedoiksi -ehdotus. Tässä hankkeessa on esimerkiksi koko Arabianrannan ja Hermannin ranta-alueet annettu kasvaa kukkakedoiksi ja niihin on kasvanut rantaniittykasvillisuutta. Alueella on kuitenkin ongelmama rannan suuri kulutus ja rannan läheiset kevyenliikenteen reitit. Alueen uuden hoito- ja kehittämissuunnitelman laatiminen on käynnistymässä.

Kaivopuistossa alkaa tänä syksynä kokeilu, jossa kunnostetaan olemassa olevaa matalaa aitaa ja rakennetaan lisää aitaa. Ensi keväänä aidan viereen jätetään leikkaamaton nurmivyöhyke. Näin yritetään ohjata lentokyvyttömiä hanhia sopivaan suuntaan. Kokeilun tavoitteena on hanhien ohjaaminen muualle kuin juhla kentälle. Tämän lisäksi juhla kentällä kokeillaan ruohonleikkuuta isolla robottileikkurilla ja seurataan, onko sillä vaikutusta hanhien käyttäytymiseen.

Asiasta on saatu kaupunkiympäristölautakunnan lausunto. Vastaus on lausunnon mukainen.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kaupunginvaltuuston puheenjohtaja päätti 15.4.2020 § 3, että hallintosäännön 30 luvun 11 §:ssä tarkoitetut valtuutetun aloitteet, joiden kaupunginvaltuustolle esittämisen määräaika on 1.4.—7.10.2020, tulee kaupunginhallituksen esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi viimeistään 7.10.2020. Hallintosäännön 30 luvun 20 §:n mukaan kaupunginvaltuuston puheenjohtaja voi erityisestä syystä myöntää kaupunginhallitukselle luvan 30 luvussa tarkoitettujen määräaikojen ylittämiseen.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Linda Ahlblad in aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 15.09.2020 § 488

HEL 2020-001117 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Valkoposkihanhien laiduntamista puistoissa on koitettu torjua kokeilemalla viime vuosina sekä hanhiaitoja että jättämällä pidempää heinäkasvustoa. Aitakokeilu perustuu lentokyvottomien hanhien (poikaset ja täysikasvuiset hanhet sulkasadon aikana) kulun estämiseen. Arabianrannassa vuonna 2016 u-malliset aidat eivät ihan täysin pitäneet hanhia poissa, ja tulokset olivat tyydyttäviä. Samaa hanhiaitaa kokeiltiin myös Kaivopuistossa vuosina 2017 - 2019, mutta vain välttävin tuloksin.

Porolahden puistossa jätettiin nurmikko leikkaamatta vuonna 2018, mutta kokeilu toteutettiin ilman tarkempaa seurantatutkimusta. Leikkaamatta jätetty kasvusto jäi kuitenkin melko matalaksi, sillä puistossa kasvoi luonnostaan eri kärsämoitä. Ne eivät kasva riittävän korkeiksi ohjaamaan hanhien kulkua pois alueelta.

Kaupunkiympäristön toimialalla mietitään parhaillaan, millaisia pysyvämpiä ja tehokkaampia ratkaisuja voidaan kokeilla. On tutkittu, että hanhet pysyvät poissa alueilta, joissa on pitkäksi kasvanutta heinää tai nurmea. Hanhen lentokyvottomät poikaset eivät pääse myöskään umpinaisella aidalla rajatulle nurmialueelle, joten ne pysyvät melko siisteinä. Pitkä heinä tai umpinaiset aidatut alueet eivät kuitenkaan sovi kaikkiin paikkoihin.

Yhtenä osallistuvan budjetoinnin toteutettavana hankkeena on nurmikot kukkakedoiksi -ehdotus. Tässä hankkeessa on esimerkiksi koko Arabianrannan ja Hermannin ranta-alueet annettu kasvaa kukkakedoiksi ja niihin on kasvanut upeaa rantaniittykasvillisuutta. Tällä kyseisellä alueella on ongelmana rannan suuri kulutus sekä lähellä rantaa kulkevat kevyenliikenteen reitit. Koko alueen uuden hoito- ja kehittämissuunnitelman teko on käynnistymässä.

Kaivopuistossa alkaa tänä syksynä kokeilu, jossa rakennetaan lisää ja kunnostetaan olemassa olevaa matalaa aitaa. Ensi keväänä aidan viereen jätetään leikkaamaton nurmivyöhyke. Näin yritetään ohjata lentokyvottomia hanhia sopivaan suuntaan Kaivopuistossa. Kokeilun tavoitteena on, että hanhiemot poikasineen pystyttäisiin ohjaamaan muualle kuin juhlakentälle. Tämän lisäksi juhlakentällä kokeillaan ruohonleik-

28.09.2020

kuuta isolla robottileikkurilla ja seurataan, onko sillä vaikutusta hanhien käyttäytymiseen.

Yksi tämän vuoden mielenkiintoista tapahtumista oli merikotkan onnistunut pesintä Vanhankaupunginlahdella. Jää nähtäväksi, vaikuttaako tulevana vuosina merikotkan pelotevaikutus hanhien käyttäytymiseen Arabianrannassa.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Vesa Koskikallio, metsävastaava: 310 38452
vesa.koskikallio(a)hel.fi

§ 597

V 21.10.2020, Kunnan asukkaan aloitteet 1.1. - 30.6.2020

HEL 2020-000107 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto merkitsee kunnan asukkaan aloitteet ja niiden johdosta suoritettut toimenpiteet tiedoksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Anna Villeneuve, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Liitteet

1 Kunnan asukkaan aloitteet ja vastaukset 1.1. - 30.6.2020

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kunnan asukkaan aloitteita kirjattiin 1.1. - 30.6.2020 välisenä aikana kaksi kappaletta.

Saapuneet aloitteet ja niiden johdosta annetut vastaukset ovat liitteenä.

Aloitteet koskevat kaupunkiympäristön toimialaa. Aloitteiden tekijöille on vastattu apulaispormestarin kirjeellä, jota varten on pyydetty toimialan lausunto.

Kuntalain 23 §:n mukaan kunnan asukkaalla sekä kunnassa toimivalla yhteisöllä ja säätiöllä on oikeus tehdä kunnalle aloitteita sen toimintaa koskevissa asioissa. Lisäksi palvelun käyttäjällä on oikeus tehdä aloitteita kunnan palvelua koskevassa asiassa. Aloitteen tekijälle on ilmoitettava aloitteen johdosta suoritettut toimenpiteet.

28.09.2020

Asia/8

Kaupunginvaltuuston toimivaltaan kuuluvien kunnan asukkaan aloitteiden lisäksi palautejärjestelmään saapuu myös muita aloitteita ja palautteita, jotka ohjataan toimialojen vastattavaksi.

Hallintosäännön 26 luvun 1 §:n mukaan kaupunginhallituksen tulee esittää kaupunginvaltuuston tietoon kahdesti vuodessa kaupunginvaltuuston toimivaltaan kuuluvissa asioissa kunnan jäsenen tai palvelukäyttäjän aloitteet ja niiden johdosta suoritettavat toimenpiteet.

Käsiteltäessä hallintosäännön 26 luvun 1 §:ssä tarkoitettuja kunnan jäsenen aloitteita sallitaan keskustelu. Päätöksentekoa yksittäisten aloitteiden osalta ei pöydällepanoa tai toivomusponsia lukuun ottamatta sallita.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Anna Villeneuve, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Liitteet

1 Kunnan asukkaan aloitteet ja vastaukset 1.1. - 30.6.2020

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

28.09.2020

Asia/9

§ 598

V 21.10.2020, Nuorten aloitteet 1.1.–30.6.2020

HEL 2020-000075 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Veronika Honkasalon ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Koonti nuorten aloitteista ja niihin annetuista vastauksista
- 2 Nuorisoneuvoston lausunto 14.9.2020

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto merkitsee tiedoksi nuorten aloitteet ajalta 1.1.–30.6.2020.

Esittelijän perustelut

Nuorten aloitteella tarkoitetaan helsinkiläisten 13–17-vuotiaiden tekemiä aloitteita kaupungin toimintaan kuuluvissa asioissa. Aloitteet tehdään vaikuttamisjärjestelmä Ruudin verkkosivuilla olevalla sähköisellä lomakkeella (ruuti.net/aloitteet). Sekä aloitteet että niihin annetut pormestarin tai apulaispormestarin vastaukset julkaistaan ruuti.munstadi.fi/aloitteet -sivulla.

Hallintosäännön 26 luvun 3 §:n mukaan kaupunginhallitus esittää valtuuston tietoon kahdesti vuodessa tehdyt nuorten aloitteet, niiden johdosta suoritettavat toimenpiteet sekä nuorisoneuvoston asiasta antaman

lausunnon. Päätöksentekoa yksittäisten aloitteiden osalta ei pöydällepanoa tai toivomusponsia lukuun ottamatta sallita.

Nuorten aloiteoikeuden tavoitteena on kannustaa nuorten osallistumista yhteiskunnalliseen päätöksentekoon. Samalla aloitteet tuovat kaupungin eri toimialoille tietoa nuorten toiveista ja tavoitteista. Kun valtuustossa käsitellään nuorten aloitteita, kolmella nuorisoneuvoston valitsemalla jäsenellä on läsnäolo- ja puheoikeus kokouksessa hallintosäännön 29 luvun 7 §:n nojalla.

Tammi-kesäkuun 2020 aikana nuoret ovat tehneet yhteensä 29 aloitetta, joista 25:een on vastattu. 11.6.2020 jälkeen saapuneet neljä aloitetta ovat teknisen virheen vuoksi jääneet kirjaamatta ja ne tuodaan valtuustolle tiedoksi kun nuorten aloitteita seuraavan kerran käsitellään.

Aloitteet jakaantuvat kasvatuksen ja koulutuksen toimialan (10), kaupunkiympäristön toimialan (7), kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan (4), sosiaali- ja terveystoimialan (1) ja kaupunginkanslian (3) toimintaan. Aloitteiden otsikot ilmenevät liitteenä 1 olevan koonnin kansilehdeltä. Koonti sisältää sekä aloitteet että pormestarin tai apulaispormestarien vastaukset liitteineen. Aloitteen tekijän nimi, ikä ja yhteystiedot ovat nuorisopalvelujen tiedossa.

Nuorisoneuvosto on 14.9.2020 antamassaan lausunnossa kiinnittänyt huomiota siihen, että nuorten tekemien aloitteiden määrä on vähentynyt yli puolella viime vuoden alkupuoleen verrattuna. Nuorisoneuvoston arvion mukaan syynä saattaa olla se, että toteutuskelpoisetkaan aloitteet eivät välttämättä johda konkreettisiin toimenpiteisiin eikä vastausta saada riittävän nopeasti. Nuorisoneuvosto katsoo, että kaikkien helsinkiläisten nuorten monimuotoisen osallistumisen tukemiseksi on tärkeää, että myös muut kuin nuorisoneuvoston jäsenet ottavat aloitejärjestelmän käyttöön edistääkseen tärkeäksi näkemiään asioita. Lausunto on kokonaisuudessaan liitteenä 2.

Pitkä vastausaika on noussut nuorisoneuvoston lausunnoissa esiin aiemminkin kerroilla. Vastausten ripeyteen on pyritty kiinnittämään huomiota ja osaan aloitteista on nyt saatu vastaus aiempaa nopeammin. Koronapandemian aiheuttama poikkeuksellinen kiire erityisesti kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla näkyy nyt käsittelyssä olevien aloitteiden vastausajoissa.

Nuorten aloitejärjestelmää kehitetään kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalla loppuvuoden aikana. Tämä vastaa osaltaan nuorisoneuvoston huoleen siitä, että osa nuorista ei tiedä aloitejärjestelmän olemassaolosta tai suhtautuu varovaisesti sen tosiasiallisiin vaikuttamismahdollisuuksiin. Asiakashaastatteluja ja palvelumuotoilua nuorten näkökulmasta on jo tehty. Syksyn aikana keskitytään taustajärjestelmään ja käsittelypro-

28.09.2020

Asia/9

sessiin ja pyritään löytämään verkkopalvelun avulla ratkaistavia kehityskohtia. Aloitejärjestelmä tulee osaksi vuoden vaihteessa julkaistavaa Nuorten Helsinkiä siten, että aloitteen tekeminen ja seuranta palvelussa on tarkoitus toteuttaa vuoden 2021 alkupuolella.

Nuorten aloitejärjestelmästä on tehty kesän aikana esittelyvideo, jossa nuoret mm. kertovat miten helppoa aloitteen tekeminen on ja millaisia toimenpiteitä aloitteiden pohjalta on tehty. Video on kaksikielinen (suomi ja ruotsi) ja tekstitetty molemmilla kielillä, joten se on saavutettava myös kuulovammaisille. Se voidaan tarvittaessa tekstittää myös englanniksi. Video julkaistaan Helsinki-kanavalla, josta sitä on helppo jakaa. Videota tullaan syksyn aikana markkinoimaan nuorille sosiaalisen median kampanjalla.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Koonti nuorten aloitteista ja niihin annetuista vastauksista
- 2 Nuorisoneuvoston lausunto 14.9.2020

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

§ 599

V 7.10.2020, SDP:n valtuustoryhmän ryhmäaloite joukkoliikenteen käytön kasvattamisesta

HEL 2020-002462 T 00 00 03

Esitys

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo ryhmäaloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

Vastaehdotus:

Nasima Razmyar: Kappale 5

Erityisesti tässä taloudellisessa tilanteessa koronapandemian vuoksi ei ole edellytyksiä edistää joukkoliikenteen hintojen laskemista tai matkustajien maksutonta kokeilukautta.

Lisätään lauseen loppuun: mutta pitkällä aikavälillä kaupunginhallitus pitää lippuhintojen laskemista tärkeänä tavoitteena.

Kannattaja: Anna Vuorjoki

Äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Nasima Razmyarin vastaehdotuksen mukaisesti muutettuna

Jaa-äännet: 7

Terhi Koulumies, Pia Pakarinen, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Wille Rydman, Daniel Sazonov, Jan Vapaavuori

Ei-äännet: 8

Veronika Honkasalo, Nasima Razmyar, Tomi Sevander, Anni Sinnemäki, Reetta Vanhanen, Sanna Vesikansa, Anna Vuorjoki, Ozan Yanar

Kaupunginhallitus hyväksyi Nasima Razmyarin vastaehdotuksen mukaisesti muutetun ehdotuksen äänin 7 - 8.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Saara Kanto, hankepäällikkö, puhelin: 310 20277
saara.kanto(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Eveliina Heinäluoma, ryhmäaloite SDP, Kvsto 26.2.2020
- 2 Lausunto 18.8.2020, Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL)
- 3 Sosiaali- ja terveystoimialan lausunto joukkoliikenteen käytön kasvattamista koskevaan SDP:n ryhmäaloitteeseen Allekirjoitettu

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Esitysehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo ryhmäaloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

SDP:n valtuustoryhmä esittää 26.2.2020 laaditussa ryhmäaloitteessaan, että Helsinki edistää HSL-kuntayhtymän rahoituksen muuttamista siten, että jatkossa kunnat kattavat kustannuksista nykyistä suuremman osuuden. Tavoitteeksi asetettaisiin joukkoliikenteen kulutapaosuuden kasvu hintoja laskemalla ja yhteyksiä parantamalla. Valtuustoryhmä myös esittää, että Helsinki edistäisi maksuttomien jaksojen keiluja. SDP:n valtuustoryhmä myös esittää, että pienituloisten seniorien kohdalla tulisi luopua lippualennuksen aikarajauksesta ja myöntää alennus kokoaikaisesti.

Kaupunginhallitus toteaa, että ryhmäaloitteen tekemisen jälkeen alkaneen koronapandemian vuoksi talouden näkymät ovat heikentyneet olennaisesti. Koronaviruksen leviäminen yhdessä etätyön yleistymisen ja kriisinaikaisten rajoitusten kanssa ovat aloitteen laatimisen jälkeen vähentäneet voimakkaasti työ- ja vapaa-ajan liikkumista ja joukkoliikenteen käyttöä Helsingin seudulla. Helsingin seudun liikenne (HSL) – kuntayhtymän joukkoliikenteen matkustajamäärä ja sen myötä lipputulot ovat pienentyneet yli 70 %:lla koronaviruskriisin aikana. HSL:n vuosibudjetti on noin 700 miljoonaa euroa vuodessa, josta puolet koostuu normaalioloissa lipputulosta ja puolet jäsenkuntien maksamista kunnataosuuksista. Pandemian jatkuessa syksyille saakka voivat lipputulot jäädä jopa 250 miljoonaa euroa ennakoitua pienemmiksi.

Tarve talouden tasapainottamiseen tulee vaikuttamaan useita vuosia sekä HSL:n että kaupungin toimintaan ja taloussuunnitteluun. Tulevien vuosien talousnäkyymiin liittyy nyt paljon epävarmuutta. Joukkoliikenteen käyttäjien luottamus pitäisi pystyä palauttamaan ja siten välttämään kulutapaosuuden merkittävä lasku. Joukkoliikenteen käyttöön liittyy hinnoittelun lisäksi myös palvelutaso siten, että sen heikentyessä

myös käyttö voi vähentyä. Lipputulojen ohjausvaikutuksesta HSL:n talouden ja toiminnan suunnittelussa ei ole tarkoituksenmukaista täysin luopua. Tarvittavat talouden sopeutustoimet tulisi osata kohdistaa siten, että lipunhinnat, palvelutaso ja kuntakohtaisten maksuosuuksien taso saataisiin pidettyä kohtuullisessa tasapainossa. Erityisesti tässä taloudellisessa tilanteessa koronapandemian vuoksi ei ole edellytyksiä edistää joukkoliikenteen hintojen laskemista tai matkustajille maksutonta kokeilukautta. Lisäksi on huomattava, että koronaviruskriisin aikana joukkoliikenteen käyttöön vaikuttavat todennäköisesti lipun hintaa enemmän muut tekijät kuten virustilanne, liikkumistarve (esimerkiksi se, missä työtä tehdään) sekä käyttäjien turvallisuuden tunne. Joukkoliikenteen maksuttomuus on myös taloudellisesti ristiriidassa sen kanssa, että samalla halutaan kehittää kasvavan seudun joukkoliikennetarjonnan palvelutasoa.

HSL:n lausunnon mukaan matkalippujen maksuttomuus ei ole kannattavaa, koska silloin joukkoliikenteen käyttöarvo heikkenee liikaa ja ihmisten liikkumisbudjetti ohjautuu muihin, ei-kestäviin liikkumismuotoihin. HSL:n mukaan maksuttomuus vaarantaa myös joukkoliikenteen palvelutason kehittämisen, jota pidetään tärkeimpänä kilpailutekijänä kestävien kulkumuotojen osuuden kasvattamisessa. Tutkimusten mukaan maksuttomuus voi lisätä joukkoliikenteen matkustajamääriä, mutta matkustus lisääntyy lähinnä kävelyn ja pyöräilyn kustannuksella. Maksuttomuus ei ole merkittävästi vähentänyt autoilua tai liikenteen päästöjä.

HSL:n lausunnon mukaan joukkoliikenteen kulkutapaosuus on laskenut edellisessä mittauksessa (2018), mutta samaan aikaan kestävä liikumisen, kävelyn ja pyöräilyn, osuus matkoista on kasvanut. Kaupunkimaisessa ympäristössä kaikkien kestävien kulkumuotojen lisääminen on tärkeässä roolissa ilmastomuutoksen torjumiseksi. Lisää toimia tarvitaan kuitenkin yksityisautoilijoiden houkuttelemiseksi joukkoliikenteeseen tai muihin kestäviin liikkumismuotoihin.

HSL:n nykyinen tariffijärjestelmä perustuu kaikkien jäsenkuntien kesken yhtenäisiin lippujen hintoihin ja kustannusten jaon periaatteisiin. Näin ollen yksittäinen kaupunki ei voi omalla päätöksellään kasvattaa subvention osuutta HSL:n kustannusten kattamisessa ja siten vaikuttaa omien kuntalaisten lippujen hintoihin. Kuntaosuuksien kasvattamisen tulee tapahtua kaikkien kuntien yhteisellä päätöksellä.

Pääkaupunkiseudun kaupunginjohtajat ovat käsitelleet kokouksissaan 28.5.2020 ja 10.6.2020 kuntayhtymien omistajaohjauksen tavoitteita vuodelle 2021. HSL:n omistajaohjauksen tavoitteissa on nostettu esiin mm., että kuntaosuuksilla katetaan vuositasolla tarkasteltuna kokonaiskustannuksista enintään 50 % ja joukkoliikenteen kulkumuoto-osuus

kasvaa koko HSL:n alueella. Kuntaosuuksien tasoon kohdistuvaa tavoitetta tarkennetaan tarvittaessa koronavaikutusten johdosta myöhemmin erikseen.

Kaupunginhallitus toteaa, että nykyisessä haastavassa taloustilanteessa on erityisen tärkeä varmistaa asiakkaiden luottamuksen palauttaminen joukkoliikenteeseen ja joukkoliikenteen käytön kasvu myös koronapandemian jälkeen. Tämä tarkoittaa sopivan tasapainon löytämistä lippujen hinnoittelussa, tarjottavassa palvelutasossa ja HSL:n jäsenkuntien maksuosuuksissa. Koronaviruskriisin aikana myös joukkoliikenteen hygieniataso on keskeinen joukkoliikenteen käyttöön ja viruksen leviämiseen vaikuttava tekijä.

Helsingin kaupunginhallitus totesi 14.9.2020 lausunnossaan HSL:n alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmasta vuosille 2021-2023 seuraavaa: ”Joukkoliikenteen järjestämisen kustannuksista on vuosikymmeniä katettu lipputuloilla noin puolet. Pandemiasta johtuvassa joukkoliikenteen talouden tasapainottamiseen on olemassa kolme keinoa: kuntaosuuksien kasvattaminen, lipunhintojen korottaminen ja palvelutarjonnan sopeuttaminen. Kaupunginhallitus katsoo, että tässä poikkeuksellisessa tilanteessa joukkoliikenteen kilpailukyvyyn, turvallisuuteen ja kulkumuoto-osuuden turvaamiseksi HSL:n talouden tasapainottaminen tulee tapahtua ensisijaisesti kuntaosuuksien kautta. Epävarman ensi vuoden osalta peruslippujen, kuten 30 päivän kausilipun, hintaa ei tulisi nostaa. Helsingin kaupungin kannalta ei ole mahdollista, että joukkoliikenteen kulkumuoto-osuus pysyvästi laskisi. Tämän tärkeän seikan turvaamiseksi viimesijainen keino tässä poikkeuksellisessa koronatilanteessa olisi erottaa joukkoliikennesubventio kuntakohtaiseksi, jolloin helsinkiläisten kausiliput olisivat voimakkaammin subventoituja ja siten edullisempia.”

Edellä mainittuun viitaten kaupunginhallitus toteaa, että HSL:n tulee yhteistyössä jäsenkuntien kanssa selvittää tarve ja mahdollisuudet kuntaosuuksien määrän tilapäiselle kasvattamiselle siten, että ne muodostavat yli puolet HSL:n tuloista.

HSL päättää julkisen liikenteen lipputariffeista ja alennuksista. HSL on esityksessään alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmaksi vuosille 2021-2023 esittänyt mm. 70 + asiakasryhmän alennusoikeuden siirtämistä kerta- ja arvolipuista kausilippuun. 70+ asiakasryhmään kuuluvat ovat nyt oikeutettuja kerta-, arvo- ja lisävyöhykelipuista 50 prosentin alennukseen, kun liput ostetaan klo 9–14 välisenä aikana. Aikarajoituksen poistamisesta on esitetty laajasti toiveita koko sen ajan, kun lippu-tyyppi on ollut olemassa.

Kaupunginhallitus on hyväksyessään lausunnon HSL:n alustavasta TTS:stä 14.9.2020 todennut mm., että aikarajoitetun alennetun kertalipun korvaaminen alennushintaisella kausilipulla olisi koko lippujärjestelmän kannalta järkevä ratkaisu. Alennusprosentin olisi hyvä olla yhtenevä opiskelija-alennuksen kanssa (-45%). Kausilipun yhteyteen tuotu alennus olisi kaupungin strategian mukainen ratkaisu, jolla edistetään kestävien liikkumistapojen kulkumuoto-osuutta. Kausilipun haltijat käyttävät joukkoliikennettä eniten kaikissa liikkumistarpeissaan. Muutos edistäisi myös tärkeää tavoitetta selkeästä ja yksinkertaisesta lippujärjestelmästä.

Sosiaali- ja terveystoimialan lausunnon mukaan pienituloiset helsinkiläiset voivat saada tukea paikallisliikenteen matkakuluihin Kelan myöntämän perustoimeentulotuen yhteydessä tietyin edellytyksin ja perustein. Täydentävän tai ehkäisevän toimeentulotuen myöntämisperusteisiin ei kuulu tuen myöntäminen automaattisesti kaikille pienituloisille helsinkiläisille, vaan tuen myöntäminen perustuu aina sosiaalialan ammattilaisen yksilökohtaiseen harkintaan ja arvioon asiakkaan tilanteesta. Vuonna 2019 sosiaali- ja terveystoimiala tuki ikääntyneitä pienituloisia helsinkiläisiä joukkoliikenteen käytössä myöntämällä HSL:n matkalippuihin täydentävää ja ehkäisevää toimeentulotukea 115:lle yli 65-vuotiaalle henkilölle yhteensä noin 17 600 euroa. Tukea matkoihin voidaan myöntää mm., kun katsotaan osallistumisen tiettyyn ryhmätoimintaan tukevan asiakkaan toimintakyvyn ylläpitämistä ja osallisuutta.

Asiasta on saatu kasvatus- ja koulutuslautakunnan, kaupunkiympäristölautakunnan, sosiaali- ja terveystoimialan sekä Helsingin seudun liikenne –kuntayhtymän lausunnot.

Esityksen kuntaosuuksien väliaikaista korottamista koskeva osa ei perustu edellä mainittuihin lausuntoihin, vaan kaupunginhallituksen 14.9.2020 hyväksymään lausuntoon HSL:n alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmasta vuosille 2021-2023.

Kaupunginvaltuuston puheenjohtaja päätti 15.4.2020 § 3, että hallintosäännön 30 luvun 11 §:ssä tarkoitetut valtuutetun aloitteet, joiden kaupunginvaltuustolle esittämisen määräaika on 1.4.-7.10.2020, tulee kaupunginhallituksen esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi viimeistään 7.10.2020. Hallintosäännön 30 luvun 20 §:n mukaan kaupunginvaltuuston puheenjohtaja voi erityisestä syystä myöntää kaupunginhallitukselle luvan 30 luvussa tarkoitettujen määräaikojen ylittämiseen.

Hallintosäännön 30 luvun 12 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi ryhmäaloitteen, jonka on allekirjoittanut enemmän kuin puolet valtuustoryhmän jäsenistä, ja joka otsikoidaan ryhmäaloitteeksi.

28.09.2020

Asia/10

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Saara Kanto, hankepäällikkö, puhelin: 310 20277
saara.kanto(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Eveliina Heinäluoma, ryhmäaloite SDP, Kvsto 26.2.2020
- 2 Lausunto 18.8.2020, Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL)
- 3 Sosiaali- ja terveystoimialan lausunto joukkoliikenteen käytön kasvatamista koskevaan SDPn ryhmäaloitteeseen Allekirjoitettu

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 21.09.2020 § 560

HEL 2020-002462 T 00 00 03

Esitys

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

21.09.2020 Pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Tomi Sevanderin ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Saara Kanto, hankepäällikkö, puhelin: 310 20277
saara.kanto(a)hel.fi

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 11.08.2020 § 176

HEL 2020-002462 T 00 00 03

Lausunto

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Kasvatus- ja koulutuslautakunta pitää aloitteen esityksiä hyvinä ja Helsingin kaupungin strategian 2017-2021 mukaisina. Mahdollisia kuntien rahoitusosuuksien lisäyksiä harkittaessa tulee kuitenkin ottaa huomioon koronaepidemian aiheuttama pääkaupunkiseudun kuntien poikkeuksellisesti tiukentunut rahoitustilanne.

Korona-epidemia heikentää arvioiden mukaan Helsingin taloutta tulomenetyksinä ja menolisäyksinä pelkästään vuonna 2020 valtion kompensatioidenkin jälkeenkin merkittävästi. Tämä tullee väistämättä vaikuttamaan kaupungin peruspalveluiden, kuten kasvatus- ja koulutuspalveluiden resursseihin. Saman aikaisesti poikkeustilanteesta palautuminen edellyttäisi lisäpanostuksia esimerkiksi lasten ja nuorten erityiseen tukeen.

Lautakunnan näkemyksen mukaan nykyisessä koronaepidemian kiristämässä taloustilanteessa kaupungin tulisi ensi sijaisesti kohdentaa taloudellinen liikkumavara kaupunkistrategian mukaisesti erityisesti peruspalveluihin, joissa väestönkasvu suorimmin lisää kustannuksia.

Käsittely

11.08.2020 Ehdotuksen mukaan

Vastaehdotus:

Ville Jalovaara: Poistetaan kohta: "Lautakunnan näkemyksen mukaan nykyisessä koronaepidemian kiristämässä taloustilanteessa kaupungin tulisi ensi sijaisesti kohdentaa taloudellinen liikkumavara kaupunkistrategian mukaisesti erityisesti peruspalveluihin, joissa väestönkasvu suorimmin lisää kustannuksia."

Kannattaja: Kirsi Pihlaja

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Poistetaan kohta: "Lautakunnan näkemyksen mukaan nykyisessä koronaepidemian kiristämässä taloustilanteessa kaupungin tulisi ensi sijaisesti kohdentaa taloudellinen liikkumavara kaupunkistrategian mukaisesti erityisesti peruspalveluihin, joissa väestönkasvu suorimmin lisää kustannuksia."

Jaa-äännet: 6

Ted Apter, Martina Harms-Aalto, Pia Kopra, Dani Niskanen, Matias Pajula, Pia Pakarinen

28.09.2020

Ei-äännet: 5

Fatim Diarra, Ville Jalovaara, Emma Kari, Petra Malin, Kirsi Pihlaja

Tyhjä: 1

Hannu Oskala

Poissa: 1

Abdirahim Husu Hussein

Kasvatus- ja koulutuslautakunta hylkäsi äänestyksessä Ville Jalovaaran vastaehdotuksen äänin 6–5. Tyhjää äänesti 1. Poissa 1.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Tero Vuontisjärvi, talous- ja suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 80295
tero.vuontisjarvi(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveystoimiala 17.6.2020

HEL 2020-002462 T 00 00 03

Sosiaali- ja terveystoimiala antaa seuraavan lausunnon kaupunginvaltuutettu Eveliina Heinäluoman ja 11 muun valtuutetun joukkoliikenteen käytön kasvattamista koskevasta valtuustoaloitteesta:

Helsingin kaupunkistrategian mukaan kaikkein haavoittuvimpien ryhmien tarpeisiin ja palveluihin kiinnitetään erityistä huomioita. Helsingin Hyvinvointisuunnitelman 2019 – 2021 painopiste ”Ikääntyneiden toimintakyvyn ja osallisuuden vahvistaminen” muodostaa Stadin ikäohjelman. Stadin ikäohjelma on kaupungin lakisääteinen suunnitelma ikääntyneen väestön tukemiseksi. Stadin ikäohjelman tavoitteena on mm. turvata ikääntyneen väestön mahdollisuus hyvää arkeen ja liikkumiseen lähiympäristössä.

Julkisen liikenteen hinnoista ja alennuksista päättää Helsingin seudun liikenne (HSL). Aloitteessa mainitut pienituloiset seniorit ovat jo HSL:n alennuksen piirissä. Joukkoliikenteen alennukset tai joukkoliikenteen alennukset ilman aikarajauksia pienituloisille senioreille eivät ole sosiaali- ja terveystoimialan järjestämisvastuuseen kuuluvaa toimeentulotukilain 1 §:n mukaista korvausta, sosiaalihuoltolain (1301/2014) 23 §:n tai vammaispalvelulain (380/1987) 8 §:n 2 momentin mukaista kuljetustukea.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

Toimeentulotukena myönnettävä HSL:n matkalippu

Toimeentulotukilain 1 §:n mukaan toimeentulotuki on viimesijainen taloudellinen tuki. Pienituloiset helsinkiläiset voivat saada tukea paikallisliikenteen matkakuluihin Kelan myöntämän perustoimeentulotuen yhteydessä tietyin edellytyksin ja perustein. Toimeentulotukilain 7 a §:n mukaan paikallisliikenteen matkakulut sisältyvät toimeentulotuen perusosaan. Vuonna 2019 perustoimeentulotukea saavia talouksia oli Helsingissä 44 994 ja niissä henkilöitä 66 859.

Helsingin sosiaali- ja terveystoimiala tukee pienituloisia helsinkiläisiä myöntämällä täydentävää ja ehkäisevää toimeentulotukea toimeentulotukilain mukaisesti. Täydentävän tai ehkäisevän toimeentulotuen myöntämisperusteisiin ei kuulu tuen myöntäminen automaattisesti kaikille pienituloisille helsinkiläisille, vaan tuen myöntäminen perustuu aina sosiaalialan ammattilaisen yksilökohtaiseen harkintaan ja arvioon asiakkaan tilanteesta.

Vuonna 2019 sosiaali- ja terveystoimiala tuki pienituloisia helsinkiläisiä myöntämällä täydentävää ja ehkäisevää toimeentulotukea paikallisliikenteen matkakuluihin yhteensä vähintään noin 826 500 euroa, mikä oli noin 7 prosenttia kaikesta vuonna 2019 myönnetystä täydentävästä ja ehkäisevästä toimeentulotuesta. Toimeentulotuen pysyväisohjeessa sanotaan muun muassa, että tukea matkoihin voidaan myöntää, kun katsotaan osallistumisen tiettyyn ryhmätoimintaan tukevan asiakkaan toimintakyvyn ylläpitämistä ja osallisuutta.

Paikallisliikenteen matkakuluihin myönnetyn täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen määrä on todellisuudessa edellä mainittua suurempi. Myönnetyn tuen määrää ei pystytä järjestelmässä seuraamaan tarkasti ja erittelemään muista matkakuluista silloin, kun paikallisliikenteen matkakuluihin myönnetty tuki on maksettu suoraan asiakkaan tilille.

Vuonna 2019 sosiaali- ja terveystoimiala tuki ikääntyneitä pienituloisia helsinkiläisiä joukkoliikenteen käytössä myöntämällä HSL:n matkalippuihin täydentävää toimeentulotukea noin 10 983 euroa 68:lle yli 65-vuotiaille henkilölle ja ehkäisevää toimeentulotukea noin 6592 euroa 47:lle yli 65-vuotiaille henkilölle.

Sosiaalihuoltolain ja vammaispalvelulain mukainen kuljetuspalvelu

Sosiaalihuoltolain perusteella myönnettävä liikkumisen tuki on kuljetuspalvelua ja se on osa itsenäisen asumisen tukemista. Se on tarkoitettu pääasiassa ikääntyneille henkilöille, joilla toimintakyvyn heikkeneminen estää julkisten joukkoliikennevälineiden käytön yksin tai saattajan kanssa. Tuki on tulo- ja varallisuussidonnainen ja harkinnanvarainen etuus.

Vuonna 2019 sosiaalihuoltolain mukaista liikkumisen tukea sai 2830 asiakasta. Sosiaali- ja terveystoimiala käytti vuoden 2019 tilinpäätöksen mukaan sosiaalihuoltolain mukaiseen kuljetustukeen 1,94 miljoonaa euroa.

Vaikeavammaisten kuljetuspalvelu on tarkoitettu vaikeavammaiselle henkilölle, jolle julkisten joukkoliikennevälineiden käyttö tuottaa vammaan tai sairauden vuoksi pitkäaikaisesti kohtuuttoman suuria vaikeuksia. Vuonna 2019 vaikeavammaisten kuljetuspalvelun asiakkaita (kaikki ikäluokat) oli 10881.

Stadin ikäohjelman tavoitteet ja joukkoliikenteen käytön tukeminen

Stadin ikäohjelman tavoitteena on tukea iäkkäiden toimintakykyä niin, että kotona asuminen on mahdollista. Julkisten liikennevälineiden käytön tukeminen edistää ikääntyneiden mahdollisuuksia liikkua kodin ulkopuolella. Ehdotettu HSL-lipun klo 9-14 aikarajauksesta luopuminen ja alennuksen myöntäminen kokoaikaisesti lisäksi ikääntyneiden taloudellisia mahdollisuuksia osallistua muun muassa seniorikeskusten harrastus-, kulttuuri- ja liikuntaryhmiin, kiireettömään ruokailuun palvelukeskuksessa ja erilaisiin asiointikäynteihin.

Sosiaali- ja terveystoimen näkemyksen mukaan toimintarajoitteet huomioiva ja mahdollisimman esteetön joukkoliikenne ei ole pelkästään ikääntyvien kaupunkilaisten, vaan kaikkien helsinkiläisten etu. Sosiaali- ja terveystoimi kannattaa Helsingin pyrkimyksiä joukkoliikenteen kehittämiseen ja käytön lisäämiseen. Joukkoliikenteen tulisi olla kaupunkilaisten käytettävissä niin, että mahdollisimman harva tarvitsisi liikkumiseensa toimeentulotukea tai erityisjärjestelyjä, kuten sosiaalihuoltolain tai vammaispalvelulain mukaista kuljetuspalvelua.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Liikkumisen tukeminen mahdollistaa pienituloisten senioreiden asiointia ja osallistumista harrastus- ja kulttuuritoimintaan oman asuinalueensa ulkopuolella.

Kaupunginkanslia on pyytänyt sosiaali- ja terveystoimialalta lausuntoa kaupunginvaltuutettu Eveliina Heinäluoman ja 11 muun valtuutetun tekemään joukkoliikenteen käytön kasvattamista koskevaan valtuustolaiteeseen 7.8.2020 mennessä. Lausuntoa on pyydetty myös liikenne-liikelaitokselta (HKL), kasvatuksen ja koulutuksen toimialalta sekä kaupunkiympäristön toimialalta.

Lisätiedot

Anne Qvist, pohjoisen aikuissosiaalityön päällikkö, puhelin: 310 74090
anne.qvist(a)hel.fi

Leila Pitkälho, kehittämissuunnittelija, puhelin: 310 44569

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

28.09.2020

leila.pitkaalho(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 09.06.2020 § 348

HEL 2020-002462 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

HSL on laskenut, että käynnissä olevista suurista joukkoliikenteen investointihankkeista Raide-Jokeri, Laajasalon raitiotiet ja Kivenlahden metro aiheuttavat lipunhintoihin yhteensä noin 18 %:n korotustarpeen, mikäli lippujen subventioaste on nykyinen 50 % ja HSL:n infrakorvauksista katetaan puolet lipputuloilla. Joukkoliikenteen palvelutason ja kilpailukyyn parantaminen tulee vaatimaan myös tulevaisuudessa merkittäviä investointeja.

Helsingin kaupunginhallitus totesi 16.9.2019 lausunnossaan HSL:n toiminta- ja taloussuunnitelmaehdotuksesta 2020-2022 seuraavaa: ”Periaate, jossa joukkoliikennejärjestelmän kehittämisen investointikustannuksia kierrätetään HSL:n infrakorvausten kautta, tarjoaa mahdollisuuden kehittää kokonaisvaltaisesti seudun joukkoliikennejärjestelmää. Lippujen hintojen voimakas nostaminen infrakustannuksista johtuvien investointien kattamiseksi ei ole kestävä ratkaisu, kun seutu kasvaa vauhdilla. Subventioasteen voisi ajoittain määritellä erikseen hankekohtaisesti, jolloin kuntaosuuksien yhteenlaskettu osuus voi olla tilapäisesti yli puolet HSL:n tuloista. Tämä on perusteltua myös siksi, että infrainvestoinnit vaikuttavat myönteisesti kuntien maankäytön kehittämiseen.”

HSL:n nykyinen tariffijärjestelmä perustuu kaikkien jäsenkuntien kesken yhtenäisiin lippujen hintoihin ja kustannusten jaon periaatteisiin. Näin ollen yksittäinen kaupunki ei voi omalla päätöksellään kasvattaa subvention osuutta HSL:n kustannusten kattamisessa ja siten vaikuttaa omien kuntalaisten lippujen hintoihin. Kuntaosuuksien kasvattamisen tulee tapahtua kaikkien kuntien yhteisellä päätöksellä.

Ryhmäaloitteen tekemisen jälkeen alkaneen koronapandemian takia talouden näkymät ovat muutamassa viikossa heikentyneet olennaisesti. HSL:n joukkoliikenteen rahoitustilanne on muuttunut ainakin väliaikaisesti hyvin voimakkaasti, kun matkustajamäärä ja sen myötä lipputulot ovat pienentyneet yli 70 %:lla. HSL:n vuosibudjetti on noin 700 miljoonaa euroa vuodessa, josta puolet koostuu normaalioloissa lipputuloista ja puolet jäsenkuntien maksamista kuntaosuuksista. Pandemian jatkuessa syksyille saakka voivat lipputulot jäädä jopa 250 miljoonaa euroa ennakoitua pienemmiksi.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

28.09.2020

Tarve talouden tasapainottamiseen tulee vaikuttamaan useita vuosia sekä HSL:n että kaupungin toimintaan ja taloussuunnitteluun. Tulevien vuosien talouteen liittyy nyt paljon epävarmuutta. Joukkoliikenteen käyttäjien luottamus pitäisi pystyä palauttamaan ja siten välttämään kulkutapaosuuden merkittävä lasku. Joukkoliikenteen käyttöön liittyy hinnoittelun lisäksi myös palvelutaso siten, että sen heikentyessä myös käyttö voi vähentyä. Lipputulosten ohjausvaikutuksesta HSL:n talouden ja toiminnan suunnittelussa ei ole tarkoituksenmukaista täysin luopua. Tarvitavat talouden sopeutustoimet tulisi osata kohdistaa siten, että lipunhinnat, palvelutaso ja kuntakohtaisten maksuosuuksien taso saataisiin pidettyä kohtuullisessa tasapainossa. Erityisesti tässä taloudellisessa tilanteessa koronapandemian vuoksi ei ole edellytyksiä edistää joukkoliikenteen matkustajille maksutonta kokeilukautta. Joukkoliikenteen maksuttomuus on myös taloudellisesti ristiriidassa sen kanssa, että samalla halutaan kehittää kasvavan seudun joukkoliikennetarjonnan palvelutasoa.

Kaupunkiympäristölautakunta ehdottaa, että Helsingin kaupunginhallituksen aiemman linjauksen mukaisesti HSL selvittää yhteistyössä kuntien kanssa, mitkä ovat mahdollisuudet ja millä tavalla voitaisiin tilapäisesti kasvattaa kuntaosuuksien määrää siten, että ne muodostaisivat yli puolet HSL:n tuloista, kun yksittäisten isojen joukkoliikenneinvestointien infrakorvaukset aiheuttavat painetta lipunhintojen korotuksille. Tulevaisuudessa korotetulla kuntaosuudella voitaisiin pitää joukkoliikenteen lippujen hintataso kohtuullisena joukkoliikenteen investointeja poistettaessa. Kuntaosuuksien kasvattaminen on myös yksi kolmesta keinosta talouden tasapainottamiseen koronan aiheuttamassa talouskriisissä.

Käsittely

09.06.2020 Ehdotuksen mukaan

Kaupunkiympäristölautakunta päätti käsitellä toimialajohtajan kuudennen esityksen kokouksen viidentenä asiana.

02.06.2020 Pöydälle

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Markku Granholm, liikenneinsinööri: 310 37121
markku.granholm(a)hel.fi

§ 600

V 7.10.2020, Valtuutettu Outi Alasen aloite henkilöstön pysyvä edustus ja valvonnan laajentaminen pelastuslautakunnassa

HEL 2020-003313 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää katsoa valtuutettu Outi Alasen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

Vastaehdotus:

Anna Vuorjoki: Lisäys perustelutekstin toisen kappaleen loppuun: "Kaupunginhallitus suosittelee, että jatkossakin henkilöstöllä on edustus lautakunnassa."

Kannattaja: Tomi Sevander

Äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Anna Vuorjoen vastaehdotuksen mukaisesti muutettuna

Jaa-äännet: 11

Terhi Koulumies, Pia Pakarinen, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Wille Rydman, Daniel Sazonov, Anni Sinnemäki, Reetta Vanhanen, Jan Vapaavuori, Sanna Vesikansa, Ozan Yanar

Ei-äännet: 3

Veronika Honkasalo, Tomi Sevander, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 1

Nasima Razmyar

Kaupunginhallitus hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 11 - 3 (1 tyhjä).

Vastaehdotus:

Anna Vuorjoki: Lisäys perustelutekstin loppuun: "Kaupunginhallitus edellyttää varmistamaan henkilöstön osallisuuden sekä yhteistoimintamenettelyn toimivuuden siten, että asiat tulevat henkilöstötoimikunnan käsittelyyn riittävässä laajuudessa ja riittävän varhaisessa vaiheessa."

Kannattaja: Tomi Sevander

Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti Anna Vuorjoen vastaehdotuksen mukaisesti muutetun ehdotuksen.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Sari Kuutamo, työmarkkina-asiantuntija, puhelin: 310 70838
sari.kuutamo(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuutetun aloite 11032020 Alanen Outi, Henkilöstön pysyvä edustus ja valvonnan laajentaminen pelastuslautakunnassa

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää katsoa valtuutettu Outi Alasen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Outi Alanen ja 15 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että Helsingin pelastuslaitoksen tulee parantaa ja turvata henkilöstön työhyvinvointia ja työssäjaksamista niin, että pelastuslautakunnan tulisi valvoa henkilöstön työhyvinvointia ja henkilöstön edustus varahenkilöineen pelastuslautakunnan kokouksiin tulisi tulla pysyväksi käytännöksi.

Helsingin kaupungin hallintosäännön mukaan (29 luku 7 §) pelastuslautakunnan läsnäolo- ja puheoikeus on esittelijöillä ja sen lisäksi pormestarilla, kaupunginhallituksen määräämällä edustajalla, kansliapäälliköllä sekä asianomaisen toimialan apulaispormestarilla ja toimialajohtajalla. Muiden henkilöiden läsnäolo- ja puheoikeudesta päättää pelastuslautakunnan osalta pelastuskomentaja. Kaupungin toimielimissä ei ole henkilöstön edustajia, vaan henkilöstön edustus ja osallistaminen tapahtuvat kaupungin yhteistoimintasopimuksen mukaisesti edustuksellisissa yhteistoimintaelimissä kaupunkitasolla sekä toimiala-, liikelaitos- ja vi-rastotasolla.

Helsingin kaupungin henkilöstöjärjestöjen kanssa yhteisesti neuvotellulla yhteistoimintasopimuksella on luotu rakenteet työnantajan ja henkilöstön väliselle yhteistoiminnalle. Yhteistoimintajärjestelmässä on yh-

distetty sekä työnantajan ja henkilöstön välinen yhteistoiminta, että työsuojelun yhteistoiminnan periaatteet ja toimintatavat. Hyvin toimiva yhteistoiminta edistää luottamusta ja turvallisuuden kokemusta toimintaympäristössä, jossa tapahtuu paljon muutoksia.

Pelastuslaitoksessa on kaupungin yhteistoimintasopimuksen mukaisesti henkilöstötoimikunta, joka toimii edustuksellisenä yhteistoimintaelimänä. Henkilöstötoimikunnassa työnantajaa edustavat organisaation johtaja ja johtoryhmän jäsenet sekä henkilöstöpäällikkö ja työsuojelupäällikkö. Henkilöstöä henkilöstötoimikunnassa edustavat pääsopijajärjestöjen nimeämät henkilöstön edustajat sekä työsuojeluvaltuutetut. Pelastuslaitoksen henkilöstötoimikunnassa käsitellään pelastuslaitoksen henkilöstöä ja palveluja koskevia yhteistoiminta- ja työsuojelun yhteistoiminta-asioita kuten esimerkiksi pelastuslaitoksen strategian ja tavoitteiden toteutumista sekä työntekijöiden turvallisuuteen, terveyteen ja työkykyyn vaikuttavia asioita.

Yhteistoimintasopimuksen mukaan johtoryhmissä on mukana 1-2 henkilöstön edustajaa. Lisäksi kaupungilla on käytössä yhteistoimintavastaavajärjestelmä, jonka mukaan organisaatioihin on mahdollisuus valita henkilöstöstä yhteistoimintavastaavia. Järjestelmän käyttöönotosta päättää organisaation johtaja. Yhteistoimintavastaava toimii esimiehen kanssa yhteistoimintaparina työolosuhteiden, henkilöstön työhyvinvoinnin sekä yhteistoiminnan edistämiseksi. Yhteistoimintavastaava toimii samalla työsuojeluasiamiehenä.

Vastaus on valmisteltu yhdessä pelastuslaitoksen kanssa.

Kaupunginhallitus toteaa lopuksi, että pelastuslaitoksen henkilöstötoimikunnan tulee käsitellä ja seurata Helsingin kaupungin yhteistoimintasopimuksen mukaisesti muun muassa laajalti työntekijöiden turvallisuuteen, terveyteen ja työkykyyn vaikuttavia asioita. Pelastuslautakunnan tehtäviin kuuluvan pelastuslaitoksen tavoitteiden toteutumisen seurannan osana on tarkoituksenmukaista, että lautakunnalle raportoidaan myös laitoksen työhyvinvoinnin tilasta.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää valtuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Sari Kuutamo, työmarkkina-asiantuntija, puhelin: 310 70838
sari.kuutamo(a)hel.fi

28.09.2020

Asia/11

Liitteet

- 1 Valtuutetun aloite 11032020 Alanen Outi, Henkilöstön pysyvä edustus ja valvonnan laajentaminen pelastuslautakunnassa

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 21.09.2020 § 561

HEL 2020-003313 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

21.09.2020 Pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Veronika Honkasalon ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Sari Kuutamo, työmarkkina-asiantuntija, puhelin: 310 70838
sari.kuutamo(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

28.09.2020

Asia/12

§ 601

V 7.10.2020, Valtuutettu Jaana Pelkosen aloite ulkoiluvaatetuksen tarjoamisesta päiväkotien työntekijöille

HEL 2020-001929 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Jaana Pelkosen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

Vastaehdotus:

Pia Pakarinen: Uusi kappale päätösehdotuksen ensimmäisen kappaleen jälkeen:

"Kaupunginhallitus pitää varhaiskasvatuksen henkilöstön työolojen kehittämistä ja työn houkuttelevuuden lisäämistä tärkeänä mutta katsoo, että tarkoituksenmukaisimmat keinot tulee arvioida kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla ja sen perusteella osana budjettiprosessia."

Kannattaja: Reetta Vanhanen

Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti Pia Pakarisen vastaehdotuksen mukaisesti muutetun ehdotuksen.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Helena Wendorf, työmarkkina-asiantuntija, puhelin: 310 23529
helena.wendorf(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutetun aloite 12022020 Pelkonen Jaana, Aloite ulkoiluvaatetuksen tarjoamisesta päiväkotien työntekijöille

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Jaana Pelkosen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Jaana Pelkonen ja 20 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että osana hyvää työnantajapolitiikkaa kaupunki voisi tarjota päiväkotien henkilöstölle Helsingin brändin mukaiset ulkoiluvaatteet. Aloitteen mukaan ulkoilu säällä kuin säällä on olennainen osa lasten päiväkotipäivää ja myös henkilökunnalla on oltava tähän oikeanlaiset varusteet. Aloitteessa todetaan, että kunnolliset ulkoiluvarusteet ovat henkilökunnalle iso investointi, vaikka työvaatekustannukset voi joissain tapauksista vähentää verotuksessa. Aloitteessa ehdotetaan, että yhtenäinen vaatetus ei olisi pakollinen, mutta kaupunki hankkisi yhtenäiset vaatteet niitä toivoville. Ulkoiluvaatteet olisi aloitteen mukaan sekä hyvä henkilöstöetu että tukisi työssä viihtymistä. Hankintaa toteutettaessa pitäisi huomioida henkilöstön toiveet ja tuotteiden kestävyys.

Virka- ja työpuvuista ja suojavaatetuksesta on määräykset kunnallisen yleisen virka- ja työehtosopimuksen VI luvun 2 §:ssä. Jos työnantaja velvoittaa viranhaltijan/työntekijän käyttämään työssään tietyn mallista virka-/työpukua tai määriteltyä suojavaatetusta, työnantajan tulee lähtökohtaisesti hankkia ja huoltaa tällainen puku tai vaatetus.

Varhaiskasvatuksen henkilöstöä ei ole veloitettu käyttämään työssään tiettyä määriteltyä vaatetusta. Näin ollen ulkoiluvaatteiden tarjoamisessa varhaiskasvatuksen henkilöstölle olisi kysymys erillisestä henkilöstöedusta.

Ulkoiluvaatteiden hankinta henkilöstöetuna olisi hankalaa käytännön näkökulmasta, koska vaatteet ovat henkilökohtaisia ja sääolosuhteiden vaihtelun johdosta ulkovaatteita tulisi olla useita erilaisia. Myös henkilöstön vaihtuvuus ja lyhytaikaisten sijaisten määrä aiheuttaisivat haastetta ulkoiluvaate-edun toteuttamisessa. Helsingin kaupungin kasvatuksen ja koulutuksen toimialan varhaiskasvatuksen palveluksessa olevia päiväkotien työntekijöitä on noin 4 800 pois lukien lyhytaikaiset sijaiset. Pelkästään kaupungin brändin mukaisen (logolla varustettu / laadukas) kuoritakin hinta olisi 40 - 88 euroa kappale. Näin ollen jo kuoritakin kustannusvaikutus olisi kertahankintana varhaiskasvatuksen henkilöstön osalta välillä 192 000 - 422 400 euroa. Kun sopivaa vaatetusta hankittaisiin eri vuodenaikoihin ja sääolosuhteisiin olisi kustannus moninkertainen.

Hallinnollinen lisätyö huomioon ottaen ulkovaatetuksen hankkimista päiväkotien työntekijöille ei voida pitää perusteltuna, tavanomaisena eikä työnantajalle aiheutuvat kustannukset huomioon ottaen myöskään kohtuullisena. Henkilöstöetujen kokonaisuutta tulee tarkastella ja kehit-

28.09.2020

tää kaupunkitasoisesti. Verotuksen näkökulmasta (tuloverolain 69 §) saajalleen verovapaasta tavanomaisesta henkilökuntaedusta on kyse vain tilanteissa, joissa etu on tavanomainen ja kohtuullinen sekä kaikkien kyseeseen tulevien työntekijöiden käytettävissä heidän niin halutessaan.

Hallintosäännön 30 luku 11 § 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Helena Wendorf, työmarkkina-asiantuntija, puhelin: 310 23529
helena.wendorf(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuutetun aloite 12022020 Pelkonen Jaana, Aloite ulkoiluvaatetuksen tarjoamisesta päiväkotien työntekijöille

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 21.09.2020 § 562

HEL 2020-001929 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

21.09.2020 Pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Daniel Sazonovin ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Helena Wendorf, työmarkkina-asiantuntija, puhelin: 310 23529
helena.wendorf(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

28.09.2020

Asia/13

§ 602

V 7.10.2020, Valtuutettu Fatim Diarran aloite demokratialähettiläs-toiminnan selvittämisestä

HEL 2019-012941 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa: kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Anu Markkola, vuorovaikutussuunnittelija, puhelin: 09-310 36547
anu.markkola(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Fatim Diarran aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Fatim Diarra ja 25 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että kaupunki selvittää demokratialähettilästoiminnan mahdollisuuksia Helsingissä. Aloitteessa viitataan Ruotsissa käytössä olevaan malliin, jossa demokratiambassadör-nimikkeellä toimivat vapaaehtoiset neuvovat ihmisiä vaaleissa ja kannustavat äänestämään. Erityispainotus on ollut työssä nuorten ja maahanmuuttajien keskuudessa.

Ruotsissa käynnistettiin vuonna 2018 useita projekteja ja muita toimenpiteitä, joiden tavoitteena oli nuorten ja ulkomaalaistaustaisten henkilöiden sekä vammaisten ja muuten toimintakyvyltään rajoittuneiden kansalaisten vaaleihin osallistumisen ja äänestysaktiivisuuden edistäminen, vaalien tärkeyden ja niitä koskevan ymmärryksen lisääminen sekä osallisuuden vahvistaminen. Demokratialähettilästoiminnan ohella projekteissa on hyödynnetty monipuolisesti muun muassa jalokautuvaa työtä ja monikielistä viestintää. Projektien on katsottu kokonaisuudessaan, yhteistyössä paikallisten toimijoiden kanssa tehdyn

työn tuloksena, tavoittaneen yli 167 000 asukasta vaalien alla. Monissa toteutuneissa projekteissa demokratialähteiläät ovat itse olleet osa kohderyhmää. Demokratialähteiläät tavoittivat nopeasti laajan joukon asukkaita, kertoivat asianmukaista tietoa osallistumisesta, äänestämisestä ja vaikuttamisesta sekä järjestivät kohderyhmiä erityisen hyvin tavoitettavia tapahtumia paikallistuntemustaan hyväksikäyttäen. Kohderyhmiä erinomaisesti tavoittaneilla projekteilla on ollut myönteinen vaikutus osallisuuden edistämässä ja äänestysaktiivisuuden lisääntymisessä kohdealueilla ja kohderyhmissä.

Helsingin kaupungin tarjoama vaaleihin osallistumisen ja äänestämisen tuki

Helsingin kaupungin keskusvaalilautakunnan toimisto tarjoaa neuvontaa kaikille tietoja kaipaaville verkossa ja puhelimitse. Toimisto keskittyy pääsääntöisesti kuitenkin vaalien hoitamiseen ja siihen liittyviin lakisääteisiin tehtäviin. Keskusvaalilautakunta toimittaa vaalilaissa sille erikseen kuuluvat tehtävät. Näitä ovat muun muassa ennakoönnestysten, vaalipäivän äänestyksen sekä laitos- ja kotiäänestyksen valmistelu ja hoitaminen kunnan alueella, kunnan muiden vaaliviranomaisten opastaminen ja kouluttaminen, vaalien käytännöllisistä valmistelutöistä huolehtiminen (kuten vaalimateriaalien ja vaaliluetteloiden jakaminen sekä vaalitietojärjestelmän käyttäminen) sekä ennakoönnestysasiakirjojen tarkastaminen. Lisäksi kuntavaaleissa keskusvaalilautakunta muun muassa tarkastaa ja ratkaisee ehdokaslistojen julkaisemista koskevat hakemukset sekä laatii ehdokaslistojen yhdistelmän, huolehtii kuntavaalitulosten ääntenlaskennasta sekä vahvistaa vaalin tuloksen.

Kuntien keskusvaalilautakuntia ohjeistava taho on oikeusministeriö. Ministeriöllä on ollut valtakunnan laajuisia eri ryhmiin kohdistuvia tiedotus- ja opastuskampanjoita. Oikeusministeriö muun muassa lähettää äänestämiseen liittyvää informaatiota sisältävän kirjeen kaikille ensi kertaa äänestävälle äänioikeutetuille. Ministeriö myös tarjoaa infomateriaalia vaaleista ja äänestämisestä eri kielillä sekä muun muassa selkokielisiä opastusvideoita.

Nuorille helsinkiläisille suunnattu äänestämisen tuki

Demokratiakasvatus sisältyy Helsingissä perusopetuksen ja lukion opetussuunnitelmiin sekä Stadin ammatti- ja aikuisopiston tutkinnon perusteisiin. Opetuslautakunnan suomenkielisen jaoston 1.3.2016 § 14 hyväksymässä suomenkielisten peruskoulujen opetussuunnitelmassa todetaan, että koulujen tulevaisuustehtävänä on edistää osallisuutta ja kestävästä elämäntapaa sekä tukea oppilaan kasvua demokraattisen yhteiskunnan jäsenyyteen. Osallistamalla oman opiskelunsa, yhteisen koulutyön ja oppimisympäristön suunnitteluun toteuttamiseen ja arviointiin oppilaat saavat tietoja ja kokemuksia kansalaisyhteiskunnan osallis-

tumis- ja vaikuttamisjärjestelmistä ja keinoista. Kokemusten kautta oppilaat oppivat vaikuttamista, päätöksentekoa ja vastuullisuutta.

Kaupungin nuorisopalvelut on yhteistyössä Helsingin puoluepoliittisten nuorisojärjestöjen (12 järjestöä) kanssa järjestänyt helsinkiläisille peruskouluille, lukioille ja toisen asteen ammatillisille oppilaitoksille kunnallis-, eduskunta- ja europarlamenttivaalien alla vaalipaneelitalaisuuksia ja vaalittomina vuosina Poliitikatoreja. Vaalipaneelien tarkoituksena on innostaa nuoria kiinnostumaan yhteiskunnallisesta vaikuttamisesta sekä nostaa nuoret ja heidän mielipiteensä esiin vaalikeskusteluissa. Tavoitteena on kannustaa kouluja käsittelemään vaaleja, vaaliteemoja ja seuraamaan ehdokkaita sekä innostaa aktiivisuuteen myös niitä nuoria, joilla ei vielä ole äänioikeutta. Tarkoituksena on, että toiminta tukee koulun yhteiskuntaopin opetusta tarjoamalla konkreettisia välineitä ja menetelmiä politiikan jalkautumiseksi kouluihin sekä nuorten aktiiviseen kansalaisuuteen kannustamiseksi. Vaalipaneeleissa on hyödynnetty Suomen nuorisovalinnan kattojärjestö Allianssi ry:n valtakunnallisia Nuorisovaaleja, johon koulut ja oppilaitokset ovat voineet osallistua. Nuorisovaalien vaalikone on nuorisovalinnan yhteinen ponnistus, johon on kerätty nuorten oikeuksiin, palveluihin ja nuoria kiinnostaviin asioihin liittyvät olennaisimmat kysymykset. Vaalikoneella nuori äänestäjä voi seuloa omia arvojaan vastaavat, nuorten puolta pitävät ehdokkaat ja puolueet. Vaalikone auttaa nuoria ja kaikkia äänestäjiä löytämään ehdokkaan ja puolueen, jonka kanssa jakaa omat arvonsa. Nuorisovaalit ovat osa koulujen demokratiakasvatusta, ja niissä opetellaan, miten vaalit ja demokratia toimivat sekä miten äänestäminen tapahtuu. Vaalipaneelitalaisuudet ja Nuorisovaalit tarjoavat nuorille tutustua ehdokkaisiin ja konkreettisen kokemuksen äänestämisestä.

Nuorten äänestysaktiivisuutta edistetään myös vaalittomina vuosina. Nuorten osallistumisesta puhuttaessa äänestämiseen kiinnitetään erityistä huomiota, koska se on yhä yleisin (myös eniten tutkittu ja tilastoitu osallistumisen tapa) poliittisen osallistumisen muoto, mutta poliittinen osallistuminen on muutakin kuin äänestämistä. Se on vapaaehtoistointia, oikeuksien kiinni pitämistä, mielipiteiden kertomista sekä sosiaalisiin liikkeisiin ja julkiseen keskusteluun osallistumista – jotka voivat edistää äänestysaktiivisuutta. Näistä lähtökohdista ja tarpeista on nuorisopalvelut yhteistyössä järjestöjen kanssa kehittänyt Helsinkiin Poliitikatorit yläkouluihin ja lukioihin. Poliitikatorit on toiminnallinen oppimismalli, joka tuo yhteiskunnallisia toimijoita ja teemoja lähemmäs nuoria ja antaa samalla välineitä pohtia, miten itse voi vaikuttaa yhteiskunnassa. Tarkoituksena on osallistaa nuoria pohtimaan ja keskustelemaan heitä itseään koskettavista yhteiskunnallisista teemoista, antaa oppilaille välineitä yhteiskunnallista keskustelua varten ja paremmat mahdollisuudet rakentaa omaa yhteiskunnallista identiteettiään sekä edistää nuorten yhteiskunnallista aktiivointia ja politiikkaan liittyvien har-

hakuvien rikkomista. Poliittikkatorien yhtenä tavoitteena on tuoda puolueet näkyviksi kouluissa, jolloin oppilaat oppivat tietoja ja saavat kokemuksia osallistumisen keinoista poliittisten puolueiden kautta vaikuttamisesta. Poliittikkatoreja toteuttavat nuorisopalvelujen kanssa yhteistyössä poliittisten nuorisojärjestöjen työntekijät ja aktiivit. Kaksi vuotta sitten Stadin ammattiopiston kanssa aloitettiin uusi kokeilu, jossa ammattiin oppilaitoksen oppilaille järjestetään oma PUSH-tapahtuma. Tässä yhteistyössä mukana on helsinkiläiset puoluepoliittiset nuorisojärjestöt sekä ammattiin opiskelevien liittoja ja opiskelijajärjestöjä sekä Suomen nuorisoalan kattojärjestö Allianssi ry.

Lisäksi Helsingissä on nuorten vaikuttamisjärjestelmä Ruudin myötä poikkeuksellisen monipuoliset vaikuttamismahdollisuudet 13-17-vuotiaille. Yksi Ruudin viidestä, koko toimintaa läpileikkaavasta toimintaperiaatteesta on osallistumisen ja vaikuttamisen taitojen oppiminen. Ruudissa nuori voi osallistua ja vaikuttaa sekä oppia kaupungin toiminnasta esimerkiksi Helsingin nuorisoneuvoston, oppilas- ja opiskelijakuntatoiminnan, nuorten aloitejärjestelmän sekä nuorten osallistuvan budjetoinnin kautta.

Maahanmuuttajataustaisille helsinkiläisille suunnattu äänestämisen tuki

Helsingin kaupunki on tukenut maahanmuuttajataustaisten osallistumista kohdistetulla viestinnällä ja yhteistyöllä monikulttuuristen järjestöjen kanssa. Kaupunki myönsi Moniheli ry:lle vuodelle 2019 kotouttamistyön avustusta 10 000 euroa Kaikkien vaalit -kampanjaan, kampanjan tavoitteena oli aktivoida Helsingissä asuvia vieraskielisiä ryhmiä poliittiseen osallistumiseen äänestämään kannustamalla (maahanmuutto- ja työllisyysasioiden päällikkö 3.1.2019 § 1). Lisäksi kaupunki on myöntänyt vuodelle 2020 Moniheli ry:lle kotouttamistyön avustusta 10 000 euroa Kuntademokratiaa kaikille -hankkeeseen, jossa jatkokehitetään edellistä hanketta panostamalla erityisesti kuntademokratiaan ja kuntalaisten eri vaikuttamismahdollisuuksiin (maahanmuutto- ja työllisyysasioiden päällikkö 18.12.2019 § 23). Molempiin hankkeisiin osallistuu järjestökumppaneita, jotka vetävät työpajoja ja kertovat äänestämiseen, vaikuttamiseen ja kuntademokratiaan liittyvistä asioista eri kielillä.

Kaupunki julkaisi Helsinki-kanavalla vuoden 2017 kuntavaalien yhteydessä kuudella eri kielellä videon kuntavaalien tarkoituksesta ja siitä, kuinka kuntavaaleissa äänestetään. Videoita jaettiin muun muassa monikulttuurisille yhdistyksille ja moskeijoille. International House Helsinki ja InfoFinland -palvelut tarjoavat neuvontaa maahan muuttaneille ja vieraskielisille helsinkiläisille puhelimitse, verkossa ja kasvotusten.

Osallistuvan budjetoinnin toimeenpanoon sisältyvä osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien tukeminen

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

Helsingin kaupungin osallistuvan budjetoinnin yhteydessä tullaan selvittämään demokratialähteläsmallin soveltamista kokeiluna, jonka avulla voidaan vahvistaa valittujen kohderyhmien osallisuutta monipuolisen neuvonta- ja viestintätyön avulla. Osallistuvassa budjetoinnissa demokratialähteläsmallin tavoitteena on kohderyhmien osallisuuden edistäminen etenkin niillä alueilla, joissa edellisellä osallistuvan budjetoinnin toimeenpanokierroksella äänestysaktiivisuus jäi alhaiseksi. Kokeilusta saadaan tietoa siitä, kuinka voidaan tavoittaa nopeasti asukkaita, kertoa heille innostaen asianmukaista tietoa osallistuvaan budjetointiin osallistumisesta, äänestämisestä ja vaikuttamisesta sekä kuinka järjestää kohderyhmiä erityisen hyvin tavoitettavia tapahtumia paikallistuntemusta hyödyntäen.

Osallistuvan budjetoinnin ensimmäisen toimeenpanokierroksen 2018–2019 yhteydessä toteutettiin laajasti järjestyhteistyötä, ja vahvistettiin nuorten ja maahanmuuttajataustaisten helsinkiläisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia muun muassa kouluttamalla fasilitaattoreita ja viestinnällä. Fasilitaattorit tukivat muun muassa maahanmuuttajataustaisten helsinkiläisten osallistumista osallistuvan budjetoinnin prosessiin. Yhteistyötä jatketaan ja kehitetään vuoden 2020 syksyllä käynnistyvän osallistuvan budjetoinnin toisen kierroksen toimeenpanossa. Lisäksi Helsinki käynnisti vuoden 2020 keväällä Demokratia 2020 -hankkeen, jonka toimenpiteisiin sisältyy venäjänkielisten fasilitaattorien kouluttaminen. Fasilitaattorit tukevat venäjänkielisiä helsinkiläisiä osallistuvaan budjetointiin osallistumisessa ja vahvistavat heidän tietämystään erilaisista osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksista.

Edellä kuvatun perusteella kaupunginhallitus toteaa, että kaupunki toteuttaa laajamittaisesti yhdenvertaisia osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia edistävää työtä ja demokratiakasvatusta.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kaupunginvaltuuston puheenjohtaja päätti 15.4.2020 § 3, että hallintosäännön 30 luvun 11 §:ssä tarkoitetut valtuutetun aloitteet, joiden kaupunginvaltuustolle esittämisen määräaika on 1.4.–7.10.2020, tulee kaupunginhallituksen esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi viimeistään 7.10.2020. Hallintosäännön 30 luvun 20 §:n mukaan kaupunginvaltuuston puheenjohtaja voi erityisestä syystä myöntää kaupunginhallitukselle luvan 30 luvussa tarkoitettujen määräaikojen ylittämiseen.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

28.09.2020

Asia/13

Lisätiedot

Anu Markkola, vuorovaikutussuunnittelija, puhelin: 09-310 36547
anu.markkola(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Fatim Diarran aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 21.09.2020 § 563

HEL 2019-012941 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

21.09.2020 Pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Reetta Vanhasen ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Anu Markkola, vuorovaikutussuunnittelija, puhelin: 09-310 36547
anu.markkola(a)hel.fi

28.09.2020

Asia/14

§ 603

V 7.10.2020, Valtuutettu Seija Muurisen aloite kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden kiinteistöjen myyntipolitiikasta

HEL 2020-000553 T 00 00 03

Esitys

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Suvi Rämö, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 37313
suvi.ramo(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Seija Muurisen aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Esitysehdotus

Esitys on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Seija Muurinen ja 19 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että kaupunki tarkistaa kiinteistöjensä myyntipolitiikkaa Aino Acktén -huvilan ja muiden kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden rakennusten osalta, eikä listaa kaikkia erityyppisiä kiinteistöjä samalle myyntilistalle ilman erillistä harkintaa.

Kaupunginhallituksen 22.6.2020 hyväksymä toimitilastrategia ohjaa jatkossa myös kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden rakennusten pitkän tähtäimen hallintaa ja käyttöä. Kulttuurihistoriallisten merkittävien rakennusten omistajuutta määrittää erityisesti strategian linjaus ”Kaupungilla ei ole tiloja, joita se ei tarvitse omassa käytössään tai joiden omistamiseen ei liity muita strategisia syitä tai pitkän tähtäimen palvelutilatarpeita. Säilytettävät arvorakennukset, kuten muut kaupungin omistamat rakennukset, ovat aina käytössä.”

Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että ne arvokennukset, jotka kaupunki päättää pitää, ylläpidetään ja peruskorjataan suunnitelmallisesti. Toimitilastrategia tarkoittaa myös sitä, että merkittävälle osalle kaupungin omistuksessa olevista suojelluista rakennuksista, jotka on joko vuokrattu kolmansille tahoille tai ne ovat tyhjiillään, tullaan esittämään niistä luopumista. Luopumisesitykset valmistellaan kaupungilla monialaisena yhteistyönä. Valmistelussa kaupunki harkitsee perusteellisesti rakennuksen tulevan käyttötarkoituksen ja mahdollistaa pitkäkestoisen toiminnan käytössä olevat resurssit huomioiden.

Kaupunginhallitus katsoo, että kaupungin tulee ensisijaisesti turvata kaupungin palveluiden tilatarpeet ja kohdistaa käytössä olevat määrärahat ja henkilöresurssit näiden palvelutilojen turvallisuuden, terveellisyyden ja kestävyys turvaamiseen. Rakennusten suojelun kannalta parasta on rakennusten aktiivinen käyttö ja niihin panostava kiinteistön omistaja. Kaupungilla ei ole omaa käyttöä läheskään kaikille sen omistuksessa oleville suojelluille rakennuksille. Tulevina vuosina kaupungin omistamien suojeltujen rakennusten määrää on tarve vähentää myymällä niitä muun muassa määräalalla tai vuokratontilla. Tämä on perusteltua, jotta suojeltujen rakennusten kunto ei huononisi, vaan ne saisivat arvoisensa ja oikea-aikaisen korjauksen uuden omistajan huomassa. Resurssien ja markkinoiden kannalta on perusteltua päättää rakennuksista luopumisista vuosittain pienissä erissä huolella arvioiden.

Kaupunginhallitus toteaa lopuksi, että kaupungin toimitilastrategian toimeenpano on parhaillaan käynnissä. Sen yhtenä toimenpiteenä valmistellaan luopumishjelma tiloista, joita kaupunki ei tarvitse omassa käytössään. Luopumishjelmassa muun muassa määritetään periaatteet tiloista luopumisen tavalle vuosien 2020-2025 aikana.

Aloitteesta on saatu kaupunkiympäristölautakunnan lausunto. Vastaus on lausunnon mukainen.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kaupunginvaltuuston puheenjohtaja päätti 15.4.2020 § 3, että hallintosäännön 30 luvun 11 §:ssä tarkoitettua valtuutettua aloitteita, joiden kaupunginvaltuustolle esittämisen määräaika on 1.4.-7.10.2020, tulee kaupunginhallituksen esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi viimeistään 7.10.2020. Hallintosäännön 30 luvun 20 §:n mukaan kaupunginvaltuuston puheenjohtaja voi erityisestä syystä myöntää kaupunginhallitukselle luvan 30 luvussa tarkoitettujen määräaikojen ylittämiseen.

Esittelijä

kansliapäällikkö

28.09.2020

Asia/14

Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Suvi Rämö, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 37313
suvi.ramo(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Seija Muurisen aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 21.09.2020 § 565

HEL 2020-000553 T 00 00 03

Esitys

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

21.09.2020 Pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Ulla-Marja Urhon ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Suvi Rämö, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 37313
suvi.ramo(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 18.08.2020 § 426

HEL 2020-000553 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Kaupunkiympäristölautakunta päätti todeta, että kaupunginhallituksen 22.6.2020 hyväksymässä Helsingin kaupungin toimitilastrategiassa to-

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

detaan: ” Kaupungilla ei ole tiloja, joita se ei tarvitse omassa käytössään tai joiden omistamiseen ei liity muita strategisia syitä tai pitkän tähtäimen palvelutilatarpeita. Säilytettävät arvorakennukset, kuten muut kaupungin omistamat rakennukset, ovat aina käytössä.”

Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että ne arvorakennukset, jotka kaupunki päättää pitää, ylläpidetään ja peruskorjataan suunnitelmallisesti. Viimevuosien esimerkkejä tällaisista ovat Hakaniemen halli ja Grundskolan Norsen, joiden peruskorjaus perustuu suureen käyttöasteeseen ja jatkuvaan pitkän aikavälin tarpeeseen.

Toimitilastrategia tarkoittaa myös sitä, että merkittävälle osalle kaupungin omistuksessa olevista suojelluista rakennuksista, jotka on joko vuokrattu kolmansille tahoille tai ne ovat tyhjiillään, tullaan esittämään niistä luopumista. Luopumisesitykset valmistellaan kaupungilla monialaisena yhteistyönä. Kaupungin resurssit riittävät näiden kohteiden kohdalla parhaimmillaankin vain pitämään rakennukset sellaisessa kunnossa, että niiden peruskorjausmahdollisuus tulevalle omistajalle säilyy. Kaupungin tulee ensisijaisesti käytettävissä oleville resursseille turvata kaupungin palveluiden tilatarpeet ja kohdistaa käytössä olevat määrärahat ja henkilöresurssit näiden palvelutilojen turvallisuuden, terveellisuuden ja kestävyys turvaamiseen. Rakennusten suojelun kannalta parasta on rakennusten aktiivinen käyttö ja niihin panostava kiinteistön omistaja. Helsingin kaupungilla ei ole omaa käyttöä läheskään kaikille suojelluille rakennuksille, joita sen omistukseen on vuosikymmenien aikana tullut. Suojeltuja rakennuksia siirtyy kaupungin omistukseen vuosittain lisää myös maanhankinnan yhteydessä. Tulevina vuosina kaupungin omistamien suojeltujen rakennusten määrää on tarve vähentää myymällä niitä mm. määräalalla tai vuokratontilla. Tämä on perusteltua, jotta tällaisten kohteiden kunto ei huononisi vaan ne saisivat arvoisensa korjauksen uuden omistajan huomassa. Näiden myytävien rakennusten käyttötarkoitukseen ja kunnostamiseen suojelun mukaisesti kaupunki voi vaikuttaa monin tavoin mm. kaavoituksen ja tontinluovutusehtojen kautta.

Helsingin kaupungin rakennuskanta on huomattavan suuri. Resurssien ja markkinoiden kannalta on perusteltua päättää rakennuksista luopumisista vuosittain pienissä erissä huolella arvioiden. Päämääränä tulee olla kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden rakennusten säilyminen jälkipolville.

Helsingin kaupungilla on useita hyviä esimerkkejä siitä, kuinka myyty suojeltu rakennus on saanut hyvän, investointihalukkaan ja ylläpidosta hyvin vastaavan omistajan kaupungin luopumisen tuloksena. Esimerkkeinä tällaisista ovat Lauttasaaren kartano, Puotilan kartano, Paciuksenkadun paja, Kulosaarentie 44, Ljungamon huvila (Meilahden virkis-

28.09.2020

Asia/14

tyskeskus), Villa Furuvik Laajasalossa ja Uunisaaren rakennukset. Tällaisten rakennusten ostajat ovat asialla pitkällä tähtäimellä. Rakennuksen tulevan elinkaaren kannalta on olennaisen tärkeää, että kaupunki luopumisen valmistelussa harkitsee perusteellisesti rakennuksen tulevan käyttötarkoituksen ja mahdollistaa pitkäkestoisen toiminnan.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Osmo Rasimus, vs. tilapalvelupäällikkö: 310 39794
osmo.rasimus(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

28.09.2020

Asia/15

§ 604

V 7.10.2020, Valtuutettu Otto Meren aloite Kauppatorin lokiiongelman helpottamiseksi

HEL 2019-009558 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuutettu Otto Meren aloite
- 2 Kauppatorin lokkitutkimus 2007

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Otto Meri ja 17 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että Helsinki ryhtyy aktiivisiin toimenpiteisiin Kauppatorin lokiiongelman helpottamiseksi.

Kaupunginhallitus toteaa, että Kauppatorin lokiiongelmaa on yritetty hoitaa pitkän ajan kuluessa monilla eri tavoin. Erilaisia hävitys- ja torjuntakeinoja on kokeiltu mutta tehokkaita keinoja ei ole löytynyt. Lokkiiongelmaa on kuitenkin saatu lievennetyksi torille asetettujen vaaka-suorien siimoitusten, torikojujen uudelleen ryhmittelyn ja ruokatelttojen sivuverkotusten avulla. Myös lintujen ruokintakielto on todennäköisesti auttanut. Kaupunkiympäristön toimialan ympäristöpalvelut yhdessä toria hallinnoivan Tukkutorin kanssa pyrkivät vähentämään ja poistamaan ongelmaa.

28.09.2020

Asia/15

Aloitteessa esitetty laserin käyttö on vaikea toteuttaa, koska karkotuslaitteiden valmistajien mukaan ne ovat tehokkaita hämärässä mutta kesäisessä Helsingissä koko toriaika on valoisa aikaa. Häiriövalon voimakkuutta ei voitane kasvattaa riittävän suureksi ilman ihmisille aiheuttavaa riskiä. Intensiivisin kalalokkien sieppailukausi ajoittuu touko-kesäkuulle poikasten nopeaan kasvuvaiheeseen. Harmaalokkien on havaittu saalistavan ihmisten ruokia vielä syksylläkin.

Kauppatorilla on erilaisten toimintatehonsa pian menettävien karkotuslaitteiden ohella kokeiltu kesätyöntekijöitä, jotka toimivat ”lokkipoliiseina”, lähinnä kuitenkin opastamalla ruokkijoita. Valistus tahallista ruokintaa vastaan ja ruoantähteiden ripeä siivoaminen lokkien ulottuvilta voisivat olla tehokkaimpia keinoja Kauppatorilla.

Asiasta on saatu kaupunkiympäristön toimialan ympäristö- ja lupajaoston lausunto. Vastaus on lausunnon mukainen.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kaupunginvaltuuston puheenjohtaja päätti 15.4.2020 § 3, että hallintosäännön 30 luvun 11 §:ssä tarkoitetut valtuutetun aloitteet, joiden kaupunginvaltuustolle esittämisen määräaika on 1.4.–7.10.2020, tulee kaupunginhallituksen esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi viimeistään 7.10.2020. Hallintosäännön 30 luvun 20 §:n mukaan kaupunginvaltuuston puheenjohtaja voi erityisestä syystä myöntää kaupunginhallitukselle luvan 30 luvussa tarkoitettujen määräaikojen ylittämiseen.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuutettu Otto Meren aloite
- 2 Kauppatorin lokkitutkimus 2007

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

28.09.2020

Asia/15

Kaupunginhallitus 21.09.2020 § 568

HEL 2019-009558 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

21.09.2020 Pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Daniel Sazonovin ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto 23.04.2020 § 70

HEL 2019-009558 T 00 00 03

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon.

Otto Meri ja 17 muuta valtuutettua esittävät, että Helsingin ja Kauppatorin loki-ongelman torjumiseksi selvitetäisiin muualla toimiviksi osoittautuneita keinoja, esimerkiksi laserin käyttöä.

Kauppatorilla on ollut tahallisen loki-ongelman ruokinnan synnyttämä loki-ongelman sieppailu-ongelma ainakin 60 vuoden ajan. Useat virkamies- ja päättäjäsukupolvet ovat ehdottaneet erilaisia hävitys- ja torjuntakeinoja ongelman ratkaisemiseksi, ja monia on kokeiltukin. Aktiivisuus tulee epäilemättä jatkumaan tulevaisuudessa, koska tehokkaita keinoja ei ole löytynyt. Ongelman luonnetta ja sen vaikeaa torjuttavuutta ei yleisesti ymmärretä. Se johtuu ennen muuta siitä, että loki-ongelman hyvä muisti ja vertaisoppiminen säilyttävät kerran opetellun tavan.

Aloitteessa esitetty laserin käyttö on vaikea toteuttaa, koska karkotuslaitteiden valmistajien mukaan ne ovat tehokkaita etenkin hämärissä. Kesäisessä Helsingissä eletään koko toriaika valoisassa. Häiriövalon

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

28.09.2020

voimakkuutta ei voitane kasvattaa riittävän suureksi ilman ihmisille aiheutuvaa riskiä. Intensiivisin kalalokkien sieppailukausi ajoittuu touko-kesäkuulle poikasten nopeaan kasvuvaiheeseen. Harmaalokkien on havaittu saalistavan ihmisten ruokia vielä syksylläkin.

Lokkiongelmia on saatu lievennetyksi torille asennettujen vaakasuorien siimoitusten, torikojujen uudelleen ryhmittelyyn ja ruokateltojen sivuverkotusten avulla. Myös lintujenruokintakielto luultavasti auttaa asiassa, vaikka turistit rikkovatkin sitä tietämättään ja jotkut helsinkiläiset piittaamattomuuttaan. Ympäristöpalvelut on mielellään yhteistyössä toria hallinnoivan Tukutorin kanssa ongelman edelleen pienentämiseksi.

Helsingin lokkiongelmakohteista tilanne on ehkä parhaiten hallinnassa Linnanmäellä, joka on runsaan kojuruokatarjontansa vuoksi lokeille houkutteleva. Kioskien edustojen siimoittaminen ja ruoantähtien jatkuva siivoaminen toimivat. Jälkimmäinen vaatii paljon työvoimaa.

Kauppatorilla on erilaisten toimintatehonsa pian menettävien karkotuslaitteiden ohella joskus kokeiltu kesätyöntekijöitä, jotka toimivat ”lokkipoliiseina”, lähinnä kuitenkin opastamalla ruokkijoita. Valistus tahallista ruokintaa vastaan ja ruoantähtien ripeä siivoaminen lokkien ulottuvilta olisivat luultavasti myös Kauppatorilla tehokkaimmat keinot.

Esittelijä

va. yksikön päällikkö
Johanna Af Hällström

Lisätiedot

Raimo Pakarinen, ympäristötarkastaja, puhelin: 310 31534
raimo.pakarinen(a)hel.fi

28.09.2020

Asia/16

§ 605

V 7.10.2020, Valtuutettu Alviina Alametsän aloite mielenterveyden ensiapukoulutuksesta oppilaille ja opettajille

HEL 2020-002463 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

Vastaehdotus:

Reetta Vanhanen: Muutetaan 5. kappaleen ensimmäinen lause seuraavasti:

Kaupunginhallitus katsoo kasvatus- ja koulutuslautakunnan tavoin, että mielen hyvinvoinnin taitojen tulee ensisijaisesti olla koulun toimintaan sisäänrakennettu yhteisöllinen ja pidempiaikainen prosessi, jota Helsingin tulee entisestään vahvistaa kouluissa. Jatkossa toimialalla kannattaa myös harkita, voitaisiinko lasten mielenterveystaitoja vahvistaa pilotoimalla mielenterveyden ensiapukurssia.

Kannattaja: Sanna Vesikansa

Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti Reetta Vanhasen vastaehdotuksen mukaisesti muutetun ehdotuksen.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Alviina Alametsän aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Alviina Alametsä ja 19 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että jokaisessa koulussa toteutetaan oppilaille ja opettajille kahden koulupäivän mittainen mielenterveyden ensiavun koulutus, joka sisältää mielenterveyden ja oman hyvinvoinnin vahvistamisen perusteet, ohjeita riskitilanteiden tunnistamiseen ja muiden auttamiseen sekä oppimateriaalin elämänkriiseistä selviämiseen ja erilaisten mielenterveyden häiriöiden tunnistamiseen.

Kaupunginhallitus toteaa, että hyvinvoinnin opettamisen tavoitteet ovat olemassa opetussuunnitelmien ja tutkintojen perusteissa sekä oppilas- ja opiskelijahuoltolaissa. Oppilaiden mielen hyvinvoinnista huolehtiminen ei eroa koulun perinteisestä opetustehtävästä, vaan hyvinvointitaidot ovat osa oppimista ja koulunkäyntiä.

Kaupunginhallitus katsoo kasvatus- ja koulutuslautakunnan tavoin, että kaksipäiväisen ensiapukurssin sijaan mielen hyvinvoinnin taitojen on parempi olla koulun toimintaan sisäänrakennettu yhteisöllinen ja pitempiaikainen prosessi. Hyvinvointitaitoja voi oppia ja opettaa ja ne kuuluvat luontevana osana koulun arkeen. Oppiaineiden välinen yhteistyö on koettu kouluissa toimivaksi tavaksi käsitellä ja harjoitella hyvinvointiin liittyviä asioita. Kouluilla ja oppilaitoksilla on hyvät mahdollisuudet hyvinvoinnin järjestelmälliseen tukemiseen.

Opettajien osaamista on hyvä vahvistaa mielenterveyden edistämisen taidoissa, riskitilanteiden tunnistamisessa, elämänkriiseissä sekä erilaisten mielenterveyden häiriöiden tunnistamisessa. Opettajien osaamista vahvistamalla mielen hyvinvointia edistävät käytännöt saadaan osaksi kaikkia oppiaineita erillisen kurssin sijaan.

Mielenterveyttä ja mielen hyvinvointia edistävät taidot ovat keskeisiä kasvatuksellisia aiheita opetussuunnitelmissa. Kasvatus- ja koulutuslautakunnan lausunnossa on kuvattu yksityiskohtaisesti, miten hyvinvoinnin edistäminen näkyy perusopetuksen ja lukion opetussuunnitelmissa sekä ammatillisessa koulutuksessa. Aloitteeseen annettava vastaus on lautakunnan lausunnon mukainen.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

28.09.2020

Asia/16

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Alviina Alametsän aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 21.09.2020 § 571

HEL 2020-002463 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

21.09.2020 Pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Reetta Vanhasen ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 16.06.2020 § 150

HEL 2020-002463 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon Alviina Alametsän aloitteesta mielenterveyden ensiapukoulutuksesta oppilaille ja opettajille:

Mielenterveyttä ja mielen hyvinvointia edistävät taidot ovat keskeisiä kasvatuksellisia aiheita opetussuunnitelmissa. On kuitenkin usealta taholta näyttöä siitä, että näihin asioihin täytyy panostaa enemmän. Kou-

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

luterveyskyselyn tulokset osoittavat lisääntyvää stressiä ja ahdistusta jo alakoululaisilla ja esimerkiksi lukiolaistytöjen ahdistuneisuus on selvästi lisääntynyt. Koulutuksen ensisijainen tavoite on lasten ja nuorten hyvän kasvun, kehityksen ja oppimisen edistäminen ja turvaaminen. Koulu voi parhaimmillaan tarjota yhteisön, jonka lapsi voi kokea itselleen merkitykselliseksi ja joka auttaa jäsentämään sekä omaa kehitystä että ympäröivää maailmaa.

Mielen hyvinvoinnin perusta luodaan lapsuudessa, mutta sitä voidaan vahvistaa läpi elämän. Mielen hyvinvointia voidaan lisäksi edistää vaikuttamalla esimerkiksi sosiaaliin taustatekijöihin kuten tukemalla vanhemmuutta, hyvinvoivilla yhteisöillä kouluissa ja työpaikoilla, vähentämällä yksinäisyyden kokemuksia, kulttuuripalveluilla, tukemalla harrastuksiin pääsyä ja liikkumismahdollisuuksia.

Hyvinvointitaidot perusopetuksen opetussuunnitelmassa

Perusopetuksen opetussuunnitelma 2014 sisältää hyvinvoinnin tavoitteet. Käytössä oleva opetussuunnitelma painottaa kokonaisvaltaista ja oppijalähtöistä oppimisprosessia. Opetussuunnitelma korostaa oppiaineiden opetuksessa laaja-alaista osaamista, joka rakentuu eri näkökulmista. Jokainen oppiaine edistää osaltaan laaja-alaisen osaamisen taitoja. Laaja-alaiseen osaamiseen kuuluvat myös itsestä huolehtiminen ja arjen taidot.

Vuosiluokilla 1.–2. oppilaat harjoittelevat tunteiden tunnistamista, ilmaisemista ja säätelyä: pettymyksen sietämistä, oman vuoron odottamista ja toisten oppilaiden huomioimista. Tavoitteena on, että oppilas oppii unen, ravinnon, puhtauden, vuorovaikutuksen ja liikkumisen tärkeyden. Vuosiluokilla 3.–6. oppilas oppii ymmärtämään, että omalla toiminnalla on vaikutusta omaan ja yhteiseen hyvinvointiin sekä turvallisuuteen. Yhteisessä työskentelyssä oppilaat oppivat tunnetaitoja ja sosiaalisia taitoja sekä terveyttä, hyvinvointia ja turvallisuutta edistäviä toimintatapoja. Vuosiluokilla 7.–9. jatketaan kestävä elämäntavan ja hyvinvoinnin pohjan rakentamista. Erityisen tärkeää on luoda mahdollisuuksia itsetuntoa vahvistaviin osaamisen ja onnistumisen kokemuksiin sekä ohjata jokaista oppilasta tunnistamaan oma erityislaatunsa ja omat vahvuutensa ja näkemään realistisesti myös kehittymistarpeensa.

Laaja-alaisen oppimisen tavoitteita toteutetaan myös oppiaineiden välisessä yhteistyössä ns. ilmiöoppimisena. Ilmiöpohjainen oppiminen on yhteisöllinen prosessi, jossa rakennetaan yhdessä ymmärrystä tarkastelun kohteena olevasta ilmiöstä, opiskeltavista käsitteistä sekä tavoiteltavista taidoista. Jokaisessa koulussa on lukuvuosittain ainakin yksi selkeä teema, projekti tai jakso, jossa yhdistellään eri oppiaineiden sisältöjä ja käsitellään valittua aihetta useiden oppiaineiden näkökulmis-

ta. Helsingiläisissä kouluissa on toteutettu useampana lukuvuonna erilaisia hyvinvointiin liittyviä oppimiskokonaisuuksia sekä järjestetty tapahtumia esimerkiksi hyvinvointimessut.

Vuosiluokilla 7.–9. hyvinvointia käsitellään oppiainetasolla terveystiedossa, ja vuosiluokilla 1.–6. terveystieto sisältyy ympäristöoppiin. Vuosiluokilla 7.–9. opetuksessa syvennetään ja laajennetaan alempien vuosiluokkien aikana käsiteltyjä teemoja ikäkauden mukaisesti. Terveystiedon tehtävänä on oppilaiden monipuolisen terveysosaamisen kehittäminen. Terveysosaaminen lisää kykyä tunnistaa ja muokata tekijöitä, jotka mahdollistavat oppilaiden oman ja ympäristönsä terveyden ja hyvinvoinnin arvostamisen, ylläpitämisen ja edistämisen. Opetus suunnitellaan siten, että se mahdollistaa yhteistyön eri oppiaineiden, kouluterveydenhuollon ja muun oppilashuollon kanssa ja tarjoaa mahdollisuuksia harjoitella ja soveltaa terveysosaamiseen eri osa-alueita osana yhteisöllistä oppilashuoltoa ja koulun toimintakulttuuria.

Lukion uusi opetussuunnitelma – hyvinvointia rakennetaan yhdessä

Lukion opetussuunnitelman perusteet uudistuvat uuden lukiolain myötä ja astuvat voimaan 1.8.2021. Uudistuksen keskeisenä tavoitteena on kehittää lukion opetusta ja toimintakulttuuria niin, että se edistää opiskelijoiden hyvinvointia. Tämä keskeinen tavoite muuttaa lukiokoulutusta monella tavalla: Uusi opetussuunnitelma korostaa toimintakulttuuria, jossa keskeistä on opiskelijälähtöisyys ja lukiolaisten osallisuus ja se kannustaa keskinäiseen välittämiseen ja huolenpitoon. Uusi opetussuunnitelma ohjaa lukioyhteisön vahvempaan yhteistyöhön - hyvinvointia rakennetaan yhdessä opiskelijoiden, opettajien ja opiskeluhoollon henkilöstön kanssa!

Keskeisin uudistus opetussuunnitelmassa on laaja-alaisen osaamisen osa-alueet, jotka muodostavat oppiaineiden yhteiset tavoitteet. Kaikissa oppiaineissa ja opintojaksoissa määritellään, kuinka laaja-alainen osaaminen niissä toteutuu. Laaja-alaista osaamista arvioidaan opintojaksoittain. Laaja-alaisen osaamisen osa-alueita ovat muun muassa hyvinvointiosaaminen ja vuorovaikutusosaaminen.

Hyvinvointiosaamisen tavoitteisiin kaikissa oppiaineissa kuuluu esimerkiksi se, että opiskelijat saavat valmiuksia omasta ja muiden hyvinvoinnista ja toimintakyvystä huolehtimiseen. Samalla opiskelijan valmiudet tunnistaa myös hyvinvointia ja turvallisuutta heikentäviä tekijöitä, kuten uupumusta, kiusaamista ja häirintää kehittyvät ja opiskelija oppii osallistumaan niiden ehkäisemiseen. Hyvinvointiosaamisen kehittämisessä opiskelijoilla on tukenaan oma lukioyhteisönsä, ja opiskelijat auttavat myös toinen toisiaan. Opiskelija saa valmiuksia hakeutua itse tai ohjata

muita hakeutumaan palvelujärjestelmien piiriin ongelma- ja poikkeustilanteissa.

Vuorovaikutusosaamisen tavoitteiden lähtökohtana on myötätunto, joka mahdollistaa merkityksellisyyden kokemisen. Yhteisön vuorovaikutusosaamista on se, että jokainen opiskelija kokee kuuluvansa lukioyhteisöön, ja hän tulee kuulluksi omana itsenään. Opiskelija kehittää vuorovaikutusosaamistaan tunnistamalla, käsittelemällä ja säätelemällä tunteitaan. Hän oppii myös kuuntelemaan, kunnioittamaan ja ennakoimaan toisten tunteita ja näkemyksiä sekä niiden ilmaisuja. Opiskelu on auttamista, oivallusten jakamista ja yhteistyötä, jossa koko lukioyhteisö toimii saman päämäärän eteen: kohti innostumista ja onnistumista.

Lukion uusi opetussuunnitelma nostaa yhteisöllisyyden hyvinvointia edistäväksi asiaksi. Tämän vuoksi Helsingin kaupungin lukioissa on aloitettu muun muassa vertaisohjaajuuden muotojen kuten tutortoiminnan vahvistaminen.

Hyvinvointitaitojen vahvistaminen ammatillisessa koulutuksessa

Työelämän jatkuvat muutokset, työelämässä vaadittavat taidot ja haasteet hyvinvoinnille on huomioitu ammatillisen koulutuksen tutkinnon perusteissa. Ammatillisen koulutuksen perustutkinnot sisältävät yhteisiä tutkinnon osia, joissa opiskellaan hyvinvoinnin vahvistamiseen liittyviä taitoja. Yhteisten tutkinnon osien Työelämässä toimimisen osa-alue sekä Työkyvyn ja hyvinvoinnin ylläpitämisen osa-alue ovat pakollisia opintoja kaikille perustutkintoa suorittaville. Lisäksi näistä osa-alueista on mahdollista suorittaa myös valinnaisia opintoja. Työelämässä toimiminen osa-alueessa opitaan työyhteisössä toimimisen taitoja huomioiden vahvasti työyhteisön hyvinvoinnin edistäminen. Työkyvyn ja hyvinvoinnin osa-alueessa hankitaan osaamista oman työkyvyn ja -hyvinvoinnin suunnitelmallisesta kehittämisestä.

Suomen ammatillisen koulutuksen kulttuuri- ja urheiluliitto SAKU ry on laatinut Ammattiosaajan työkykypassin, jonka avulla opiskelija hankkii osaamista omaehtoisesta toiminta- ja työkyvyn ylläpitämisestä ja terveyden hoitamisesta. Työkykypassin suorittaminen tukee ammatillista kasvua ja kehittymistä sekä vahvistaa taitoja vastata työkykyhaasteisiin, esimerkiksi työssä jaksamisen osalta. Lisäksi työkykypassi aktivoi osallistumaan ja osallistamaan sekä tukee itsenäisesti ja ryhmässä toimimista. Ammattiosaajan työkykypassi on mahdollista suorittaa ammatillisen peruskoulutuksen aikana ja siitä tulee merkintä tutkintotodistukseen.

Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

Oppilas- ja opiskelijahuoltolain tavoitteena on edistää opiskelijoiden oppimista, terveyttä ja hyvinvointia ja huolehtia oppilaitosyhteisön hyvinvoinnista sekä opiskeluympäristön terveellisyydestä ja turvallisuudesta. Opiskeluhoitoa toteutetaan sekä yhteisöllisenä että yksilökohtaisena opiskeluhoitona. Opiskeluhoito ja opiskelukyvyn edistäminen sekä tukeminen ovat kaikkien kouluissa työskentelevien ja opiskeluhoitopalveluista vastaavien työntekijöiden yhteinen tehtävä. Opiskeluhoito on osa yhteisön toimintakulttuuria, ja sen toiminta vahvistaa Helsingin kaupungin koulujen arvoja: osallisuus ja toimijuus, tasa-arvo ja yhdenvertaisuus, hyvinvointi, kestävä elämäntapa sekä tieto ja eettisyys.

Helsingin kaupungin kouluissa ja oppilaitoksissa koko yhteisö, opettajat, koulutuspäälliköt, rehtorit, oppijat ja huoltajat sekä muu henkilökunta, toteuttavat opiskeluhoitoa ensisijaisesti ennaltaehkäisevänä yhteisöllisenä opiskeluhoitona. Opiskeluhoito on osa oppilaitoksen toimintakulttuuria ja toimia, joilla edistämme oppijoiden osallisuutta, oppimista, hyvinvointia, terveyttä ja sosiaalista vastuullisuutta. Lisäksi yhteisön hyvinvointia ja opiskeluympäristön terveellisyyttä, turvallisuutta ja esteettömyyttä edistetään ja seurataan. Hyvinvointiin liittyviä aiheita käsitellään säännöllisesti henkilöstö- ja opettajainkokouksissa.

Yhteenveto

Helsingin kaupungin hyvinvointisuunnitelma 2019–2021 kokoa ja ohjaa hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on kaupungin eri toimialojen yhteistyössä toteuttamaa yksilöön, perheeseen, yhteisöihin, väestöön ja näiden elinympäristöihin kohdistuvaa toimintaa. Helsingin kaupunkistrategian 2017–2021 yksi keskeinen painopiste on nuorten syrjäytymiskiirteen katkaiseminen ja eriarvoisuuden vähentäminen. Hyvinvointia tulee tukea jo ennen ongelmien ilmaantumista, ja lapsuudessa ilmeneviin signaaleihin reagoida ennen vaikeiden oireiden ilmestymistä. Mielenterveyden edistämisen toimenpiteitä on kirjattu erityisesti lasten ja nuorten syrjäytymisen ehkäisyyn painopisteen toimenpiteisiin. Kiusaamisen vastaisen ohjelman (KVO13) toimenpiteisiin kuuluu sosiaalisia ja tunnetaitoja sekä kiusaamistilanteiden käsittelyä kehittävien ohjelmien systemaattinen käyttö jokaisessa koulussa ja opiskeluhoillon ammattilaiset ovat näiden edistämässä keskeisessä asemassa.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta toteaa, että hyvinvoinnin opettamisen tavoitteet ovat olemassa opetussuunnitelmien ja tutkintojen perusteissa sekä oppilas- ja opiskelijahuoltolaissa. Koulun ja oppilaitoksen hyvinvointitehtävä ei eroa niiden perinteisestä opetustehtävästä, vaan hyvinvointitaidot, ovat osa oppimista ja koulunkäyntiä. Kouluilla ja oppilaitoksilla on hyvät mahdollisuudet hyvinvoinnin systemaattiseen tukemi-

seen. Mielen hyvinvoinnin ylläpitämisen taitojen oppiminen on tärkeä olla pidempiaikainen prosessi. Hyvinvointitaitoja voi oppia ja opettaa ja ne kuuluvat luontevana osana koulun arkeen. Oppiaineiden välinen yhteistyö on koettu kouluissa toimivaksi tavaksi käsitellä ja harjoitella hyvinvointiin liittyviä asioita.

Lautakunta kannattaa opettajien osaamisen vahvistamista mielenterveyden ja hyvinvoinnin edistämisen taidoissa, riskitilanteiden tunnistamisessa, elämäntilanteissa sekä erilaisten mielenterveyden häiriöiden tunnistamisessa. Opettajien osaamista vahvistamalla mielen hyvinvointia edistävät käytännöt saadaan osaksi kaikkia oppiaineita sekä opetusta ja ohjausta erillisen kurssin sijaan.

Lautakunta esittää, että mielenterveyden ensiapukurssin sijaan on parempi olla koulun toimintaan sisäänrakennettu yhteisöllinen prosessi, jolla mielenhyvinvoinnin taitoja edistetään. Lisäksi lautakunta esittää, että kiusaamisen vastaisen ohjelman toimenpiteisiin kuvataan tarkemmin mielenterveyden ylläpitämisen taitojen systemaattinen edistäminen opiskelu- ja työelämän työntekijöiden ja opettajien toimesta.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Heidi Roponen, pedagoginen asiantuntija, puhelin: 310 71927
heidi.roponen(a)hel.fi

Riina Ståhlberg, pedagoginen asiantuntija, puhelin: 310 26018
riina.stahlberg(a)hel.fi

Tuija Artama, pedagoginen asiantuntija, puhelin: 310 21418
tuija.artama(a)hel.fi

28.09.2020

Asia/17

§ 606

V 7.10.2020, Valtuutettu Veronika Honkasalon aloite Helsingin kaupungin ulkopuolisista asiantuntijapalveluostoista

HEL 2020-005564 T 00 00 03

Esitys

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Veronika Honkasalon aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

Palautusehdotus:

Veronika Honkasalo: Asia palautetaan uudelleenvalmisteltavaksi seuraavasti:

A. Vastataan aloitteessa asetettuihin vastaamatta jääneisiin kysymyksiin 1) Mikä on syynä asiantuntijapalveluiden loppusumman lisääntymiseen? ja 2) Mihin toimiin kaupunginkansliassa ryhdytään jotta ostojen tarkoituksenmukaisuus voidaan taata?

B. Lisäksi selvitetään tarkemmin, onko mahdollista saada taloudellisia säästöjä toteuttamalla suurempi osa ostetuista asiantuntijapalveluista omana työnä.

C. Selvitetään asiantuntijaostojen seurannan kehittämistä siten, että voidaan raportoida, millä perusteilla ulkopuolisiin ostoihin päädytään ja mikä osuus ostoista kilpailutetaan.

D. Selvitetään asiantuntijapalveluihin liittyvien tarjousten ja sopimusten julkistaminen kaupungin verkkosivuilla.

Kannattaja: Anna Vuorjoki

Äänestys

JAA-ehdotus: Asian käsittelyä jatketaan

EI-ehdotus: Veronika Honkasalon palautusehdotuksen mukaisesti

Jaa-äännet: 13

Terhi Koulumies, Pia Pakarinen, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Nasima Razmyar, Wille Rydman, Daniel Sazonov, Tomi Sevander, Anni Sinnemäki, Reetta Vanhanen, Jan Vapaavuori, Sanna Vesikansa, Ozan Yanar

28.09.2020

Asia/17

Ei-äännet: 2
Veronika Honkasalo, Anna Vuorjoki

Kaupunginhallitus päätti jatkaa asian käsittelyä äänin 13 - 2.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Noora Fils, hankintapäällikkö, puhelin: 310 31501
noora.fils(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuutetun aloite 22042020 Honkasalo Veronika, Valtuustoaloite Helsingin kaupungin ulkopuolisista asiantuntijapalveluostoista
- 2 Asiantuntijapalvelut 2017_2019

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Esitysehdotus

Esitys on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Veronika Honkasalo ja 22 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että kaupunki laatii kaupunginhallitukselle selvityksen, josta ilmenevät muun muassa seuraavat asiat:

1. Asiantuntijapalveluostojen tilirakenteen selventäminen siten, että tilirakenteesta selkeästi käy ilmi, minkälaisesta ostosta on kyse, miksi on päädytty ulkopuoliseen ostoon ja onko ostoa kilpailutettu?
2. Mikä on syynä asiantuntijapalveluiden loppusumman merkittävään lisääntymiseen vuodesta 2012-2013?
3. Miksi asiantuntijapalveluita ei ole tehty kaupungin omana työnä?
4. Mikä taho kaupungissa koordinoi asiantuntijapalveluiden ostoja kaupungin kokonaisorganisaation näkökulmasta?
5. Mihin toimiin kaupunginkansliassa ryhdytään, jotta asiantuntijapalveluiden ostojen tarkoituksenmukaisuus voidaan taata?
6. Miltä ulkopuolisilta yhtiöiltä Helsingin kaupunki on pääosin tehnyt asiantuntijapalveluostoja?

Kaupunginhallitus toteaa kaupungin käyttämän tilirakenteen osalta, että kaupungin tilirakenne on julkishallinnon JHS 192 -suosituksen ja kuntien kirjanpitolautakunnan ohjeistuksen mukainen. Kuntien automaattista talouden raportoinnin sisältöä ja aikatauluja velvoittaa ja ohjaa lainsäädäntökokonaisuus, jota täydentää valtiovarainministeriön laatima ja ylläpitämä Aura-käsikirja.

Lainsäädäntökokonaisuuden lakiosuus annettiin eduskunnalle hallituksen esityksenä kuntien taloustietojen tuottamista ja raportointia koskevaksi lainsäädännöksi (HE 60/2019). Laintasoista sääntelyä täydennetään valtioneuvoston asetuksella, jonka asetuksenantovaltuudesta säädetään kuntalain 112 §:ssä. Asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä kunnan tilinpäätökseen kuuluvasta taseesta, tuloslaskelmasta, rahoituslaskelmasta ja niiden liitteenä olevista tiedoista sekä talousarvion toteutumisvertailusta ja toimintakertomuksesta, konsernitilinpäätöksestä ja sen liitetiedoista sekä osavuosikatsauksista. Tietosisällön osalta määritellään taloustietojen raportointia ohjaavat kuntien ja kuntayhtymien tililuettelot, palveluluokitukset ja sektoriluokitukset. Tietosisällön muodostamista ohjaavat lisäksi muun muassa kustannuslaskennan ohjeistus sekä kirjanpitolautakunnan ja sen kuntajaoston voimassa olevat yleisohjeet ja lausunnot.

1.1.2021 tulee voimaan uusi tiliryhmittely, jossa palveluiden ostoja, muun muassa asiantuntijapalveluiden ostoja, eritellään nykyistä ryhmittelyä tarkemmin. Tilirakenne ei kuitenkaan mahdollista raportointia siitä, miksi on päädytty ulkopuoliseen ostoon ja onko ostoa kilpailutettu.

Kaupunki on tehnyt vuosina 2017-2019 ulkopuolisia asiantuntijapalveluiden ostoja noin 154 miljoonalla eurolla (alv 0 %). Valtuustoaloitteessa mainittu 470 miljoonaa euroa on koko tiliryhmän "toimisto-, pankki- ja asiantuntijapalvelut" summa vuoden 2017-2019 ostoista. Vuosina 2017-2019 kaupungilla on ollut useita kehityshankkeita, kuten digitalisaatio-ohjelma, joiden toteuttamisen tueksi on hankittu ulkopuolisia asiantuntijapalveluita.

Asiantuntijapalveluita hankitaan sellaisissa tilanteissa, joissa kaupungilla itsellään ei ole riittävää osaamista tai riittäviä resursseja eikä ole taroituksenmukaista rakentaa kyseistä osaamista kaupungille, esimerkiksi rekrytoimalla tietyn alueen asiantuntijoita kaupungin omaan palvelukseen.

Helsingin kaupungilla hankintayksikköinä toimivat hallintosäännön 20 luvun 7 §:n mukaisesti kaupunginkanslia, tarkastusvirasto, toimialat, liikelaitokset sekä pelastuslaitos. Kaupunginkanslian talous- ja suunniteluosaston hankinnat ja kilpailuttaminen -yksikkö vastaa kaupungin hankintatoimen ohjaamisesta ja kehittämisestä. Kaupunginkanslia on

kilpailuttanut asiantuntijapalveluiden yhteishankintasopimuksia ja lisäksi hankintayksiköillä on omia erillishankintoina toteutettuja asiantuntijapalveluita koskevia hankintasopimuksia. Asiantuntijapalveluiden ostoja koordinoidaan osana kaupungin hankintatoimen ohjauksesta. Näitä palveluita tai niiden ostoja ei seurata erikseen kaupunkitasoisesti.

Helsingin kaupungin hankintoja koskevat määräykset sisältyvät hallintosääntöön ja talousarvion noudattamisohjeeseen. Lisäksi hankinnossa tulee noudattaa lakia julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista (hankintalaki 1397/2016) ja lakia vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista (erityisalojen hankintalaki 1398/2016). Näiden erityislakien ohella ovat tavanomaisesti huomioon otettavia myös kuntalaki (410/2015), hallintolaki (434/2003), laki tilaajan selvitysvelvollisuudesta ja vastuusta ulkopuolista työvoimaa käytettäessä (1233/2006; tilaajavastuulaki) ja laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta (621/1999; julkisuuslaki). Kaupungin hankintakäsikirjassa annetaan käytännönläheisiä neuvoja ja ohjeita hankintojen toteuttamiseksi tarkoituksenmukaisella tavalla ja lainsäädäntöä noudattaen. Lisäksi kaupungilla on erilliset ohjeet puitejärjestelyihin perustuvien hankintojen ja tilausten sekä pienhankintojen toteuttamista varten. Asiantuntijapalveluiden ostojen tarkoituksenmukaisuudesta vastaa hankinnasta päättävä taho.

Liitteessä 2 on esitetty tiliryhmässä "toimisto- pankki- ja asiantuntijapalvelut" vuosina 2017-2019 tehdyt ostot sadan euromääräisesti suurimman yhtiön osalta.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallituksen on esitettävä aloite, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua, valtuuston käsiteltäväksi kahdeksan kuukauden kuluessa.

Esitys on valmisteltu talous- ja suunnitteluosastolla.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Noora Fils, hankintapäällikkö, puhelin: 310 31501
noora.fils(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuutetun aloite 22042020 Honkasalo Veronika, Valtuustoaloite Helsingin kaupungin ulkopuolisista asiantuntijapalveluostoista
- 2 Asiantuntijapalvelut 2017_2019

28.09.2020

Asia/17

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 21.09.2020 § 573

HEL 2020-005564 T 00 00 03

Eesitys

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

21.09.2020 Pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Veronika Honkasalon ehdotuksesta.

14.09.2020 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Noora Fils, hankintapäällikkö, puhelin: 310 31501
noora.fils(a)hel.fi

28.09.2020

Asia/18

§ 607

Tasa-arvotoimikunnan jäsenen valinta

HEL 2020-010032 T 00 00 02

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Daniel Sazonovin ehdotuksesta.

Esittelijä

hallintojohtaja
Juha Summanen

Lisätiedot

Asta Vennelä, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 76004
asta.vennela(a)hel.fi

Liitteet

1 Eronilmoitu 2.9.2020

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus

- myöntää Pia Sieviselle eron tasa-arvotoimikunnan jäsenen luottamustoimesta ja
- valitsee _____ jäseneksi tasa-arvotoimikuntaan vuonna 2021 päättyväksi toimikaudeksi.

Samalla kaupunginhallitus tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijän perustelut

Kaupunginhallitus valitsi Pia Sievisen (Kok.) 24.6.2019 § 474 jäseneksi tasa-arvotoimikuntaan vuonna 2019 alkavaksi toimikaudeksi. Pia Sievinen pyytää 2.9.2020 eroa tasa-arvotoimikunnan jäsenen luottamustoimesta henkilökohtaisten syiden vuoksi.

28.09.2020

Asia/18

Kuntalain (410/2015) 70 §:n 3 momentin mukaan luottamustoimesta voi erota pätevästä syystä. Eron myöntämisestä päättää luottamushenkilön valinnut toimielin.

Kesken toimikautta avoimeksi tulleeseen luottamustoimeen valitaan toimikauden jäljellä olevaksi ajaksi uusi luottamushenkilö.

Kuntalain 70 §:n mukaan luottamustoimeen voidaan valita vain henkilö, joka on suostunut ottamaan toimen vastaan. Luottamushenkilön on kaupunginhallituksen pyynnöstä esitettävä selvitys seikoista, joilla voi olla merkitystä hänen vaalikelpoisuutensa arvioinnissa.

Esittelijä

hallintojohtaja
Juha Summanen

Lisätiedot

Asta Vennelä, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 76004
asta.vennela(a)hel.fi

Liitteet

1 Eronilmoitu 2.9.2020

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Otteet

Ote
Päätöksessä mainitut

Otteen liitteet
Esitysteksti
Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Tiedoksi

Tasa-arvotoimikunta
Taloushallintopalveluliikelaitos

28.09.2020

Asia/19

§ 608

Sopimus Turun Tunnin Juna Oy:n osakkeiden mahdolliseen lunastamiseen liittyen

HEL 2020-010143 T 00 01 06

Päätös

Kaupunginhallitus päätti hyväksyä Turun Tunnin Juna Oy:n perustamiseen osallistuvien kuntien kanssa tehtävän sopimuksen yhtiön osakkeiden mahdolliseen lunastamiseen liittyen (liite).

Samalla kaupunginhallitus kehotti kaupunginkanslian talous- ja suunnitteluosastoa allekirjoittamaan sopimuksen kaupungin puolesta sekä tekemään siihen tarvittaessa teknisluonteisia tai muuten vähäisiä muutoksia.

Käsittely

Esteelliset: Anna Vuorjoki
Esteellisyyden syy: intressijääviys (hallintolaki 28.1 § 3 kohta)

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Atte Malmström, konserniohjauksen päällikkö, puhelin: 310 25472
atte.malmstrom(a)hel.fi

Liitteet

1 Sopimusluonnos

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Espoon kaupunki

Kirkkonummen kunta

Otteen liitteet

Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano
Liite 1
Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano
Liite 1

Lohjan kaupunki	Esitysteksti Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano Liite 1
Salon kaupunki	Esitysteksti Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano Liite 1
Turun kaupunki	Esitysteksti Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano Liite 1
Vihdin kunta	Esitysteksti Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano Liite 1

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Turun Tunnin Juna Oy

Helsinki-Turku-yhteysvälin kehittämiseksi neuvoteltiin alkuvuodesta Turun Tunnin Juna Oy -nimisen hankeyhtiön perustamisesta. Osakassopimusneuvotteluissa mukana olivat valtion ja Helsingin kaupungin ohella seuraavat osallistujat: Espoon kaupunki, Kirkkonummen kunta, Lohjan kaupunki, Salon kaupunki, Turun kaupunki sekä Vihdin kunta.

Hankeyhtiön perustamisen taustalla on tavoite edistää Helsingin ja Turun välisen raideyhteyden suunnittelua. Helsingin ja Turun välinen raideyhteys on Suomen merkittävimpiä raideyhteyksiä ja sen kehittämiseksi on tunnistettu laaja-alaiset tarpeet. Helsinki-Turku nopean junayhteyden voidaan katsoa koostuvan neljästä eri osakokonaisuudesta: Espoo-rata, Espoo-Salo-oikorata, Salo-Turku-rataväli sekä Turun ratapihan kehittämisen eräät osa-alueet.

Hankeyhtiön perustamisen tarkoituksena on edistää Espoo-Salo-oikoradan sekä Salo-Turku-ratavälin suunnittelua rakentamisvalmiuteen asti. Mahdollinen rakentamisvaihe pitäisi sisällään suunnitteluhankkeen toteuttamisen jälkeiset toimenpiteet, kuten rakentamissuunnittelun ja suunnitteluhankeen sisältämien kokonaisuuksien rakentamisen kokonaan tai osittain.

Espoo-Salo-oikorata lyhentäisi Helsinki-Turku-rataa. Se mahdollistaisi nopean kaukoliikenteen Helsingin ja Turun välillä sekä lähiliikenteen kehittämisen Kirkkonummen ja Lohjan sekä Vihdin suuntaan. Salo-Turku-kaksoisraide mahdollistaisi enemmän junia ja junien kohtaamisen välillä Salo-Turku sekä myös lähiliikenteen Turku-Salo välille. Nopea junayhteys lyhentää kaupunkien välistä matka-aikaa sekä laajentaa työssäkäynti- ja työmarkkina-alueita tuoden uusia mahdollisuuksia alueiden kasvuun ja kehitykseen. Suunnitteluhankkeen kohteena oleva ratayhteys on osa rajat ylittävää TEN-T -ydinverkkokäytävää.

Valtio haki perustettavan yhtiön lukuun EU-tukea Verkkojen Eurooppa -ohjelmasta (CEF, Connecting Europe Facility), joka edistää Euroopan laajuisen liikenneverkon (TEN-T) investointeja. Tukea myönnettiin kesällä 2020 Turun tunnin juna -hankkeen suunnittelukustannuksiin 37,5 miljoonaa euroa. Rahoituksen myöntämisestä on kuusi kuukautta aikaa käynnistää hanke, jolle rahoitus on myönnetty.

Kaupunginvaltuusto päätti 25.3.2020, § 97 hyväksyä kaupungin osallistumisen hankeyhtiöön siten, että kaupungin rahoitusosuus on enintään 5,9 miljoonaa euroa.

Hankeyhtiön perustaminen

Helsingin ohella myös muut Turun Tunnin Juna Oy:n kuntaomistajat ovat tehneet omat osallistumispäätöksensä kaupungin-/kunnanvaltuustoissaan kevään 2020 aikana. Salon kaupunkia ja Vihdin kuntaa lukuun ottamatta päätökset ovat tulleet lainvoimaiseksi. Salon kaupungin ja Vihdin kunnan päätöksistä on valitettu ja niihin liittyvä hallinto-oikeusprosessi on käynnistynyt.

Hankkeen edistämiseksi ja siihen myönnetyn EU-tuen aikataulu huomioon ottaen on tarpeen mahdollistaa hankeyhtiön perustaminen, vaikka Salon ja Vihdin osallistumispäätökset eivät olekaan vielä lainvoimaisia. Toisaalta perustaminen tulee tehdä niin, että ei muuteta valtion ja muiden kuntien keväällä omalta osaltaan päättämiä enimmäisrahoitusosuuksia.

Kunnat ja valtio ovat neuvotelleet eri vaihtoehtoista, joilla hankeyhtiö voidaan valituksista huolimatta perustaa.

Sopimus hankeyhtiön osakkeiden mahdolliseen lunastamiseen liittyen

Käytyjen neuvottelujen perusteella on laadittu liitteenä oleva luonnos kuntien väliseksi sopimukseksi, jolla sovitaan Salon kaupungin ja/tai Vihdin kunnan Turun Tunnin Juna Oy:n osakkuuksien lunastamisesta, mikäli hallintotuomioistuimien kumoaa lainvoimaisella päätöksellä Salon kaupunginvaltuuston ja/tai Vihdin kunnanvaltuuston Turun Tunnin Juna

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

Oy:n osakkuutta koskevan päätöksen siten, että osakkuus Turun Tunnin Juna Oy:ssä päättyy.

Sopimuksen tarkoituksena on mahdollistaa Turun Tunnin Juna Oy:n perustaminen syksyn 2020 kuluessa siten, että Salon kaupungin ja Vihdin kunnan päätöksistä tehdyt kunnallisvalitukset eivät vaikuta perustettavan yhtiön lukuun myönnetyn ja suunnitteluaikatauluun kytketyn 37,5 miljoonan euron CEF-rahoituksen toteutumiseen.

Turun Tunnin Juna Oy:n perustaminen ja suunnitteluhankkeen käynnistäminen edellyttää Salon kaupunginvaltuuston sekä Vihdin kunnanvaltuuston Turun Tunnin Juna Oy:n osakkuutta ja rahoittamista koskevien päätösten täytäntöönpanoa tilanteessa, jossa toimielinten päätökset eivät ole saaneet lainvoimaa.

Laadittu sopimus on yhdenmukainen kaupunginhallituksen konserni- jaoston 6.4.2020, § 33 hyväksymän Turun Tunnin Juna Oy:n osakas- sopimuksen ehtojen kanssa. Lunastamista koskeva sopimus selkiyttää neuvotteluprosessia, joka käynnistetään, jos Salon ja/tai Vihdin päätös ei saa lainvoimaa.

Mikäli hallintotuomioistuin kumoaa lainvoimaisella päätöksellä Salon kaupungin ja/tai Vihdin kunnanvaltuuston Turun Tunnin Juna Oy:n osakkuutta ja rahoittamista koskevan päätöksen, yhtiön jäljelle jääneet kuntaosakkaat sitoutuvat sopimuksella käynnistämään neuvottelun ja tarpeellisen valmistelun kyseisten kuntaosakkaiden osakkuuden lunastamiseksi. Neuvottelun lähtökohtana on lunastuksen toteuttaminen kuntaosakkaiden keskinäisten omistusosuuksien suhteessa.

Lunastusta koskevalla sopimuksella kaupunki ei sitoudu osakkeiden lunastamiseen vaan sitä koskevien neuvottelujen käymiseen. Mahdollinen lunastaminen tulisi neuvottelujen jälkeen erikseen päätettäväksi.

Edellyttäen, että kaikki osapuolet hyväksyvät liitteenä olevan sopimuksen omalta osaltaan, Turun Tunnin Juna Oy on tarkoitus perustaa lokakuun 2020 aikana.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Atte Malmström, konserniohjauksen päällikkö, puhelin: 310 25472
atte.malmstrom(a)hel.fi

Liitteet

1 Sopimusluonnos

28.09.2020

Asia/19

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote	Otteen liitteet
Espeen kaupunki	Esitysteksti Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano Liite 1
Kirkkonummen kunta	Esitysteksti Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano Liite 1
Lohjan kaupunki	Esitysteksti Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano Liite 1
Salon kaupunki	Esitysteksti Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano Liite 1
Turun kaupunki	Esitysteksti Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano Liite 1
Vihdin kunta	Esitysteksti Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano Liite 1

Tiedoksi

Kaupunginkanslia

28.09.2020

Asia/20

§ 609

Virkojen perustaminen sosiaali- ja terveystoimialalle 1.12.2020 alkaen

HEL 2020-010155 T 01 01 00

Päätös

Kaupunginhallitus perusti seuraavat virat sosiaali- ja terveystoimialalle 1.12.2020 lukien:

- yksi sosiaalityöntekijän virka
- yksi erityissosiaalityöntekijän virka ja
- neljä asiakasohjaajan virkaa.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Helena Wendorf, työmarkkina-asiantuntija, puhelin: 310 23529
helena.wendorf(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kuntalain 87 §:n mukaan virka perustetaan sellaisia tehtäviä varten, joissa käytetään julkista valtaa.

Perhe- ja sosiaalipalvelut -palvelukokonaisuuteen esitetään perustettavaksi yksi erityissosiaalityöntekijän virka lännen aikuissosiaalityöhön kuntoutusohjauksen yksikköön. Samalla esitetään perustettavaksi sosiaalityöntekijän virka lastensuojelun palvelun palvelujen asiakasohjauksen yksikköön. Tehtävät edellyttävät virkasuhdetta, koska työntekijät tekevät sosiaalihuoltolain (1301/2014) 61 § 2 momentin voimaantulosäännöksen nojalla sosiaalihuoltolain (68/2002) 27 d § ja 27 e §:n mukaisia vammaisten henkilöiden työtoiminnan ja työllistymistä tukevan toiminnan sekä perhehoitolaki 16 - 18 §:n mukaisia (mm. vastaanottoperhehoitajan hoitopalkkiot) päätöksiä.

28.09.2020

Sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelut -palvelukokonaisuuteen Helppi-seniori-palveluun esitetään perustettavaksi neljä asiakasohjaajan virkaa. Heidän tehtäviään ovat mm. sosiaalihuoltolain 36 §:n mukainen palvelutarpeen arviointi ja toimeentulotukipäätösten tekeminen, mikä edellyttää virkasuhdetta.

Hallintosääntö 12 luku 3 § 1 momentti 3 kohdan mukaan henkilöstöjohtaja päättää tehtävien vaativuusluokittelusta ja tarkastusjohtajaa lukuun ottamatta siihen perustuvasta palkasta, ellei toimivallasta ole muutoin säädetty tai määrätty tai ellei henkilöstöjohtaja ole määrännyt tehtävää muulle viranhaltijalle. Henkilöstöjohtaja on päättänyt perustettavaksi esitettävien virkojen tehtäväkohtaisesta palkasta tehtävien vaativuuden arvioinnin perusteella:

- sosiaalityöntekijä 3 411,49 euroa
- erityissosiaalityöntekijä 3 409,35 euroa
- asiakasohjaaja 2 660,37 euroa.

Virkasuhteeseen ottaminen edellyttää julkista hakumenettelyä (laki kunnallisesta viranhaltijasta 304/2003). Osa perustettaviksi esitettävistä viroista tulee työsuhteisten tehtävien tilalle. Henkilöiden kanssa, joiden tehtäviin, asemaan ja sijoittumiseen muutoksella on olennaista vaikutusta, on käyty henkilökohtainen yhteistoimintakäsittely.

Perustettavaksi esitettäville kuudelle viralle on määräraha sosiaali- ja terveystoimialan talousarviossa.

Kaupunginhallitus päättää viran perustamisesta hallintosäännön 8 luku 1 § 1 momentti 13 kohdan mukaan.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Helena Wendorf, työmarkkina-asiantuntija, puhelin: 310 23529
helena.wendorf(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Tiedoksi

Sosiaali- ja terveystoimiala
Taloushallintopalveluliikelaitos

28.09.2020

Asia/20

Kaupunginkanslian henkilöstöosasto

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

28.09.2020

Asia/21

§ 610

Valtuutettu Laura Kolben toivomusponsi osuuskuntamuotoisen asumisen edistämisestä

HEL 2019-010684 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Daniel Sazonovin ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Riikka Karjalainen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 36242
riikka.karjalainen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus merkitsee tiedoksi selvityksen kaupunginvaltuuston 9.10.2019 hyväksymän toivomusponnen (Laura Kolbe) johdosta tehdyistä toimenpiteistä ja toimittaa selvityksen ponnen ehdottajalle sekä tiedoksi muille valtuutetuille.

Esittelijän perustelut

Käsitellessään valtuutettu Otto Meren aloitetta Hitas-järjestelmän lakauttamisesta 9.10.2019 kaupunginvaltuusto hyväksyi samalla valtuutettu Kolben toivomusponnen, jonka mukaan tulee selvittää mahdollisuutta, laadittaessa asumisen ja maankäytön toteutusohjelmaa, miten kaupunki voisi edistää osuuskuntamuotoista asumista.

Hallintosäännön 30 luvun 14 §:n mukaan kaupunginhallituksen on toimitettava toivomusponnen ehdottajalle kirjallinen selvitys toivomusponnen johdosta tehdyistä toimenpiteistä viimeistään vuoden kuluttua sen hyväksymisestä. Selvitys on toimitettava erikseen tiedoksi valtuutetuille.

Osuuskuntamuotoisen asumisen kehittäminen

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

Osuuskuntamuotoista asumista on ollut Suomessa 100 vuotta. Sittemmin osuuskuntatalot on muutettu asunto-osakeyhtiöiksi. Helsingissä ainoastaan Käpylässä ja Vallilassa on jäljellä osuuskuntamuotoista asumista.

Asumisen hintataso on Helsingissä korkea johtuen tarjontaa suuremmasta kysynnästä. Ns. välimuotoiset asumisen tuotteet sijoittuvat pitkäaikaisesti säännellyn vuokra-asumisen ja sääntelemättömän omistusasumisen väliin tarjoten vaihtoehtoja niille, joilla on mahdollisuus ja halua sitoa pääomaa asumiseensa, mutta ei mahdollisuutta tai halua ostaa sääntelemätöntä omistusasuntoa. Välimuotoisen asumisen tuotteita ovat mm. asumisoikeus-, Hitas- ja osa-omistusasunnot. Välimuotoista asumista on viime vuosina toteutunut vähemmän kuin olisi ollut kysyntää johtuen mm. rakennuttajien puutteesta. Tällä hetkellä erityisesti vapaarahoitteisten vuokra-asuntojen tuotanto kiinnostaa rakennuttajia asuntosijoittamisen suosion lisääntymisen vuoksi. Asunto-osuuskuntamallia kehitetään erityisesti valtion toimesta vastaamaan välimuotoisen asumisen kysyntään. Toinen näkökulma osuuskunta-asumisen kehittämisen taustalla on pyrkimys kehittää välimuotoisen asumisen tuotetta, jossa asukkailla on laajat vaikutusmahdollisuudet asumiseensa, mm. sen kustannuksiin, ja mahdollisuus sitä kautta myös yhteisöllisyyteen.

Osuuskunta-asumista lähinnä oleva asumisen hallintamuoto on asumisoikeusasuminen. Asumisoikeusasumisessa asukas maksaa osuuskunta-asumisen tapaan osuuden asunnon hinnasta, jonka jälkeen maksettavaksi jää kuukausittainen maksu. Asumisoikeusasunnot omistaa yhtiö, kuten Helsingin kaupunkikonserniin kuuluva Helsingin asumisoikeus Oy (HASO), osuuskunta-asunnot omistaa osuuskunta, jonka jäsenenä asukkaat ovat. Asumisoikeusasumista kohtaan on kohdistunut valtakunnallisesti kritiikkiä, joka on kohdistunut mm. asumisen kalleuteen ja asukkaiden vaikutusmahdollisuuksien vähäisyyteen. Kritiikki on pitkälti seurausta vanhentuneesta lainsäädännöstä. Asumisoikeuslain säädäntöä ollaan kokonaisuudessaan uudistamassa ja lakiluonnos oli lausunnoilla kesällä 2020. Lakiuudistuksen tavoitteena on lisätä asumisoikeusasumisen kohtuuhintaisuutta, järjestelmän läpinäkyvyyttä, asukkaiden vaikutusmahdollisuuksia sekä lisäksi kehittää asukasvalintaa. HASO on jo ennen lakiuudistusta erittäin kohtuuhintainen ja sillä on mm. olemassa olevat rakenteet asukashallinnolle (yhteishallintomalli), toisin kuin monissa muissa asumisoikeusyhtiöissä. HASO on myös kilpailijoitaan huomattavasti edullisempi.

Osuuskunta-asumisen kehittämiseen liittyen julkaistiin elokuussa 2020 Pellervon taloustutkimuksen (PTT) tutkimus, jonka Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus (ARA) tilasi yhdessä alan toimijoiden kanssa. Kunnista mukana olivat Helsingin ja Tampereen kaupungit. Tutkimuksessa

on ensi kertaa kootusti selvitetty, millaisia suomalaiset asunto-osuuskunnat ja niiden eri toimintamallit ovat. Lisäksi selvitettiin, miten lainsäädäntöä pitäisi kehittää asunto-osuuskuntien toiminnan edistämiseksi. Lainsäädännön kehittäminen tulee todennäköisesti tulevaisuudessa jatkumaan. Se, mikä tutkimuksesta jäi uupumaan, on osuuskunta-asumisen taloudellinen vertailu esimerkiksi suhteessa asumisoikeusasumiseen.

Asuntopoliittiset tavoitteet ja tontinluovutus

Helsingin kaupungin asuntopoliittiset tavoitteet määritellään neljän vuoden välein laadittavassa Asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteuttamishjelmassa (AM-ohjelma). Voimassa oleva AM-ohjelma on vuodelta 2016. AM-ohjelmaluonnos 2020 on lausunnoilla 20.9. saakka ja tavoitteena on valmistella ohjelmaehdotus kaupunginvaltuuston päätettäväksi syyskaudella 2020.

Voimassa olevassa AM-ohjelmassa asumisen hallinta- ja rahoitusmuodot on jaettu kolmeen luokkaan: valtion tukemat pitkän korkotuen aravuokra-asunnot, välimuodon asunnot ja sääntelemättömät omistus- ja vuokra-asunnot. Välimuodon hallintamuotoihin kuuluvat pitkän korkotuen asumisoikeusasunnot, lyhyen korkotuen aravuokra-asunnot ja takauslainan turvin toteuttavat aravuokra-asunnot sekä Hitas-omistusasunnot. Välimuodon asuntoja yhdistävä tekijä on asumisoikeusasuntoja lukuun ottamatta pitkää 40 vuoden korkotukea lyhyempi sääntely (10-30 vuotta).

Kaupungin tontinluovutuksessa pitkän korkotuen aravuokra- ja asumisoikeusasunnoille luovutetaan tontit ARAn määrittämän enimmäistonttihinnan mukaan. Välimuodon tuotteista Hitas-omistusasunnoille on pitkään ollut 30 vuoden sääntelyyn perustuen markkinaehtoista hintaa alempi tontinhinta. Syyskaudella 2020 päätöksentekoon tuotavien maapoliittisten linjausten yhteydessä otetaan kantaa siihen, jatketaanko Hitaksen maanvuokra-alennusta. Jos maanvuokra-alennus Hitaksen osalta poistuu, markkinaehtoista hinnoittelua alempi tontinhinta olisi ainoastaan pitkään, vähintään 40 vuotta, säännellyllä asumisella, jossa on lakisääteinen valvonta, asukasvalinnan sääntelyä sekä asuminen on omakustannusperusteita.

Osuuskunta-asuminen on asumisen hallintamuoto, jota voidaan toteuttaa usealla eri rahoitusmuodolla. Mahdollisia rahoitusmuotoja ovat mm. ara-rahoitteinen tai täysin vapaarahoitteinen. Helsingissä on vireillä viisi osuuskunta-asumisen hanketta, joista kaikki on rahoitettu tai tullaan tämän hetken tiedon mukaan rahoittamaan valtion 20 vuoden takauslainalla. Kaupungin tontinluovutus tapahtuu tällöin markkinahintaisena.

Osuuskuntamuotoisen asumisen edistäminen

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

Kaupungin asuntopolitiikan tavoitteena on monipuolinen asumisen hallinta- ja rahoitusmuotojakauma sekä kaupunki- että asuinalueilla. Kaupungin tontinluovutuksessa ja yksityisellä maalla maankäyttösopimuksissa tavoitetta edistetään AM-ohjelman linjausten mukaisesti. AM-ohjelmaluonnoksessa 2020 on tavoitteena esitetty, että asuntotuotannosta välimuodon asumisena toteutuu aiemman ohjelman tapaan yhteensä 30 prosenttia. Kaupungin tahtotila on siten edelleen edistää välimuodon asumista ja tarjota sitä kuluttajille.

Osuuskuntamuotoista asumista voidaan edistää pääsääntöisesti kahdella tavalla. Joko luovuttamalla tontteja osuuskuntamuotoiseen asumiseen (ja yksityisellä maalla edellyttää osuuskuntamuotoista asumista maankäyttösopimuksin) tai rakennuttaa osuuskuntamuotoista asumista kaupunkina omaan omistukseen. Kaupungin ensisijainen tapa edistää osuuskuntamuotoista asumista on määrittää AM-ohjelmassa välimuodon asuntotuotannolle riittävän korkea tavoite ja edistää tavoitteen toteutumista tontinluovutuksen keinoin. Osuuskuntamuotoiseen asumiseen on jo luovutettu tontteja ensimmäisille pilottihankkeille kaupungin tontinluovutusperiaatteiden mukaisesti.

HASO rakennuttaa AM-ohjelman mukaisesti kohtuuhintaisia välimuodon asumisoikeusasuntoja Helsingissä. HASO:n osuus Helsingin asumisoikeusasunnoista on lähes puolet. Kaupungin näkökulmasta ei ole tarkoituksenmukaista perustaa asunto-osuuskuntaa vielä tässä vaiheessa ennen kuin kokemuksia ensimmäisistä osuuskuntapiloteista ja mm. niiden kohtuuhintaisuudesta on saatavilla. Asumisoikeuslainsäädännön uudistumisen vaikutuksia on myös hyvä seurata.

Kaupunki seuraa tarkoin osuuskunta-asumiseen liittyvää kehitystyötä (mm. lainsäädännön kehittyminen) ja on mukana aktiivisesti edellä mainitun PTT:n tutkimuksen kaltaisissa hankkeissa. Vireillä olevia asunto-osuushankkeita seurataan tarkoin ja niistä saatavia kokemuksia reflektoidaan asuntopoliittisiin tavoitteisiin. Kehittyvä kerrostalo -ohjelmaan on hyväksytty viidestä asunto-osuuskuntahankkeesta kolme, jolloin niiden tuloksia ja mm. asukaskokemuksia saadaan tulevaisuudessa hyvin kaupungin käyttöön.

Selvitys on valmisteltu yhteistyössä kaupunkiympäristön toimialan kanssa.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Riikka Karjalainen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 36242
riikka.karjalainen(a)hel.fi

28.09.2020

Asia/21

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Ponnen ehdottaja

Otteen liitteet

Esitysteksti

Tiedoksi

Kaupunginvaltuusto

§ 611

Valtuutettu Katju Aron toivomusponsi selvittää mahdollisuuksia vahvistaa talousarvioprosessin läpinäkyvyyttä ja demokraattisuutta myös pienempien poliittisten ryhmien näkökulmasta

HEL 2019-012433 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Anna Vuorjoen ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Riikka Henriksson, erityissuunnittelija, puhelin: 310 25543
riikka.henriksson(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus merkitsee tiedoksi selvityksen kaupunginvaltuuston 27.11.2019 hyväksymän toivomusponnen johdosta tehdyistä toimenpiteistä ja toimittaa selvityksen ponnien ehdottajalle sekä tiedoksi muille valtuutetuille.

Esittelijän perustelut

Käsitellessään Helsingin kaupungin talousarviota vuodeksi 2020 ja taloussuunnitelmaa vuosille 2020–2022 (27.11.2019 § 340) kaupunginvaltuusto hyväksyi seuraavan toivomusponnen: ”Valtuusto toivoo selvittävän mahdollisuuksia vahvistaa talousarvioprosessin läpinäkyvyyttä ja demokraattisuutta myös pienempien poliittisten ryhmien näkökulmasta. (Katju Aro)”

Kaupunginkanslian vuoden 2020 toimintasuunnitelmassa ja tulosbudjetissa yhtenä toimenpiteenä on talousarvioprosessin leanaus. Toimintasuunnitelman mukaan kaupunginkanslian johdolla sujuvoitetaan kaupungin talousarvioprosessia, johon kuuluvat talousarviovalmistelu, laatimishojeet, noudattamishojeet, ennusteet sekä talouden ohjauksen

ryhmä. Leanaus ja siihen perustuva talousarvioprosessin kehittämistyö tehdään yhteistyössä kaupungin toimialojen kanssa.

Talousarvioprosessin kehittäminen aloitettiin toimintasuunnitelman mukaisesti vuoden 2020 alussa keskeisten talousarvioprosessiin osallistuvien henkilöiden haastatteluilla. Haastatteluilla kartoitettiin prosessin keskeisimpiä haasteita ja alustavia ehdotuksia parantamistoimenpiteiksi. Haastattelujen perusteella haasteet ryhmiteltiin eri aihekokonaisuuksiin. Talouden ohjausryhmässä ja kaupungin johtoryhmässä käsiteltiin haastattelujen tuloksia. Ensimmäisiksi kehittämiskohteiksi valittiin laskelmat, laskentaperusteet ja tietopohja sekä aikataulut. Lisäksi todettiin, että prosessin läpinäkyvyyden parantaminen kytkeytyy kaikkiin kehittämiskohteisiin.

Valituista kehittämiskohteista järjestettiin työpajat, joissa haasteita ja alustavia parantamistoimenpiteitä jalostettiin eteenpäin. Työpajoihin kutsuttiin laaja osallistujajoukko toimialoilta, kansliasta, liikelaitoksista, yhteistyökumppaneista sekä valtuustoryhmistä. Työpajojen osallistujat olivat toimialoilta, kansliasta ja liikelaitoksista. Työpajojen jälkeen konkreettisten kehittämiskohteiden eri vaiheiden parantamistoimenpiteiden työstämistä jatkettiin pienryhmissä, joiden osallistujat olivat kansliasta ja toimialoilta. Koronaepidemian vuoksi pienryhmien työskentelyn jälkeen pidettäväksi aiottu isomman osallistujajoukon työpaja jouduttiin peruuttamaan ja lisäksi uusien kehittämiskohteiden työstämisen aloittaminen on viivästynyt.

Pienryhmätyöskentelystä saatiin konkreettisia kehittämistoimenpiteitä, joita on otettu käyttöön vuoden 2021 talousarvion valmisteluprosessissa. Kehittämistoimenpiteet on esitelty kaupungin johtoryhmässä. Esimerkkejä kehittämistoimenpiteistä ovat talousarvioprosessin uusi aikataulu, laatimisoheiden jakautuminen teknisiin valmisteluohjeisiin sekä raamiin ja laatimisoheisiin, talousarviovalmistelun tietopankki toimialoilta, talousarviokirjan informatiivisuuden lisääminen, kaupungin johtoryhmän yhteinen tilannekuva ja keskustelu taloustilanteesta ja talousarvion valmistelusta sekä yhteistyön tiivistäminen kanslian ja toimialojen välillä talousarvion valmistelussa.

Talousarvioprosessin kehittämistä on tehty tiiviissä yhteistyössä kanslian, toimialojen ja kaupungin johtoryhmän kesken. Kehittäminen on tapahtunut pääosin virkamiesorganisaatiossa, luottamushenkilöille on tarjottu mahdollisuutta osallistua laajan osallistujajoukon työpajaan. Koronaepidemia vaikutti prosessin läpivientiin ja tiedottaminen laajemmalle joukolle jäi puutteelliseksi.

Kaupunginhallitus toteaa, että läpinäkyvyyden parantaminen on keskeinen osa talousarvioprosessin kehittämisen kaikkia toimenpiteitä.

Demokraattisuuden vahvistaminen ei noussut esille leanauksessa kar-
toitetuissa talousarvioprosessin haasteissa ja on suurelta osin valtuus-
toryhmien keskenään sovittava asia. Osana vuoden 2021 talousarvio-
valmistelua valtuustoryhmät ovat kokoontuneet kesäkuussa 2020 kaksi
kertaa muodostamaan talouden tilannekuvaa. Talousarvion valmiste-
lusta tullaan pyydettyä kertomaan valtuustoryhmille. Talousarvio-
valmisteluun liittyvissä valtuustokeskusteluissa ryhmäpuheenvuorot ja
käyty keskustelu analysoidaan. Kaupunginhallitus pitää tärkeänä, että
talousarvioprosessin kehittämisen tuloksena syntyvistä toimenpiteistä
tiedotetaan avoimesti.

Hallintosäännön 30 luvun 14 §:n mukaan kaupunginhallituksen on toi-
mitettava pöytäkirjan ehdottajalle kirjallinen selvitys toivomuspöytäkirjan joh-
dosta tehdyistä toimenpiteistä viimeistään vuoden kuluttua pöytäkirjan hy-
väksymisestä.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Riikka Henriksson, erityissuunnittelija, puhelin: 310 25543
riikka.henriksson(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Toivomuspöytäkirjan ehdottaja

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täy-
täntöönpano

§ 612

Valtuutettu Eva Biaudetin toivomusponsi työvoiman houkuttelevuuden ja rekrytoinnin kokonaisvaltaisesta vahvistamisesta varsinkin matalapalkka-aloilla

HEL 2019-012436 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus merkitsi tiedoksi selvityksen kaupunginvaltuuston 27.11.2019 hyväksymän toivomusponnen (Eva Biaudet) johdosta tehdyistä toimenpiteistä ja toimittaa selvityksen ponnen ehdottajalle sekä tiedoksi muille valtuutetuille.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Tarja Näkki, strategisen resursoinnin päällikkö, puhelin: 09 310 26379
tarja.nakki(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Ponnen ehdottaja

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Käsitellessään 27.11.2019 vuoden 2020 budjettiesitystä kaupunginvaltuusto hyväksyi valtuutettu Eva Biaudetin ehdottaman toivomusponnen selvittää miten työvoiman houkuttelevuutta ja rekrytointia voidaan kokonaisvaltaisesti vahvistaa varsinkin matalapalkka-aloilla, palkkakehitysohjelman jatkamisen lisäksi.

Henkilöstön saatavuus on maailman toimivimmalle kaupungille keskeinen painopiste. Helsingissä työskentelee lähes 38 000 työntekijää. Vuosittain avautuu haettavaksi 10 000 - 12 000 työpaikkaa. Työvoiman saatavuudessa on tunnistettu viime vuosina haasteita. Haasteet vaihte-

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

levat jonkin verran ammattiryhmittäin. Palkkakehitysohjelman ohella henkilöstön saatavuuden edistämiseksi on tehty monia eri toimenpiteitä.

Kaupunginkanslian henkilöstöosastolle perustettiin 1.1.2020 Henkilöstön saatavuus -yksikkö. Henkilöstön saatavuus -yksikön toimialaan kuuluvat henkilöstötarpeen ennakointi ja osaavan henkilöstön saatavuuden varmistaminen. Yksikkö koordinoi ja edistää työnantajakuvan kehittämistä, työnantajamarkkinointia sekä rekrytointiosaamista ja -menetelmien kehittämistä.

Vuoden 2020 aikana on kaupunkiyhteisen kehittämistyön painopisteinä ovat hakijakokemuskyselyn käyttöönotto, työnantajakuvan kehittäminen ja rekrytointiosaamisen vahvistaminen. Elokuussa käynnistyi Työvoimapulan juurisyyt -hanke, jonka kautta on tarkoitus tunnistaa eri ammattiryhmien osalta saatavuuteen vaikuttavia tekijöitä ja ratkaisuja työvoimapulan helpottamiseksi. Työntekijöiden pysyvyyden kannalta keskeistä on myös johtamisen ja työkuultuurin kehittäminen.

Henkilöstön saatavuuden edistämiseksi tehdään vaikuttamistyötä esimerkiksi oppilaitosten aloituspaikkamääriin, jotta työntekijöitä valmistuisi riittävästi työmarkkinoille henkilöstösuunnittelun pohjalta tunnistettuihin tarpeisiin. Oppilaitosyhteistyön kehittämistä tukee myös korkeakoulu-yhteistyön koordinaatioryhmä, joka aloitti toimintansa kesäkuussa 2020.

Työvoiman saatavuuden yhtenä kulmakivenä on monimuotoinen henkilöstö. Tammikuussa 2020 on aloitettu anonyymin rekrytoinnin pilotti, josta raportoidaan kaupunginhallitukselle joulukuussa 2020. Maahanmuuttajataustaisten työntekijöiden rekrytointia on edistetty erilaisten hankkeiden (esim. SOTE-silta ja Osaaminen käyttöön Suomessa) kautta. Vammaisten ja osatyökykyisten työllistymiseen vaikuttavien tekijöiden kartoitus on käynnistynyt.

Työsuhdeasuntojen kohdentaminen työvoimapula-aloille on uudistunut maaliskuussa 2020.

Toimialoilla ja liikelaitoksissa on tehty erilaisia toimenpiteitä ammattiryhmäkohtaisen henkilöstön saatavuuden edistämiseksi, josta esimerkiksi toimii varhaiskasvatuksen henkilöstön saatavuuden task force -työskentely.

Hallintosäännön 30 luvun § 14:n mukaan kaupunginhallituksen on toimitettava pöytäkirjan ehdottajalle kirjallinen selvitys toivomusponnen johdosta tehdyistä toimenpiteistä viimeistään vuoden kuluttua pöytäkirjan hyväksymisestä.

28.09.2020

Asia/23

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Tarja Näkki, strategisen resursoinnin päällikkö, puhelin: 09 310 26379
tarja.nakki(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Ponnen ehdottaja

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

§ 613

Valtuutettu Outi Alasen aloite sähköisistä kevytyksiköistä ja huoltoyksiköistä Helsingin pelastuslaitokselle

HEL 2019-010632 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus katsoi aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Outi Alasen aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Outi Alanen esittää aloitteessaan sähköisten kevytyksiköiden ja huotoyksiköiden hankkimista Helsingin pelastuslaitokselle.

Pelastuslaitoksen toiminnassa ilmasto- ja ympäristönäkökohtien huomioiminen on tärkeää ja tavoitteena on siirtyä enenevässä määrin mahdollisimman vähäpäästöiseen toimintaan ja ajoneuvokalustoon. Tämä on kuitenkin tehtävä hallitusti pelastustoimen suorituskykyä ja toimintavarmuutta vaarantamatta.

Tällä hetkellä markkinoilla olevat sähkö- ja hybridi ajoneuvot eivät sovelu pelastuslaitoksen toimintavarmuiksi pelastusyksiköiksi. Kaluston on oltava toimintavarmaa kaikissa olosuhteissa, pitkäkestoisissa tehtävissä, suuronnettomuuksissa, häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa. Toimintavalmius perustuu näissä laajamittaisissa tilanteissa samaan kalustoon kuin päivittäisvalmius. Lisäksi Uudenmaan pelastuslaitosten kesken tehdään tiivistä yhteistyötä ja operatiivisia yksiköitä hyödynnetään päivittäisessä pelastustoiminnassa myös ympäröivillä pelastustoimen

alueilla. Tällöin ajomatkat muodostuvat pidemmiksi eikä sähköajoneuvojen latausmahdollisuutta pystytä välttämättä takaamaan. Pelastuslaitos seuraa ajoneuvokaluston kehitystä ja pelastusyksiköiden vaihtoehtoisia käyttövoimaratkaisuja arvioidaan toistuvasti suhteessa toimintaympäristön, jatkuvuudenhallinnan ja huoltovarmuuden vaatimuksiin.

Pelastuslaitoksella on palotarkastajien käytössä sähköauto, jonka käytöstä kerätään parhaillaan kokemuksia ja keskuspelastusasemalla sijaitsevalla keskusvarastolla on käytössä hybridikäyttöinen kuorma-auto, jota käytetään laitoksen päivittäisessä logistiikassa. Lisäksi on suunnitteilla sähköisen erikoisyksikön hankinta operatiiviseen toimintaan maanlaisissa tiloissa.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus antaa vastauksen aloitteeseen, jonka on allekirjoittanut vähemmän kuin 15 valtuutettua.

Kaupunginvaltuuston puheenjohtaja päätti 15.4.2020 § 3, että hallintosäännön 30 luvun 11 §:ssä tarkoitettuihin aloitteisiin, joihin vastaamisen määräaika on 1.4.–30.9.2020, tulee kaupunginhallituksen antaa vastauksensa viimeistään 30.9.2020. Hallintosäännön 30 luvun 20 §:n mukaan kaupunginvaltuuston puheenjohtaja voi erityisestä syystä myöntää luvan 30 luvussa tarkoitettujen määräaikaisten ylittämiseen.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Outi Alasen aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristön toimiala Pelastuslaitos Pelastuskomentaja 12.12.2019 § 48

HEL 2019-010632 T 00 00 03

Päätös

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
http://www.hel.fi/kaupunginhallitus

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

Valtuutettu Outi Alanen on pyytänyt pelastuslaitokselta lausuntoa seuraavasta asiasta:

Pelastuslaitos ei ole ulkona ympäristön suojelutavoitteista ja sähköautoja ei ole harkittu käytettäväksi pelastustoimessa. Pelastuslaitos torjuu ja rajoittaa ympäristövahinkoja lakisääteisesti, mutta ei ole omassa toiminnassaan panostanut ympäristöajatteluun. Helsingin pelastuslaitos on hankkimassa kevytyksikköjä pelastustoimen palvelun kattamiseksi aluehallintoviraston 2018 asettaman uhkasakkovaatimuksen siivittämänä. Uudet kevyemmät yksiköt olisi mahdollista hankkia kokonaan tai osittain sähkömoottoreilla lyhyiden välimatkojen vuoksi. Pelastuslaitos tuottaa myös kiireellisen ensihoidon, joten ambulanssihankinnoissakin sähkömoottori voisi olla alueen lyhyillä matkoilla harkinnanarvoinen ympäristöteko.

Pelastuslaitos antaa liitteen mukaisen lausunnon valtuutettu Outi Alasen aloitteesta sähköiset kevytyksiköt ja huoltoyksiköt pelastuslaitokselle.

Lisätiedot

Mårten Hellbom, hankintapäällikkö, puhelin: 31031470
marten.hellbom(a)hel.fi
Kari Virtanen, tekninen päällikkö, puhelin: 31031400
kari.virtanen(a)hel.fi
Pekka Itkonen, pelastuspäällikkö, puhelin: 31030037
pekka.itkonen(a)hel.fi

28.09.2020

Asia/25

§ 614

Valtuutettu Pentti Arajärven aloite nimikkopuutietokannan ylläpitämisestä

HEL 2020-000561 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus totesi aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Pentti Arajärven aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Pentti Arajärvi esittää aloitteessaan, että selvitetään mahdollisuudet luoda Helsinkiin järjestelmä yksittäisen henkilön nimikkopuutietokannan ylläpitämiseksi.

Kaupunkiympäristön toimialan mukaan lahjoituspuiden istuttaminen voidaan järjestää esimerkiksi kaupungin rakentamispalveluliikelaitos Staran tuottamana palveluna. Kaupunkiympäristön toimiala määrittelee puun paikan ja puulajin. Kulujen kattamiseksi lahjoituspuun hinnan tulisi olla noin 1 500 euroa. Lahjoittaja saa kunniakirjan lahjoituksestaan. Puu on kaupungin omaisuutta ja kaupungin ammattilaiset vastaavat puun hoidosta. Kaupungilla on myös oikeus poistaa puu, mikäli maankäytön muutokset tai turvallisuus vaativat tätä. Lahjoituspuut ja lahjoittajan nimi lisätään omalla tunnuksellaan kaupunkiympäristön puurekisteriin ottaen huomioon tietosuojavaatimukset.

28.09.2020

Kaupunkiympäristölautakunta on esittänyt selvitettäväksi voisiko kaupungin asukasysteistyön ja puistokummitoiminnan koordinaattorin tehtävään liittää myös kummipuuasian.

Asiasta on saatu kaupunkiympäristölautakunnan lausunto. Vastaus on lautakunnan lausunnon mukainen.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus antaa vastauksen aloitteeseen, jonka on allekirjoittanut vähemmän kuin 15 valtuutettua.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Pentti Arajärven aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 08.09.2020 § 479

Kaupunkiympäristölautakunta 31.03.2020 § 180

Kaupunkiympäristölautakunta 17.03.2020 § 154

§ 615

Valtuutettu Mikko Särelän toivomusponsi erityisen tuen tarpeessa olevien lasten asemasta ja erillisrahoituksen vaikuttavuudesta

HEL 2019-012434 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Reetta Vanhasen ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus merkitsee tiedoksi selvityksen kaupunginvaltuuston 27.11.2019 hyväksymän toivomusponnen johdosta tehdyistä toimenpiteistä ja toimittaa selvityksen ponnen ehdottajalle sekä tiedoksi muille valtuutetuille.

Esittelijän perustelut

Käsitellessään talousarviota vuodelle 2020 kaupunginvaltuusto hyväksyi valtuutettu Mikko Särelän ehdottaman toivomusponnen:

"Valtuusto edellyttää, että kaupunki olemassa olevien määrärahojen puitteissa selvittää mahdollisuudet erityisen tuen tarpeessa olevien lasten aseman parantamiseksi varhaiskasvatuksessa ja kouluissa sekä selvittää mahdollisuudet erityisen tuen tarpeessa olevien lasten erityisrahoituksen käyttötapojen, vaikuttavuuden ja alueellisen kohdistumisen parantamiseksi."

Kaupunginhallitus toteaa, että kaupunkistrategian yksi keskeinen painopiste on nuorten syrjäytymiskiirteen katkaiseminen ja eriarvoisuuden vähentäminen. Mukana-ohjelmalla tavoitellaan systeemistä muutosta,

jolla lasten ja nuorten syrjäytyminen ja kaupungin alueellinen eriytyminen vähenevät. Hyvinvointia tulee tukea jo ennen ongelmien ilmaantumisista ja lapsuudessa ilmeneviin signaaleihin reagoida ennen vaikeita oireita.

Koulutuksellisen tasa-arvon edistämiseen ja eriarvoisuuden vähentämiseen sekä oppimisen tuen järjestämiseen saadaan rahoitusta tällä hetkellä useasta lähteestä ja keskenään erilaisille ajanjaksoille. Tämä vaikeuttaa opetuksen järjestäjän pitkäjänteistä taloussuunnittelua ja toimenpiteiden vaikuttavuuden arviointia.

Kasvatus- ja koulutuslautakunnan lausunnossa on kuvattu yksityiskohdaisesti, miten ja millaisilla summilla erillisrahoitusta on varhaiskasvatuksessa ja kouluissa kohdennettu. Määrärahoja osoitetaan merkittävästi myös ennaltaehkäisevän ja varhaisen tuen järjestämiseen. Riittäväällä henkilöstömäärällä tuen tarpeiden tunnistaminen ja annetun tuen oikea-aikaisuus paranevat.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta on pitänyt lausunnossaan tärkeänä, että sekä kaupungin omassa että ulkopuolisessa rahoituksessa tulisi olla jatkuvuutta, jolloin se antaisi enemmän liikkumavaraa ja mahdollistaisi pitkäjänteisen suunnittelun. Yksittäisten hankkeiden sijaan tulisi laajentaa yleiskatteellista valtionosuutta, jolloin opetuksen järjestäjät saisivat itse päättää, miten määrärahat käytetään.

Kaupunginhallituksen vastaus on kasvatus- ja koulutuslautakunnan lausunnon mukainen.

Hallintosäännön 30 luvun 14 §:n mukaan kaupunginhallituksen on toimitettava ponnien ehdottajalle kirjallinen selvitys toivomusponnen johdosta tehdyistä toimenpiteistä viimeistään vuoden kuluttua ponnien hyväksymisestä.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Ponnien ehdottaja

Otteen liitteet

Esitysteksti

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kaupunginvaltuusto

Päätöshistoria

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 16.06.2020 § 148

HEL 2019-012434 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon Mikko Särelän toivomusponnosta erityisen tuen tarpeessa olevien lasten erityisrahoituksen käyttötapojen, vaikuttavuuden ja alueellisen kohdistumisen parantamisen selvittämisestä:

Lukuvuonna 2019–2020 suomenkielisessä kunnallisessa varhaiskasvatuksessa esiopetus mukaan lukien erityistä tukea saavia lapsia on 6,3 % ja ruotsinkielisessä varhaiskasvatuksessa 2%. Suomenkielisessä perusopetuksessa erityistä tukea saavia oppilaita on 13,1 % ja ruotsinkielisessä perusopetuksessa 7,9 %.

Erytyistä tukea saavien lasten perusrahoitus

Suomenkielisessä varhaiskasvatuksessa pääosa lapsen tukemisen henkilöstöstä on jaettu ja tarkistetaan joka toinen vuosi varhaiskasvatusalueen hoidossa olevien lasten lukumäärän perusteella. Osa tuen henkilöstöresurssista käytetään koko kaupunkia palveleviin tukiin.

Peruskoulut saavat sekä koulukohtaista että oppilaskohtaista määrärahaa. Oppilaskohtaista määrärahaa koulu saa muun muassa erityisen tuen oppilaasta yleisopetuksen ryhmässä tai erityisluokalla sekä suomi/ruotsi toisena kielenä oppilaiden määrän mukaisesti.

Kaupungin myönteisen erityiskohtelun rahoitus

Varhaiskasvatus saa myönteiseen erityiskohteluun ja kaupunkirakenteesta johtuvien alueellisten hyvinvointierojen tasaamiseen 1,3 miljoonaa euroa vuodessa. Resurssista 1,23 miljoonaa euroa on jaettu varhaiskasvatusalueille ja 70 000 euroa leikkipuistotoimintaan. Rahalla on saatu erikseen sovituilla asuma-alueilla suunnattua resursseja lapsille perusmitoitusta enemmän.

Perusopetus saa myönteiseen erityiskohteluun ja kaupunkirakenteesta johtuvien alueellisten hyvinvointierojen tasaamiseen 2,53 miljoonaa euroa. Lisämäärärahaan on tehty tänä vuonna 0,45 miljoonan euron korotus. Tämä koulukohtainen lisämääräraha on jaettu kaikkien perusopetuksen koulujen yleisen ja tehostetun tuen oppilaiden määrän perusteella. Suurin osa rahasta käytetään opettajien ja avustajien palkkaamiseen.

Kaupunginhallituksen lisämäärärahat avustajien ja erityisopettajien palkkaamiseen

Kaupunginhallitus on myöntänyt 2020 varhaiskasvatukseen ja perusopetukseen erillistä lisämäärärahaa erityistä tukea tarvitsevien oppilaiden tukemiseen 1,1 miljoonaa euroa, josta esiopetukseen on kohdennettu 120 000 euroa. Perusopetuksessa erillismääräraha on kohdennettu yleisen ja tehostetun vahvistamiseen lisäämällä laaja-alaisten erityisopettajien resurssia kaikille niille kouluille, joille ei ole myönnetty yli 50 000 euroa myönteisen erityiskohtelun lisämäärärahaa. Lisäksi koulunkäyntiavustajien palkkaamiseen on myönnetty 0,5 miljoonan euron lisämääräraha. Suomenkieliseen varhaiskasvatukseen on lisäksi myönnetty 1,0 miljoonaa euroa varhaiskasvatuksen erityisopettajien ja avustajien määrän lisäämiseksi.

Valtion erityisavustukset

Varhaiskasvatukselle on myönnetty positiivista diskriminaatorahaa 1,28 miljoonaa euroa ajalle 5.8.2019–31.12.2020. Rahalla palkattiin yhteensä 22 työntekijää: varhaiskasvatuksen opettajia, lastenhoitajia ja monikielisiä ohjaajia. Rahasta lapsimäärään suhteutettuna ruotsinkieliseen varhaiskasvatukseen palkattiin kaksi varhaiskasvatuksen opettajaa.

Koulutuksellisen tasa-arvon edistämiseen esi- ja perusopetuksessa on myönnetty 3,0 miljoonaa euroa, josta esiopetuksen osuus on 350 000 euroa. Erityisavustus on tarkoitettu esi- ja perusopetuksen toimintakulttuurin muutoksen, inklusion, oppimisen ja hyvinvoinnin, tasa-arvoisuuden, yhdenvertaisuuden, vuorovaikutuksen ja lähikouluperiaatteen vahvistamiseen sekä oppilaan opetuksen järjestämisen kannalta välttämättömään ja riittävään varhaiseen tukeen.

Rahalla on palkattu ns. PD-alueiden esiopetusryhmiin lastenhoitajia ja erityisavustajia mahdollistamaan pienryhmätoimintaa. Perusopetuksessa avustuksella on palkattu lisää opettajia ja/tai erityisopettajia ryhmäkokojen pienentämiseen, joustavien opetusjärjestelyiden ja yhteisopettajuuden toteuttamiseen sekä samanaikaisopettajuuden lisäämiseen. Tarvittaessa avustus on voitu kohdentaa myös koulunkäyntiavustajien palkkaamiseen.

Varhaiskasvatukseen vuosille 2020–2021 haetulla erityisavustuksella on tarkoitus mallintaa ja laajentaa yksikkökohtaisen varhaiskasvatuksen erityisopettajan toimintamallia, lisätä varhaiskasvatuksen opettajien ja -erityisopettajien, lastenhoitajien ja erityisavustajien määrää päiväkodeissa. Lisäksi rahalla on tarkoitus kehittää edelleen varhaiskasvatuksen monikielisen ohjauksen mallia niin, että ohjaus voisi juurtua osaksi pysyviä rakenteita.

Esi- ja perusopetukseen vuosille 2020–2021 haettua erityisavustusta on puolestaan tarkoitus kohdentaa myös erityisen tuen tarpeisten lasten ehyen opinpolun vahvistamiseksi palkkaamalla mm. esi- ja alkuopetuksessa toimivia laaja-alaisia erityisopettajia. Tavoitteena on varmistaa lapsen hyvä siirtyminen esiopetuksesta perusopetukseen ja varhaisen tuen toteutuminen.

Mukana-ohjelman ja koulutuksellisen tasa-arvon edistämishankkeiden toimenpiteet

Kaupunginhallitus on 19.3.2018 tekemällään päätöksellään kohdistanut 1 miljoonan euron erillismäärärahan, inklusiivisen varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen kehittämiseen sekä erityisopetuksen kehittämiseen. Hanke on yksi lasten ja nuorten syrjäytymisen ehkäisemisen kaupunkistrategiahankkeen 2017–2021 Mukana-ohjelman toimenpiteistä (toimenpide 21). Toimenpiteen lähtökohtana on etsiä systeemisiä ratkaisuja toiminnan eri tasoilla siten, että mahdollisimman moni lapsi saa tarvitsemansa tuen lähipäiväkodissa- tai koulussa tarvitsemansa tuen. Kehittämistoiminnassa on mukana 9 pilottikoulua ja 18 pilottipäiväkotia. Kehittämistyössä mallinnetaan kaikille sopivaa varhaiskasvatusta ja koulua kaikille kaupungin päiväkodeille ja kouluille.

Lisäksi erillismäärärahalla on erityisesti vahvistettu varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen erityisopettajien osaamista kouluttamalla heitä neuropsykiatrisiksi ratkaisukeskeisiksi valmentajiksi. Koulutusta on tarjottu systemaattisesti myös positiiviseen pedagogiikan vahvistamiseen, yhteisopettajuuden kehittämiseen sekä muuhun pedagogiseen tukeen liittyen

Opetushallitus on myöntänyt 1,2 miljoonaa euroa koulutuksellisen tasa-arvon edistämishankkeeseen ajalle 1.1.2019–30.6.2021. Hankkeessa on tavoitteena käytännön kokeilujen kautta kehittää uusia, ennaltaehkäiseviä interventioita tukemaan lapsia ja nuoria, joiden koulupolku on katkeamisvaarassa sekä parantaa Helsingissä olemassa olevia toimintamalleja. Hanke tukee inklusion ja lähikouluperiaatteen toteutumista, sekä kaupungin syrjäytymisen vastaisen strategian tavoitteiden toteutumista. Hankkeessa kokeillaan mm. koulunkäynnin jalkautuvaa työparimallia yhteistyössä sosiaalitoimen kanssa ja kehitetään työelämäpaineista perusopetusta.

Yhteenveto

Helsingin kaupunkistrategian 2017–2021 yksi keskeinen painopiste on nuorten syrjäytymiskiirteen katkaiseminen ja eriarvoisuuden vähentäminen. Nuorten syrjäytymisen ehkäisemisen kaupunkistrategiahankkeella, Mukana-ohjelmalla, tavoitellaan systeemistä muutosta, jonka myötä lasten ja nuorten syrjäytyminen, ylisukupolvisen syrjäytymisen periytyminen ja alueellinen eriytyminen vähenevät Helsingissä. Hyvinvointia tulee tukea jo ennen ongelmien ilmaantumista, ja lapsuudessa ilmeneviin signaaleihin reagoida ennen vaikeiden oireiden ilmestymistä. Mukana-ohjelman tavoitteena on siirtää syrjäytymisen ehkäisemiseksi tehtävän työn painopistettä ennaltaehkäiseväksi

Kasvatus- ja koulutuslautakunta toteaa, että koulutuksellisen tasa-arvon edistämiseen ja eriarvoisuuden vähentämiseen sekä oppimisen tuen järjestämiseen ja kehittämiseen saadaan rahoitusta tällä hetkellä useammasta rahoituslähteestä ja eri aikoina eri aikajaksoille. Tämä vaikeuttaa opetuksenjärjestäjän systemaattista ja pitkäjänteistä taloussuunnittelua sekä toimenpiteiden vaikutusten ja vaikuttavuuden arviointia.

Lautakunta pitää huomionarvoisena sitä, että erillismäärärahaa kohdennetaan myös ennaltaehkäisevän ja varhaisen tuen järjestämiseen päiväkodeissa ja kouluissa. Riittävällä henkilöstömäärällä tuen tarpeiden tunnistaminen ja annetun tuen oikea-aikaisuus paranevat.

Lautakunta pitää tärkeänä sitä, että sekä kaupungin erillisrahoituksessa että ulkopuolisissa rahoituksissa tulisi olla jatkuvuutta, jolloin se antaisi kunnille ja opetuksenjärjestäjille enemmän liikkumavaraa ja mahdollistaisi pitkäjänteisemmän suunnittelun. Toivottavaa olisi, että hankkeiden sijaan laajennettaisiin vapaasti käytettävää yleiskatteellista valtionosuusrahaa ja kunnat saisivat itse päättää, miten se käytetään. Tähän liittyen ministeriö on jo käynnistänyt selvityksen tasa-arvorahan mallin vakiinnuttamiseksi.

Lautakunta pitää perusteltuna että selvitetään mahdollisuudet erityisen tuen tarpeessa olevien lasten erityisrahoituksen käyttötapojen, vaikuttavuuden ja alueellisen kohdistumisen parantamiseksi.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Heidi Roponen, pedagoginen asiantuntija, puhelin: 310 71927
heidi.roponen(a)hel.fi
Pasi Brandt, pedagoginen asiantuntija, puhelin: 310 42527
pasi.brandt(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

§ 616

Valtuutettu Petra Malinin toivomusponsi varhaiskasvatuksen erityisen tuen piiriin pääsyn nopeuttamisesta

HEL 2019-012430 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus merkitsi tiedoksi selvityksen kaupunginvaltuuston 27.11.2019 hyväksymän toivomusponnen johdosta tehdyistä toimenpiteistä ja toimittaa selvityksen ponnen ehdottajalle sekä tiedoksi muille valtuutetuille.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Ponnen ehdottaja

Otteen liitteet

Esiteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Käsitellessään talousarviota vuodelle 2020 kaupunginvaltuusto hyväksyi valtuutettu Petra Malinin ehdottaman toivomusponnen:

"Selvitetään prosessit, joilla erityisen tuen tarpeessa olevien lasten pääsy tuen piiriin toteutuisi varhaiskasvatuksessa nykyistä nopeammin."

Kaupunginhallitus toteaa, että kehityksen ja oppimisen tuki on osa laadukasta varhaiskasvatuksen toimintaa ja kuuluu kaikille sitä tarvitseville lapsille. Tuen tarpeen havainnointi ja tuen antaminen kuuluvat koko henkilöstölle heidän koulutuksensa ja työnkuviansa mukaan. Huolta-

jaan ollaan yhteydessä heti, kun lapsella ilmenee kehityksen tai oppimisen haasteita tai henkilöstöllä herää huoli lapsen hyvinvoinnista. Riittävän aikaisella ja oikein kohdennetulla tuella voidaan edistää lapsen kehitystä, oppimista ja hyvinvointia ja samalla ehkäistä ongelmien kasvamista.

Lapsen kehityksen ja oppimisen tuki järjestetään osana varhaiskasvatuksen päivittäistä toimintaa mm. toiminnan eriyttämisellä, ryhmien joustavalla muuntelulla ja muokkaamalla oppimisympäristöä lapsen yksilöllisten tarpeiden mukaan.

Kehityksen, oppimisen ja hyvinvoinnin tukeminen edellyttää henkilökunnalta jatkuvaa havainnointia, dokumentointia ja arviointia lapsen tuen tarpeista ja toimenpiteiden vaikutuksista ja riittävydestä. Ensimmäiseksi tarkastellaan käytössä olevia toimintatapoja ja oppimisympäristöjä ja arvioidaan sitä, voidaanko näitä muuttamalla toteuttaa lapselle paremmin sopivia pedagogisia ratkaisuja.

Silloin kun pelkkä pedagoginen tuki ei riitä, lapsen hoito- ja kasvatushenkilökunta ja huoltajat arvioivat rakenteellisen tuen tarpeellisuutta. Rakenteellisia tukia ovat mm. varhaiskasvatuksen erityisopettajan ja erityisavustajan tuki sekä ryhmän lapsimäärän pienentäminen.

Rakenteellisen tuen esityksessä kuvataan lapsen saama pedagoginen tuki ja perustelut rakenteelliselle tuelle. Kun rakenteellista tukea ensimmäistä kertaa esitetään, Helsingissä vaaditaan varhaiskasvatuksen ulkopuolisen asiantuntijan lausunto, vaikka varhaiskasvatustalaki ei sitä enää edellytä. Lausuntoa hyödynnetään tuen kohdentamisessa ja sitä päivitetään aina kun lapsen kehitys ja etu sitä edellyttävät.

Tuen prosessia tullaan nopeuttamaan siten, että ulkopuolisen asiantuntijan lausunto voidaan jatkossa tarvittaessa korvata konsultoimalla tutkivaa tahoa ja/tai hyödyntämällä kiertävän varhaiskasvatuksen erityisopettajan arviota tuen tarpeesta. Tuen valmistelu- ja päätösprosessi arvioidaan uudelleen mm. lausunnon osalta sekä keskitetyissä koko kaupunkia palvelevissa että alueellisissa tukiresursseissa.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan kuluva vuoden tulosbudjetissa on varattu miljoonaa euroa varhaiskasvatuksen erityisopettajien ja -avustajien määrän lisäämiseen. Määrärahalla mm. palkataan kiertäviä varhaiskasvatuksen erityisopettajia vahvistamaan valmistelu- ja koordinoitua työtä. Lisäksi palkataan varhaiskasvatuksen erityisopettajia pilotoimaan työtappaa, jossa tukiresursseja voi varhaiskasvatustalokiossissa käyttää nopeammin ja joustavammin koko toimikauden ajan edelleen tuen tarpeessa oleville sekä kesken toimikauden tuleville lapsille.

28.09.2020

Kaupunginhallituksen vastaus on kasvatus- ja koulutuslautakunnan lausunnon mukainen.

Hallintosäännön 30 luvun 14 §:n mukaan kaupunginhallituksen on toimitettava ponnien ehdottajalle kirjallinen selvitys toivomusponnen johdosta tehdyistä toimenpiteistä viimeistään vuoden kuluttua ponnien hyväksymisestä.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Ponnien ehdottaja

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kaupunginvaltuusto

Päätöshistoria

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 11.08.2020 § 179

HEL 2019-012430 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon Petra Malinin toivomusponnosta selvittää prosessit, joilla erityisen tuen tarpeessa olevien lasten pääsy tuen piiriin toteutuisi varhaiskasvatuksessa nykyistä nopeammin:

Kehityksen ja oppimisen tuki on osa laadukasta varhaiskasvatuksen toimintaa ja kuuluu kaikille sitä tarvitseville lapsille. Tuen tarpeen havainnointi ja tuen antaminen kuuluvat koko henkilöstölle heidän koulutuksensa, työnkuviansa ja vastuidensa mukaan. Varhaiskasvatuksessa tunnustetaan lapsen tuen tarve ja järjestetään tarkoituksenmukaista tu-

kea tarpeen ilmettyä. Huoltajaan ollaan yhteydessä heti, kun lapsella ilmenee kehityksen tai oppimisen haasteita tai henkilöstöllä herää huoli lapsen hyvinvoinnista. Riittävän aikaisella ja oikein kohdennetulla tuella voidaan edistää lapsen kehitystä, oppimista ja hyvinvointia. Samalla voidaan ehkäistä lapsen ongelmien syntymistä, kasvamista ja monimuotoistumista. Lapsen kehityksen ja oppimisen tuki järjestetään osana varhaiskasvatuksen päivittäistä toimintaa mm. toiminnan eriyttämisellä, ryhmien joustavalla muuntelulla ja muokkaamalla oppimisympäristöä lapsen yksiköllisten tarpeiden mukaan.

Kehityksen, oppimisen ja hyvinvoinnin tukeminen edellyttää henkilökunnalta jatkuvaa havainnointia, dokumentointia ja arviointia lapsen tuen tarpeista ja toimenpiteiden vaikutuksista ja riittävydestä. Ensimmäiseksi tarkastellaan käytössä olevia toimintatapoja ja oppimisympäristöjä sekä niiden soveltuvuutta lapselle. Tarkastelun pohjalta arvioidaan, voidaanko näitä muuttamalla toteuttaa lapselle paremmin sopivia pedagogisia ratkaisuja.

Silloin kun pelkkä pedagoginen tuki ei riitä, lapsen hoito- ja kasvatushenkilökunta ja huoltajat arvioivat rakenteellisen tuen tarpeellisuutta. Rakenteelliset tuet ovat muun muassa varhaiskasvatuksen erityisopettajan ja erityisavustajan tuki, sekä ryhmän lapsimäärän pienentäminen. Varhaiskasvatuslaissa todetaan, että sosiaali- ja terveydenhuollon asiantuntijat osallistuvat tarpeen mukaan lapsen tuen suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin ja että varhaiskasvatuksen järjestäjän pyynnöstä heidän tulee osallistua arvioinnin tekemiseen, jos tuen tarpeen arviointi edellyttää sitä.

Rakenteellisen tuen esityksessä kuvataan lapsen saama pedagoginen tuki ja perustelut rakenteelliselle tuelle. Helsingissä ensimmäistä kertaa rakenteellista tukea esitettäessä edellytetään varhaiskasvatuksen ulkopuolisen asiantuntijan lausuntoa, vaikka varhaiskasvatuslaki ei sitä lakiuudistuksen jälkeen enää edellytäkään. Lausuntoa hyödynnetään tuen kohdentamisessa ja tukemisessa. Lausunto päivitetään edelleen aina tilanteissa, joissa lapsen kehitys ja etu sitä edellyttävät.

Tuen prosessia tullaan nopeuttamaan sillä, että varhaiskasvatuksen ulkopuolisen tahon lausuntoa ei välttämättä edellytetä ensimmäistä kertaa rakenteellista tukea esitettäessä. Lausunnon voi tarvittaessa korvata konsultoimalla tutkivaa tahoa ja/tai hyödyntämällä kiertävän varhaiskasvatuksen erityisopettajan arviota tuen tarpeesta ja kohdentaa sen tiedon perusteella tarkoituksenmukaisin käytettävissä oleva rakenteellinen tuki varhaiskasvatukseen. Tuen valmistelu- ja päätösprosessi arvioidaan uudelleen mm. lausunnon osalta sekä keskitetyissä koko kaupunkia palvelevissa, että alueen tukiresursseissa. Määritellään erik-

28.09.2020

seen tilanteet milloin tarvitaan ulkopuolinen asiantuntija ja milloin tuen tarve voidaan arvioida kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan vuoden 2020 tulosbudjettiin sisältyy 1,0 miljoonaa euroa, joka kohdennetaan varhaiskasvatuksen erityisopettajien ja -avustajien määrän lisäämiseen (kasvatus- ja koulutuslautakunta 17.12.2019). Tällä rahalla palkataan mm. neljä kiertävää varhaiskasvatuksen erityisopettajaa vahvistamaan valmistelu- ja koordinoitua työtä.

Rahalla palkataan lisäksi mm. kuusi varhaiskasvatuksen erityisopettajaa pilotoimaan varhaiskasvatuksen erityisopettajan työtapaan niin, että tukiresurssia voi varhaiskasvatustyksikössä käyttää nopeammin ja joustavammin koko toimikauden ajan edelleen tuen tarpeessa oleville, sekä kesken toimikauden tuleville lapsille. Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla on käytössä yhdessä sovitut prosessit perhe- ja sosiaalipalvelujen kanssa.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Pasi Brandt, pedagoginen asiantuntija, puhelin: 310 42527
pasi.brandt(a)hel.fi

§ 617

Valtuutettujen Nuutti Hyttinen, Otto Meri ja Tuomas Rantanen toivomusponnet hitas-järjestelmästä

HEL 2019-010683 T 00 00 03

HEL 2019-010686, HEL 2019-010685

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Pia Pakarisen ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Anu Turunen, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 25712
anu.turunen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus merkitsee tiedoksi selvityksen valtuuston 9.10.2019 hyväksymän kolmen toivomusponnen (Nuutti Hyttinen, Otto Meri ja Tuomas Rantanen) johdosta tehdyistä toimenpiteistä ja toimittaa selvityksen ponsien ehdottajille sekä muille valtuutetuille.

Esittelijän perustelut

Toivomusponnet hyväksyttiin käsiteltäessä valtuutettu Otto Meren aloitetta Hitas-järjestelmän lakkauttamisesta.

- ”Kaupunginvaltuusto edellyttää, että kaupunginhallitus selvittää mahdollisuudet muuttaa Hitas-järjestelmän luovutusehtoja siten, ettei kohtuuhintaiseen asumiseen tarkoitettuja Hitas-asuntoja voisi hankkia sijoituskohteeksi. Samalla selvitetään mahdollisuus estää Hitas-asuntojen luovuttaminen tai edelleenluovuttaminen henkilölle, joka omistaa jo ennalta yhden tai useamman Hitas-asunnon, sekä rajoittaa asuntojen jälleenvuokrausta siten että maksiminelivuokra

määritellään vastaavalla alueella sijaitsevien Hekan vuokra-asuntojen neliövuokran tasolle. (Nuutti Hyttinen)"

- "Hyväksyessään päätösehdotuksen kaupunginvaltuusto edellyttää, että selvitetään kuinka paljon kaupungilta jää vuosittain saamatta tuloja Hitas-järjestelmän vuoksi. (Otto Meri)"
- "Valtuusto edellyttää, että seuraavaa Maankäytön ja asumisen toteutusohjelmaa varten selvitetään erikseen nykyisen perushitasin ja ns. puolihitasin hyödyt ja ongelmat sekä arvioidaan olisiko edellisen tai jopa molempien korvaaminen joillakin muilla järjestelyillä tarkoituksenmukaista. (Tuomas Rantanen)"

Hallintosäännön 30 luvun 14 §:n 4 momentin mukaan kaupunginhallituksen on toimitettava ponnien ehdottajalle kirjallinen selvitys toivomusponnen johdosta tehdyistä toimenpiteistä viimeistään vuoden kuluttua ponnien hyväksymisestä. Selvitys on toimitettava erikseen myös muille valtuutetuille. Tähän selvitykseen on yhdistetty kolmen edellä mainitun toivomusponnen johdosta tehdyt selvitykset.

Hitas-järjestelmän kehittäminen

Helsinki on perinteisesti tehnyt vahvaa asunto- ja maapolitiikkaa ja määritellyt asuntopoliittisissa ohjelmissaan hallinta- ja rahoitusmuototavoitteet, joiden tarkoituksena on huolehtia erilaisissa tilanteissa olevien kotitalouksien asumisen tarpeista. Hitas-järjestelmän tavoitteena on ollut vuodesta 1978 lähtien tarjota Helsingissä asuvalle tai Helsinkiin muuttavalle mahdollisuus hankkia tarpeitaan vastaava omistusasunto taloudellisten mahdollisuuksiensa puitteissa. Tarjontaa on pyritty kohdentamaan erityisesti lapsiperheille ja työssäkäyville.

Hitas-järjestelmä on koettu tärkeäksi osaksi Helsingin monipuolista asuntokantaa ja aika-ajoin järjestelmää on uudistettu ja parannettu. Lausunnoilla olevassa asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelmassa (AM-ohjelma) esitetään, että hitas-järjestelmä tultaisiin uudistamaan siten, että järjestelmän avulla voidaan turvata kohtuuhintainen omistusasuminen kaikilla helsinkiläisillä asuinalueilla, asunnot kohdentuvat oikeudenmukaisesti ja nykyjärjestelmään liittyvät olennaiset ongelmat ratkaistaan.

Nyt käsiteltävissä toivomusponnissa on esitetty selvitettävän mm. hitas-järjestelmän hyödyt ja ongelmat sekä järjestelmän takia saamatta jäävät tulot. Ongelmia ja hyötyjä tarkastellaan selvityksessä kaupungin näkökulmasta (ei esimerkiksi asunnon omistajan), ja ongelmien lisäksi niille on esitetty joitakin mahdollisia ratkaisukeinoja. Järjestelmällä on myös ominaisuuksia, joista ei ole tutkimustietoa eikä niitä siten voi nimetä positiivisiksi tai negatiivisiksi vaikutuksiksi. Esimerkiksi toistaiseksi

ei ole pystytty osoittamaan suuntaa, johon hinta- ja laatusäntely ohjaa sääntelemättömien asuntojen hintoja. Hitas-järjestelmällä on melko suuri markkinaosuus omistusasuntojen uudistuotannosta (20–25 %), mikä saattaa vaikuttaa sääntelemättömän omistustuotannon hintaan ja määrään. Vapaarahoitteisen sääntelemättömän asuntotuotannon hinnanmuodostuksessa sijainnilla on keskeisin osa ja uudiskohteiden hinta saa viitehintansa alueen ympäriltä olevasta asuntokannasta. Voidaan kuitenkin ajatella että hitas-tuotanto alentaa omistusasuntojen hintoja, kun markkinoilla on halvempiakin tarjolla. Jos alueen kaikki hitas-asunnot muutettaisiin sääntelemättömiksi asunnoiksi tai vaihtoehtoisesti vuokra-asunnoiksi, muutoksilla olisi erityyppiset hintavaikutukset. Kysynnän ja tarjonnan lainalaisuuksien mukaan sääntelemättömien asuntojen lisääntyessä niiden hinnat laskisivat ja omistusasuntojen vähentyessä, niiden hinnat todennäköisesti nousisivat.

Tutkimustiedon puuttumisen takia selvityksessä joudutaan käyttämään kaupunkiorganisaatioon vuosikymmenien aikana syntyneitä asiantuntijanäkemyksiä. Hitas-järjestelmän on havaittu asuntopolitiikan näkökulmasta toimivan pääosin hyvin.

Vastaukset kolmeen hitas- ja puolihitas-järjestelmiä koskeviin toivomusponsiin on valmisteltu kaupunginkanslian ja kaupunkiympäristötoimialan yhteistyönä vuoden 2020 aikana. Samalla on valmisteltu hitas-järjestelmän uudistamista, josta odotetaan kaupunginvaltuuston periaatepäätöstä AM-ohjelmasta päätettäessä syksyllä 2020.

Kehittämistyössä on nostettu esille, että hitas-järjestelmän omistajuutta, kehittämistä ja viestintää tulee tehostaa. Jatkossa asukasvalintoihin tulee kiinnittää huomiota. Useiden hitas-asuntojen omistamisen rajoittamisen keinot tulee selvittää. Myös hitas-asunnon jälleenyntihinnan sekä jälleenvuokrauksen kontrollimahdollisuudet tulee selvittää.

Hitas-järjestelmää koskevia pysyväispäätöksiä on olemassa yli 20 kappaletta, jotka kaikki on käytävä läpi ja modernisoitava. Lisäksi on lukuisa joukko erilaisia ohjeita, joilla ohjataan järjestelmän osapuolia. Uudet säännöt tulisivat voimaan tulevaisuudessa rakentuvissa hitas-asuntoyhtiöissä ja niiden vaikutus näkyisi myöhemmin uudessa hitaskannassa.

Hitas-järjestelmän toimivuudesta kaupunginkanslia käynnistää tutkimushankkeen mahdollisesti syksyn 2020 aikana, jos tilastokeskuksen tilastot ovat tuolloin käytettävissä. Tutkimuksessa pyritään huomioimaan mm. hitas-asunnon omistajien kaupungille maksamia veroja sekä muita taloudellisia hyötyjä, joita kaupungille järjestelmästä aiheutuu. Tutkimushankkeesta syntyy tausta-aineistoa hitas-järjestelmän uudistamispäätökseen.

Hitas-järjestelmän hyödyt

Hitas-järjestelmä on yksi asuntopoliittinen väline asuntojen rahoitus- ja hallintamuotojen alueellisessa sekoittamisessa. Helsingillä on ollut keskeisenä asuntopoliittisena tavoitteena huolehtia, että kaikki kaupungin alueet ovat kaikkien sosioekonomisten ryhmien saavutettavissa. Väestön sosioekonominen rakenne perustuu pitkälti asuntokannan rakenteeseen. Asuntopoliitikalla voidaan vaikuttaa siihen, että alueet pysyvät elinvoimaisina, keskenään tasavertaisina ja ettei asukasrakenne yksipuolistu. Hitas-järjestelmällä luodaan paremmat mahdollisuudet keskituloisille helsinkiläisille ja Helsinkiin muuttaville – ensi sijassa lapsiperheille – omistusasunnon hankkimiseen esimerkiksi entisten satamien tilalle rakentuvilta alueilta. Helsinkiin muuton mahdollistamisen lisäksi järjestelmän uskotaan vähentävän keskituloisten lapsiperheiden muuttohalukkuutta pois Helsingistä. Tyypilliset Helsinkiin muuttavat ovat nuoria aikuisia ja tyypillisin poismuuttajaryhmä on juuri nuoret lapsiperheet. Tällä hetkellä näyttää siltä, että nuoret työssäkäyvät aikuiset muuttavat herkästi muihin pääkaupunkiseudun kuntiin alhaisempien asuntojen hintojen perässä, jolla on vaikutusta kunnallisverokertymään ja päivittäistavarakulutukseen.

Hitas-asunnoista lähes kaikki (96 %) sijaitsevat alueilla, joiden asukkaiden mediaanitulo on alle 60 000 euroa vuodessa. 87 prosenttia helsinkiläisistä kuuluu tähän tuloluokkaan. Mediaanitulo on laskettu alueen asukkaiden käytettävissä olevista rahatuloista, joka lasketaan vähentämällä bruttorahatuloista maksetut tulonsiirrot: + palkkatulot + yrittäjätulot + omaisuustulot (ilman asuntotuloa) + saadut tulonsiirrot (ilman asuntotuloa) (= bruttorahatulot) – maksetut tulonsiirrot = käytettävissä olevat rahatulot.

*****

Hitas-järjestelmän etuna on ollut, että hitas-tonttien rakennushankkeet ovat lähteneet hyvin liikkeelle. Hitas-asuntojen hintasääntely estää kohteen myyntihinnan asettumisen liian korkealle, minkä johdosta rakennuttajat välttävät myynti- ja markkinointihaasteet. Haasteet voivat johtaa kohteen rakentamisen viivästymiseen. Hitas-järjestelmä vauhdittaa koko projektialueen rakentumista, kun hitas-kohteet rakentuvat nopeasti ja vetävät siten muuta asuntotuotantoa mukanaan. On laskettu, että keskimäärin hitas-kohteet ovat edenneet rakennuslupavaiheeseen 10 prosenttia nopeammin kuin sääntelemättömät omistusasuntohankkeet ja asumisoikeushankkeet keskimäärin. Hitas-järjestelmän voidaan siten nähdä edistäneen kaupungin tonteista saatavien vuokratulojen kehittymistä.

Hitas-järjestelmä on ollut suosittu Helsinkiin tulevien uusien rakennuttajien ja rakennusliikkeiden keskuudessa. Järjestelmän myötä rakennusalan kilpailu lisääntyy ja erilaisten toimijoiden (mm. urakoitsijat ja suunnittelijat) kirjo monipuolistuu.

Kun kaupunki kehittää hankkeen suunnitelmia yhteistyössä rakennuttajan kanssa, säilyy kaupungilla tuntuma asuntomarkkinaan, rakentamisen kustannuksiin ja asunnon hinnanmuodostukseen. Asuntojen ja asuinympäristön laatuun kohdistuvaa yhteiskehittämistä ja valvontaa tehdään kaupunginkanslian vetämissä alueryhmissä. Myös hitastyöryhmä tarkastaa suunnitelmat ja antaa lausunnon hitas-päätöstä varten asuntopalveluiden päällikölle. Kaupungin näkemyksen mukaan toteutuneiden hitas-kohteiden hinta-laatusuhde on yleensä parempi kuin sääntelemättömien kohteiden.

Hinta- ja laatusäntely rajaa rakennusliikkeen tai rakennuttajan rahoitus- ja rakennuttamispalkkion noin 10 prosenttiin. Suurimman hyödyn järjestelmästä saa asunnon ostaja, ei rakennusliike. Hitas-asunto on myös ainoa omistusasumisen tuote, joka myydään ainoastaan suoraan kotitalouksille. Institutionaaliset sijoittajat eivät pääse ostamaan uusia hitas-asuntoja.

Puolihitas-järjestelmän hyödyt

Puolihitas-järjestelmän hyödyt ovat pääsääntöisesti samanlaisia kuin hitas-järjestelmän hyödyt. Esimerkiksi puolihitas-kohteiden suunnittelu-ohjaus on samanlainen prosessi kuin hitas-kohteiden ja puolihitas-asunnot myös myydään vain luonnollisille henkilöille. Järjestelmässä on tärkeää asuntojen laadun ja hinnan oikean suhteen varmistaminen sekä asuntojen päätyminen helsinkiläisille veronmaksajille.

Puolihitas-asunnoissa niiden ensimyyntihinta on Helsingin kaupungin sääntelmä, mutta jälleenmyyntihinta ei. Puolihitas-hankkeita on viime vuosina toteutettu alueille, joilla hitas-säntelyn mukainen hintataso on markkinahintojen suuruinen tai niitä alhaisempi. Alueilla ei siten nähdä tarvetta pitkäkestoiselle hintasäntelylle. Puolihitas-järjestelmän avulla näille alueille saadaan omistusasuntotuotantoa ja voidaan varmistaa asuntojen kohtuuhintaisuus. Samalla järjestelmä auttaa asuntotuotannon tavoitteiden saavuttamista sekä alueiden nopeaa rakentumista, kun uusien asuntojen hintapyynnöt eivät nouse liian korkeiksi.

Hitas-järjestelmän ongelmat ja joitakin korjauskeinoja

Hitas-järjestelmässä esiintyy sen periaatteiden kannalta ei-toivottuja ilmiöitä, jotka ovat aiheuttaneet kaupunkilaisille epäoikeudenmukaisen kohtelun tunteen.

Yksi merkittävin epäoikeudenmukaisuuden tunteen aiheuttaja hitas-järjestelmässä on asuntotuotannon riittämättömyys. Joillakin alueilla hitas-asuntojen kysyntä ei kohtaa tarjontaa, sillä asuntoja ei riitä kaikille halukkaille. Hitas-asuntoja sinänsä on kokonaiskysyntää vastaava määrä, mutta kysyntä on painottunut voimakkaasti alueiden välillä. Sama ilmiö selittää asuntojen hintojen eriytymistä kalleusalueiden välillä. Osa hitas-asunnoista sijaitsee alueilla, joissa asunnon myyntihinta on merkittävästi alle rajahinnan. Tällöin hitas-asuntojen kauppa käydään tosiasiallisesti markkinahinnalla. Halutuimmilla alueilla uusien asuntojen lisäksi myös vanhojen hitas-asuntojen ostaminen voi olla vaikeaa. Asuntoja vaihdetaan toisiin hitas-asuntoihin, mutta avoimeen myyntiin tulee harvoin säänneltyjä asuntoja.

Hitas-asuntoja päättyy myös nykyään vuokramarkkinoille ja niistä peritään markkinahintaista vuokraa. Taustalla on asuntomarkkinoiden muutos; asuntosijoittaminen on yleistynyt sijoittamisen muotona, ja se on mahdollista myös yksittäisille ihmisille. Asuntojen vuokraaminen ei ole ollut kiellettyä, mutta se on alkuperäisen tarkoituksen vastaista. Osa asunnoista on niin sanottujen suuromistajien omistuksessa ja asuntojen vuokrauksella tehdään liiketoimintaa.

Kaupunkiympäristötoimialan asuntopalvelut valvoo uudiskohteiden hitas-asuntokauppaa niin, että ostaja ei voi hankkia useampaa hitas-asuntoa. Uudiskohteen kaupassa ostajan on luovuttava aiemmista hitas-omistuksista. Vanhojen asuntojen kaupassa ei vastaavaa hitas-asuntojen määrää rajaavaa sääntöä ole.

Hitasjärjestelmän uudistamistyössä on esitetty, että Hitas-asuntojen yhtiöjärjestykseen sisältyvää lunastuslauseketta hyödynnettäisiin ehkäisemään hitas-asuntojen päätymistä omistajille, joilla on jo entuudestaan hallussaan hitas-yhtiön osakkeita.

Hitas-asuntojen 30 vuoden hintasääntelyn valvominen on osoittautunut haasteeksi.

Hitas-asunnolle asetetun enimmäishinnan ylittämisen ehkäisemiseksi Helsingin kaupunki on käyttänyt yhtiöjärjestykseen kirjattua lunastusoi-keuttaan ja lunastanut ylihintaan myydyt osakkeet osakkeiden luovuttamiselle asetetulla enimmäishinnalla. Kaupunkiympäristön toimialan asuntopalvelut valvoo vanhojen hitas-asuntojen myyntihintaa, ettei se ylittäisi sille asetettua ylärajaa, mutta toimiala saa vuosittain useita yhteydenottoja epäillyistä käynnissä olevien kauppojen piilotetuista ylihinnoista. Epäillyn ylihinnan todistaminen on vaikea prosessi, sillä ylihinnan piilottamiselle esiintyy koko ajan uusia keinoja. Hitas-järjestelmän jatkokehittämisessä on muun muassa etsitään uusia keinoja hintasääntelyn toteutumiselle kaikissa hitas-asuntokaupoissa.

Valtuutettu Nuutti Hyttinen esittää, että Hitas-asuntojen hankkiminen sijoituskohteeksi tulisi estää. Oman asunnon omistaminen on Helsingissä perinteisesti ollut hyvä sijoituskohteeksi ja tähän periaatteeseen ei nähdä syytä puuttua. Suomalainen asuntopolitiikka on perinteisesti tukenut omistusasumista ja Helsingissä asuntojen omistamisen kannattavuus liittyy myös asuntojen arvonnousuun. Hyttinen tarkoittanee toivomusponnessaan useamman hitas-asunnon omistamisen ja jälleenvuokraamisen rajoittamista, mikä on järjestelmän periaatteiden vastaista.

Hitas-asuntojen "haalimisen" ja jälleenvuokraamisen houkuttelevuutta voidaan vähentää myös niin, että niiden vuokraaminen tehdään luvanvaraiseksi. Uusien asunto-osakeyhtiöiden yhtiöjärjestyksiin voisi asettaa esimerkiksi rajoituksen, että luvan vuokrata asuntonsa saisi vain määrääjäksi, jos sille on perusteltu syy. Vuokraamisen rajoittamisen valvominen jäisi käytännössä asunto-osakeyhtiön hallituksen tehtäväksi. Vanhojen hitas-asuntojen osalta vuokraamisen rajoittamisen edellyttäisi yhtiöjärjestyksen muutosta, johon tarvitaan yhtiön osakkaiden määränemmistö päätös, joten asia ei ole Helsingin kaupungin yksin päätettävissä.

Valtuutettu Hyttinen esittää myös, että Hitas-asuntojen vuokraa rajoitettaisiin Hekan vuokratason mukaiseksi. Jälleenvuokrauksen rajoittamista pidetään parempana vaihtoehtona, sillä vuokran määrittelyyn ja valvontaan ei tällä hetkellä tunnusteta keinoja. Hekan vuokranmuodotusmekanismin perusteena on omakustannusperiaate. Vapaarahoitteisesta hitas-asuntotuotannosta poiketen, Hekalla on pitkäaikaiset valtion tukemat lainat, jonka takia sen vuokrataso on asettunut alle markkinavuokran. Hekan vuokratason vaatiminen vapaarahoitteisesti toteutetussa kohteessa johtaisi ikään kuin tappiolliseen vuokraustoimintaan ja olisi siten epäoikeudenmukaista hitas-asuntojen omistajia kohtaan. Vuokrahinnoittelussa tulisi huomioida myös asunnon laatuun vaikuttavat tekijät. Oikean vuokranperinnän valvonnan ei uskota myöskään olevan mahdollista. Kuten asuntokaupoissa, myös vuokraamisessa on mahdollisuus "piilottaa" rahaliikennettä yksityishenkilöiden välillä.

Hitas-järjestelmän haasteena voidaan pitää myös sen työllistävää vaikutusta. Järjestelmän hallinnointi nykyisen kaltaisella toiminnalla työllistää kaupungin organisaatiota 6,2 henkilötyövuoden verran jakautuen seuraavasti:

- Hitas-insinööri 0,4 htv
- Hitas-työryhmän jäsenet 0,3 htv
- Asuntopalvelut 3,5 htv
- Maaomaisuuden kehittäminen ja tontit 2,0 htv

Alueilla, joilla asuntojen markkinahinta on hitas-myyntihintaa korkeampi on jossain määrin nähtävissä, että hitas-yhtiöiden suuria remonteja ly-

kätään yhtiön lähestyessä vapautumisikää. Ylläpidon laiminlyönnit voivat heikentää kaupunkikuvaa ja mahdollisesti jopa alueen mainetta.

Saamatta jäävät tulot

Kaupunkiympäristön toimialan maaomaisuuden kehittäminen ja tonttipalvelu laski teoreettisen summan, jonka voidaan sanoa olevan hitasjärjestelmän takia saamatta jäävää tuloa. Laskennan pohjana on käytetty alla kuvattuja oletuksia.

Vuonna 2019 hitas-tonteilla olevien rakennusten kerrosala on ollut 1,7 milj. m². Arvioidaan, että kaupungin hinnanalennus näille tonteille on ollut keskimäärin 23 % suhteessa sääntelemättömään kaupungin omistamaan vuokratonttiin. Hitas-tonteista saatu vuokratulo vuonna 2019 on ollut 31,0 milj. euroa, joten saamatta jäävä tulo olisi tämän laskennan mukaan 9,0 milj. euroa. Tämä on vajaa neljä prosenttia kaupungin saamista ulkoisista maanvuokratuloista, jotka vuonna 2019 olivat yhteensä noin 231 milj. euroa.

Kaupungin kalleimmilla alueilla kuten Jätkäsaarella hitas-tontin vuokranalennus on toisinaan ollut suurempikin, jopa yli 30 %. Näillä alueilla myös Ara- ja Aso-tonttien vuokrien alennus on ollut merkittävä, 45–50 %.

Saamatta jäävän tulon laskelmassa oletetaan, että hitas-tonteista olisi vapaarahoitteisina saanut saman vuokratulon kuin saman alueen vapaarahoitteisista tonteista. Markkinatalouden näkökulmasta subvetoimattomien ja sääntelemättömien tonttien hinta voi asettua alemmaksikin niiden määrän lisääntyessä. Kaupunkiympäristön toimiala valmistellee parhaillaan maanvuokrausperiaatteiden uudistamista, jonka yhteydessä arvioidaan muun muassa hitas-tonteille myönnetyn vuokrasubvention tarkoituksenmukaisuus.

Puolihitas-järjestelmän ongelmat

Puolihitas-järjestelmää kohtaan ei juuri ole esiintynyt kritiikkiä, mutta järjestelmä työllistää kaupunkia uusien rakennushankkeiden valmisteluvaiheessa sekä uusien asuntojen arvonnassa ja myynnin valvonnassa. Puolihitas-järjestelmä saattaa myös tuntemattomuutensa vuoksi hämmäntää asunnon ostajaa monipuolisilla asuntomarkkinoilla.

Vaihtoehtoiset järjestelmät

Hitas-järjestelmän jälkeen luotu asumisoikeusjärjestelmä yhdessä hitas-järjestelmän kanssa muodostavat keskeisimmät hallintamuodot ns. välimuodon asuntotuotannossa. Asumisoikeusasuminen asettuu vuokra- ja omistusasumisen väliin. Se turvaa vapaarahoitteista vuokra-

asumista vakaamman kustannuskehityksen omakustannusperusteisena asumismuotona ja näistä asunnoista siirrytään pääosin tarkoitukseenmukaisemman kokoiseen asumisoikeusasuntoon tai omistusasuntoon.

Viime vuosina Helsingissä on saatu kokemuksia ryhmärakennuttamisesta ja osuuskunta-asumisesta. Kokemukset ovat kuitenkin toistaiseksi olleet niin lyhytkestoisia tai määrältään pieniä, että vielä ei voida sanoa näiden uusien mallien turvaavan hitas-järjestelmälle asetetun kaltaisia tavoitteita.

Mikäli Helsingin kaupunki päätyisi luopumaan hitas-järjestelmästä, tulisi jollakin muulla tavalla turvata kuluttajille mahdollisuus kohtuuhintaiseen asumiseen ja uudistuotantoon. Kaupungin ei ole tarkoituksenmukaista kehittää hitas-järjestelmälle korvaajaa, vaan katse tulee kääntää valtion toimiin ja markkinoille syntyneisiin järjestelmiin. Mikään niistä ei ole hitas-järjestelmää täysin vastaava, mutta todennäköisesti toimisivat kuluttajien vaihtoehtoina hitas-asunnon omistamiselle. Vaihtoehtoisten järjestelmien ei kuitenkaan uskota tulevan asukkaalle yhtä edulliseksi kuin hitas-omistusasunto keskimäärin tulee. Seuraavassa joitakin esimerkkejä markkinoille syntyneistä muista omistusasumisen tai siihen tähtäävistä hallintamuodoista, joissa kuluttajalle omistusasumisesta koituvat kustannukset jakautuvat pidemmälle aikavälille.

Toimijalähtöiset mallit

Lakean Omaksi-mallissa asunto-osakeyhtiömuotoisesta Ara-vuokrankohteesta voi ostaa asunnon hallintaan oikeuttavat osakkeet omaan omistukseen. Omaksi-asunnosta maksetaan Omaksi-maksu ennen vuokrasuhteen alkamista ja se lasketaan vuokralaisen hyväksi sopimuksen päätyttyä. Omaksi-maksun suuruus on kohteen valmistamiseen saakka noin 7 prosenttia asunnon kokonaishinnasta. Loppuosuus noin 93 prosenttia on yhtiölainaa. Asunnosta maksetaan sopimuskauden aikana kokonaisvuokraa, joka koostuu lainanlyhennyserästä, korosta ja muista lainanhoitokuluista sekä hoito- ja erillismaksuista. Vuokrasuhteen alussa maksettu Omaksi-maksu sekä lainanlyhennyserien osuus kokonaisvuokrista muodostavat vuokralaisen kauppahintakertymän. Asunnon hallinnan- ja lunastusoikeuden voi milloin tahansa myydä edelleen kolmannelle osapuolelle vapaaseen hintaan, jolloin kauppahintakertymä siirtyy ostajalle. Sopimuskauden päätyttyä (n. 20 vuoden kuluttua asunnon valmistumisesta) asuntoon kohdistuvasta alkuperäisestä lainasta on jäljellä pääsääntöisesti 40 prosenttia, ja asunnon haltijalla on oikeus lunastaa asunto omaksi maksamalla lunastushintana asunnon loppulainaosuus. Lunastuksen jälkeen huoneisto on aivan tavallinen osakehuoneisto tavallisessa asunto-osakeyhtiössä.

Saton Joustokoti-mallissa alussa maksetaan 15 prosenttia uuden asunnon hinnasta. Viiden osaomistusvuoden aikana maksetaan asumisesta markkinavuokraa pienempää osaomistusvuokraa. Osaomistujan päätyttyä on mahdollista lunastaa loput 85 prosenttia asunnon hinnasta omaksi tai myydä osuus takaisin. SATO sitoutuu ostamaan osuuden takaisin alkuperäisellä hinnalla, josta vähennetään 1 prosentti per asumisvuosi.

LehtoGoupilla on Lehto Raha -järjestelmä. Lehdolta asunnon ostaessaan asiakas asuu vuokralla vuoden ajan, jonka jälkeen asunnon velattomasta hinnasta hyvitetään 5 prosenttia, kun asiakas ostaa asunnon itselleen.

Yhtiölainan käyttäminen osarahoituksena on nykyäänkin varsin yleinen käytäntö Helsingissä uudisasuntokaupoissa. Rakennuttajalle maksetaan asunnon hinnasta pieni osa, esim. 25 % ja loppuhinta maksetaan pääomavastikkeena tai erillisinä lainan lyhennyksinä kerranpari vuodessa.

Viime vuosikymmenen loppupuolella on voimistunut ilmiö, jossa rakennusliike rakentaa myytäviä omistusasuntoja tonttirahaston omistamalle tontille. Vuokratontti alentaa asunnon myyntihintaa, mutta tietää asunnon ostajalle lisämenoja, kun tontista on maksettava vuokra rahoitusvastikkeen muodossa. Asunnon omistaja voi lunastaa tonttiosuuden itselleen. Rakennuslehti on listannut vuonna 2017 erilaisia tonttirahastoja seuraavasti:

- Hypon mallissa tontin vuokra-aika on 50 vuotta ja pidennysmahdollisuus on 25 vuoden jaksoissa. Tontin hinnan korotusperuste on elinkustannusindeksi, lunastusmahdollisuus huoneistokohtaisesti.
- Ålandsbankenin tonttirahaston tontti on lunastettava viimeistään 30 vuoden kuluttua. Lunastusoikeus on huoneistokohtainen, hintaa korotetaan 1,5 prosentilla vuodessa.
- FIMin tonttirahaston tonteissa vuokra-aika on vähintään 50 vuotta, lunastusmahdollisuus huoneistokohtaisesti, korotusperuste elinkustannusindeksi.
- OP:n tonttirahastossa vuokra-aika on tyypillisesti 50 vuotta. Toisessa mallissa tonttiosuuden lunastus huoneistokohtaisesti, toisessa se koskee koko tonttia. Korotusperuste on elinkustannusindeksi.
- Taalerin tonttirahastossa tontin lunastusmahdollisuus on huoneistokohtaisesti, korotusperuste on elinkustannusindeksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Postiosoite
PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alv.nro
FI02012566

28.09.2020

Anu Turunen, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 25712
anu.turunen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Ponnen ehdottajat

Otteen liitteet
Esitysteksti

Tiedoksi

Kaupunginvaltuusto

§ 618

Kaupunginvaltuuston 23.9.2020 tekemien päätösten täytäntöönpano

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, että kaupunginvaltuuston 23.9.2020 tekemät päätökset saadaan pöytäkirjan tarkastamisen jälkeen mahdollisista valituksista huolimatta panna täytäntöön seuraavasti:

217 §, Nimenhuuto, laillisuus ja päätösvaltaisuus

218 §, Pöytäkirjan tarkastajien valinta

219 §, Kyselytunti

220 §, Kaupunginvaltuuston kokousajat vuonna 2021

Ei toimenpidettä.

221 §, Muutos kaupunginvaltuuston kokoonpanossa

Kaupunginvaltuuston pöytäkirjanote päätöksessä mainituille.

Tiedoksi Taloushallintopalveluliikelaitokselle ja keskusvaalilautakunnalle.

222 §, Lausunnon antaminen sosiaali- ja terveysministeriölle hallituksen esitysluonnoksesta eduskunnalle sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisen uudistusta ja maakuntien perustamista koskevaksi lainsäädännöksi

Asiasta on tehty erillinen täytäntöönpanopäätös kaupunginhallituksen ylimääräisessä kokouksessa 23.9.2020 § 589.

223 §, Vuokrausperiaatteiden määrittäminen Tennispalatsin tontille ja osto- oikeuden lisääminen maanvuokrasopimukseen (Kamppi, tontti 40101/1)

224 §, Vuokrausperiaatteiden määrittäminen maanalaiselle pysäköintilaitokselle (Katajanokka)

225 §, Vuokrausperiaatteiden määrittäminen kulttuuritoimintaa varten vuokratulle alueelle (Kaivopuisto, Puistokatu 4)

Tiedoksi kaupunkiympäristölautakunnalle.

226 §, Vuokrausperiaatteiden määrittäminen ravintolatoimintaa varten vuokratulle alueelle (Mustikkamaa, Mustikkamaankuja 1)

Kaupunginvaltuuston pöytäkirjanote vuokralaiselle.

Tiedoksi kaupunkiympäristölautakunnalle.

227 §, Oulunkylän tori 1:n asemakaavan muuttaminen (nro 12644)

Kaupunginvaltuuston pöytäkirjanote Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle, Helen Sähköverkko Oy:lle, Helsingin seudun ympäristöpalvelut –kuntayhtymälle, Helsingin seudun liikenne –kuntayhtymälle sekä asemakaavamuutoksen hakijalle.

Tiedoksi kaupunkiympäristölautakunnalle, kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaostolle, kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaostolle, kulttuuriperintöyksikölle sekä asemakaavoitukselle.

228 §, Haagan Tunnelitie 8:n asemakaavan muuttaminen (nro 12639)

Kaupunginvaltuuston pöytäkirjanote Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle, Helen Oy:lle, Helen Sähköverkko Oy:lle, Helsingin seudun ympäristöpalvelut –kuntayhtymälle sekä asemakaavamuutoksen hakijalle.

Tiedoksi kaupunkiympäristölautakunnalle, kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaostolle, kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaostolle, kaupunginmuseolle sekä asemakaavoitukselle.

229 §, Valtuutettu Kati Juvan aloite kehitysvammaisten työllistymisen ja työtoiminnan kehittämisestä

Toivomusponnet kaupunginkansliaan valmisteltavaksi.

230 §, Valtuutettu Leo Straniuksen aloite ilmastohätätilajulistuksen valmisteleminen

Ei toimenpidettä.

231 §, Kokouksessa jätetyt aloitteet

Aloitteet 15-23 kaupunginkansliaan valmisteltavaksi.

Samalla kaupunginhallitus tarkasti pöytäkirjan tämän pykälän osalta heti.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

§ 619

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, ettei se ota käsiteltäväkseen asioita, joissa seuraavat viranomaiset ovat tehneet päätöksen viikolla 39

kaupunginhallituksen jaostot

- konsernijaosto 21.9.2020
- elinkeinojaosto

tarkastuslautakunta yleishallinnon osalta 22.9.2020

lautakunnat ja niiden jaostot

kasvatus- ja koulutuslautakunta 22.9.2020

- suomenkielinen jaosto

- ruotsinkielinen jaosto

kaupunkiympäristölaikunta 22.9.2020

- ympäristö- ja lupajaosto 24.9.2020

- rakennusten ja yleisten alueiden jaosto

pelastuslautakunta

kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 22.9.2020

- kulttuuri- ja kirjastojaosto

- liikuntajaosto

- nuorisajaosto

sosiaali- ja terveyslautakunta 22.9.2020

- sosiaali- ja terveyslautakunnan jaosto

johtokunnat

- palvelukeskusliikelaitos 23.9.2020

- taloushallintopalveluliikelaitos

- työterveysliikelaitos 22.9.2020

- rakentamispalveluliikelaitos

- liikenneliikelaitos 24.9.2020

keskusvaalilautakunta yleishallinnon osalta

pormestari

apulaispormestarit

28.09.2020

- kasvatuksen ja koulutuksen toimiala
- kaupunkiympäristön toimiala
- kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala
- sosiaali- ja terveystoimiala

kaupunginkanslian viranhaltijat

henkilöstökassatoimikunta

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Henri Kähönen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36027
henri.kahonen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Henri Kähönen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36027
henri.kahonen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

28.09.2020

MUUTOKSENHAKUOHJEET

1

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Pöytäkirjan 590, 591, 592, 593 (A, B, C ja D), 594 (B)), 595, 596, 597, 598, 599, 600, 601, 602, 603, 604, 605, 606, 607, 608, 610, 611, 612, 613, 614, 615, 616, 617, 618 ja 619 §:t.

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska päätös koskee asian valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 136 §

2

OHJEET OIKAISUVAATIMUKSEN TEKEMISEKSI

Pöytäkirjan 594 (A)) ja 609 §:t.

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen.

Oikaisuvaatimusoikeus

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen)
- kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksi-saannista.

Oikaisuvaatimuksen on saavuttava Helsingin kaupungin kirjaamoon määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi postitse, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi sähköisenä viestinä, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmen päivän kuluttua viestin lähettämisestä.

28.09.2020

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimusviranomainen

Viranomainen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, on Helsingin kaupunginhallitus.

Oikaisuvaatimusviranomaisen asiointiosoite on seuraava:

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi

Postiosoite: PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Faksinumero: (09) 655 783

Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13

Puhelinnumero: (09) 310 13700 (Yleishallinto)

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisena. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava

- päätös, johon oikaisuvaatimus kohdistuu
- miten päätöstä halutaan oikaistavaksi
- millä perusteella päätöstä halutaan oikaistavaksi
- oikaisuvaatimuksen tekijä
- millä perusteella oikaisuvaatimuksen tekijä on oikeutettu tekemään vaatimuksen
- oikaisuvaatimuksen tekijän yhteystiedot

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

28.09.2020

Kaupunginhallitus

Jan Vapaavuori
puheenjohtaja

Asta Vennelä
pöytäkirjanpitäjä

Pöytäkirja tarkastettu

Terhi Koulumies

Mika Raatikainen

Reetta Vanhanen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

Pöytäkirja on pidetty nähtävänä yleisessä tietoverkossa osoitteessa
www.hel.fi 05.10.2020.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566